

OCTUBRE 2008

NÚMERO 288

3 EUROS

REVISTA MUSICAL CATALANA

Miles Davis al Palau
de la Música Catalana
el 22 de novembre de 1973

El Festival de Jazz de
Barcelona compleix **40** anys

Crisi de la
indústria
discogràfica

L'Orquestra
i Cor del Liceu
obren Palau 100

Willard
White,
filòsof del cant

amb energia
amb passió
amb compromís

Continuem component tots junts

amb ideals
amb complicitat
amb entusiasme
amb creativitat

amb sensibilitat
amb talent

abertis

Bankpime

EL PAÍS

oliviaplaza|hotel

SIEMENS

tve

ABC CATALUNYA, ACCENTURE, ACERS BERGARA, AGEFRED, S.A., AGROLIMEN, AGUAS FONT VELLA Y LANJARÓN, S.A., AGUSTÍ TORELLÓ, S.A., AITANA, AIRAT, S.A., ALIANÇA, ALSTOM TRANSPORTE, S.A., ALLIANZ SEGUROS, ARMAND BASI, ASCENSORS JORDÀ S.A., ASEPEYO, ASSOCIACIÓ/COL·LEGI D'ENGINYERS INDUSTRIALS DE CATALUNYA, BAGUÉS-MASRIERA JOIERS, BANCO POPULAR ESPAÑOL, FAMILIA BARCELÓ BONADA, BASSAT OGILVY, CAIXA DE GIRONA, CAIXA DE TERRASSA, CAMBRA DE COMERÇ DE BARCELONA, CANON ESPAÑA, S.A., CAPRABO, CAVA SUMARROCA, CHOPARD, CEMENTS MOLINS, CLARIANT IBÉRICA, CLOS INTERIORS, S.L., COBEGA, S.A., COL·LEGI D'ENGINYERS DE CAMINS CANALS I PORTS - CATALUNYA, COL·LEGI DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA, COMRÀDIO, COMSA, S.A., CONDIS SUPERMERCATS, CONSORCI DE LA ZONA FRANCA DE BARCELONA, CRÉDITO Y CAUCIÓN, JOAN CURTO I MASSANA, CHOCOLAT FACTORY, JOSEP DANIEL I LLUÏSA FORNOS, DIARI AVUI, CARLES DÍAZ I GÓMEZ, DOW CHEMICAL IBÉRICA, DRAGADOS, S.A., EDITUR, S.A., EL MUNDO DE CATALUNYA, EL PUNT, ERCROS, ESTEVE, EUROFIRMS TREBALL TEMPORAL, FRANCESC FERNÁNDEZ I JOVAL, RAMON FERRER I CANELA, FIGUERAS INTERNATIONAL SEATING, S.A., FIRA DE BARCELONA, FLUIDRA, FM.2 INSTAL·LACIONS, S.A., MARIA FONT DE CARULLA, FUNDACIÓ JESÚS SERRA, FUNDACIÓ PUIGVERT, FUNDACIÓ ALTADIS, FUNDACIÓ CUATRECASAS, FUNDACIÓ HERBERTO GUT DE PROSEGUR, FUNDACIÓ VODAFONE, GABINET URIBE, GADE / GRUPO DE ASISTENCIA Y DISEÑO ELECTRÓNICO, S.L., GISA, GLAXOSMITHKLINE, G.P.O., S.A., GREMI DE CONSTRUCTORS DE BARCELONA I COMARQUES, GRUPO AC MARCA, IBERCAJA, IBERDROLA, I.C. EMPRESARIAL, S.L., INDRA, INVERSIÓ BANCO, ISS, LA SEDA DE BARCELONA, LABORATORIS DR. ECHEVARNE, LABORATORIS INIBSA, S.A., LABORATORIS ALMIRALL, S.L., LAYETANA IMMOBILIÀRIA, ALBERT MALLOFRÉ, MIQUEL ALIMENTACIÓ GRUP, S.A., HORACI MIRAS I GINER, MORGAN STANLEY, MRW, NATUR SYSTEM, S.L., NEC IBÉRICA, S.A., NESTLÉ ESPAÑA, S.A., NISSAN MOTOR IBÉRICA, S.A., NOVELL, ONA F.M., ONDA RAMBLA, OVIDE TV, PANASONIC TECHNICS, PORT DE BARCELONA, PRICEWATERHOUSECOOPERS, QUADIS, RACC, RECOLETOS GRUPO DE COMUNICACIÓN, S.A., REGAL, RENFE, REVISTA EXPONE, REVISTA MUSICAL CATALANA, REYAL GRUPO, RICARDO MOLINA, S.A., ROCA JUNYENT, S.L., FRANCESC RUBIRALTA I VILASECA, JOSÉ ANTONIO RUMEU DE DELÀS, SABA APARCAMENTS, S.A., S.A.C.R.E.S.A., SAGE LOGIC CONTROL, SANOFI - AVENTIS, JOAN SANTAUÀRIA I SEGURA, EMILI SARRION I AVINENT, SAYTEL SERVEIS INFORMÀTICS, SELMAR, S.A., SERVEIS FUNERARIS DE BARCELONA, S.A., SERVIRED, S.C.P.F., S.G.A.E-FUNDACIÓ AUTOR, JOSEP SINGLA I BARCELÓ, SOLVAY IBÉRICA, S.L., SONY ESPAÑA, S.A., STAFF EMPRESARIAL, THE COLOMER GROUP, TORRASPAPEL, OSCAR TUSQUETS BLANCA, UNIC AGENCY WORLDWIDE, VIATGES BAIXAS S.A.

T. 93 295 72 14 / www.palaumusica.org

PALAU MÚSICA CATALANA
BARCELONA
1908-2008

EL PALAU DE LES EMOCIONS

El Festival de Jazz de Barcelona compleix 40 anys

RMC

CONSELL EDITORIAL: Fèlix Millet (president), Montserrat Albet, Josep M. Bricall, Josep M. Busquets, Josep Caminal, Salvador Cardús, Jordi Casas, Gregori Estrada, Gabriel Ferrer, Joaquim Garrigosa, Joan Guinjoan, Carles Guinovart, Teresa Lloret, Joan Matabosch, Jordi Montull, Ramon Muntaner i Ramon Pla.

CONSELL DE DIRECCIÓ: Jaume Comellas (director), Pere Artís (editor), Lluís Millet (director musical) i Montserrat Urpí (coordinació amb l'ESMUC).

DISSENY ORIGINAL: Ferran Sendra.

MAQUETACIÓ I SECRETARIA DE REDACCIÓ: Teresa Martínez.

PUBLICITAT: Gestac
Indústria, 13, pral. 2a. 08037 Barcelona.
Tel.: 646 46 84 38

A/e: molist@gestac.org

PREIMPRESSIÓ: Ormograf, S.A.

IMPRESSIÓ: Agpograf, S.A.

DISTRIBUCIÓ: SADE

DIPÒSIT LEGAL: B-34.432/83

ISSN: 1887-2980

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO:

Pere Artís, Antoni Batista, Narcís Comadira, Xavier Chavarria, Jaume Comellas, Mercedes Conde Pons, Ana María Dávila, Josep Jofré, Jordi Maluquer, Josep Pasqual, Eduard V. Patsi, Javier Pérez Senz, Albert Solé i Galí, Albert Suñé, Francesc Taverna-Bech, Albert Torrens i Lluís Trullén.

PALAU MÚSICA CATALANA
BARCELONA

c/Palau de la Música, 4-6

08003 BARCELONA

Tel.: 93 295 72 28

Fax: 93 295 72 10

WEB: www.palaumusica.org

A/E: revista@palaumusica.org

Palau de la Música Catalana, telèfon

d'atenció al client: 902 44 28 82

(de dilluns a dissabte, de 9.30 h a 21 h)

Els articles publicats a REVISTA MUSICAL CATALANA expressen només l'opinió dels seus autors. REVISTA MUSICAL CATALANA no mantindrà correspondència amb els autors d'originals no encarregats i enviaats espontàniament a la Redacció.
© de les reproduccions autoritzades.
VEGAP, Barcelona 2008.

Membre d'Appec.
Amb el suport de la Generalitat de Catalunya.

PORTADA: MILES DAVIS, PRIMERA ACTUACIÓ A BARCELONA. (FOTO: JOSEP MOYA-ANGELER)

Sumari

4a ÈPOCA

ANY XXV

NÚM. 288

OCTUBRE 2008

EDITORIAL

5 Davant un inici de temporada amb incerteses i preocupacions

PANORAMA

MATTHEW HERBERT,
AL FESTIVAL DE JAZZ
DE BARCELONA D'enguany

6 El Festival de Jazz de Barcelona compleix 40 anys
per Albert Suñé

8 Festivals d'estiu. Peralada. Grec de Barcelona. Torroella de Montgrí. Sitges. Miscel·lània de Festivals. El Vendrell. Girona
per Jaume Comellas, Mercedes Conde Pons, Jordi Maluquer, Lluís Trullén, Albert Solé i Galí i Josep Jofré

17 Nova tongada de debutants a El Primer Palau
per RRM C

19 Dietari d'un crític en excedència. Els Segadors, en privat
per Antoni Batista

20 Mikrokosmos: Un homenatge merescut i modèlic
per Pere Artís

21 Tangents: Vigència d'un argument
per Jordi Maluquer

Ars Subtilior: Bascos sense embuts
per Xavier Chavarria

22 Impromptu: L'evolució de la simfonia
per Francesc Taverna-Bech

Cobla: L'Auditori: Cobla
per Josep Pasqual

23 A propòsit de... Gemma Romanyà
per Albert Torrens

24 Critiques
per Mercedes Conde Pons, J. Comellas, Xavier Chavarria i Albert Torrens

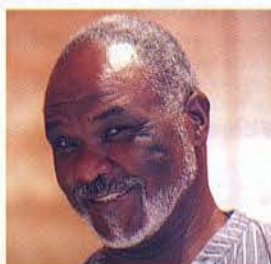
TEMA

27 La crisi de la indústria discogràfica.
Els canvis tecnològics, la gran causa

28 Reinventar-se o morir
per Javier Pérez Senz

30 Entre la regulació de l'on line i la pirateria
per Ana María Dávila

MUSICALIA

WILLARD WHITE

34 Willard White. La música com a filosofia de vida
per Mercedes Conde Pons

38 El mes d'octubre a l'abast. Exaltació simfònica amb l'OBC. Gustavo Dudamel i l'Orquestra del Liceu a Palau 100. Cambra a L'Auditori. Salzburger Solisten amb Eulàlia Solé a Euroconcert. Jessye Norman a Ibercamera
per Mercedes Conde Pons

43 Paper d'assaig. Chopin. Mentre n'escolto els Preludis
per Narcís Comadira

44 Música encreuada. Sidokus.com
per Eduard V. Patsi

CONCERTS

45

PALAU MÚSICA CATALANA
BARCELONA
1908-2008

El Primer Palau

XIII Temporada 2008

CICLE DE JOVES INTÈRPRETS

Dimecres, 1 d'octubre de 2008, 19.30 h

CHENG-I CHEN LIU, clavicèmbal i fortepiano
PAULA HERNÁNDEZ, violoncel

Miguel Àngel Dionís, piano

Forqueray: *Ordre núm. 5, en Do menor*
J. S. Bach: *Toccatà en Mi menor, BWV 914*
Tiennsu: *Fantango*
C. Ph. E. Bach: *Solfeggietto*
Beethoven: *Sonata per a fortepiano núm. 8, "Patètica"*
Franck: *Sonata per a violoncel i piano, en La major*
Cassadó: *Requiebros*

Dimecres, 8 d'octubre de 2008, 19.30 h

GUSTAVO VILLEGAS, flauta
ANA MARÍA VALDERRAMA, violí
ANTONIO GALERA, piano

Orquestra Simfònica del Vallès
Salvador Brotons, director

Brotons: *Concert per a flauta*
Bruch: *Concert per a violí i orquestra núm. 1*
Rakhmàninov: *Concert per a piano i orquestra núm. 2*

Dimecres, 15 d'octubre de 2008, 19.30 h

VICENT MONTALT, oboè
GUILLERMO PASTRANA, violoncel
DAVID PONS, saxòfon
DARIO MARINO, clarinet

Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra
Marzio Conti, director

Vaughan Williams: *Concert per a oboè i cordes*
Haydn: *Concert per a violoncel i orquestra, Hob. VIIb:2*
Ibert: *Concertino da camera, per a saxòfon i orquestra*
Weber: *Concert per a clarinet i orquestra, núm. 1*

Dimecres, 22 d'octubre de 2008, 19.30 h

JOSEP GARCIA, piano
ALEJANDRO BUSTAMANTE, violí

José Enrique Bagaría, piano

Berg: *Sonata, op. 1*
Debussy: *Les collines d'Anacapri*
Debussy: *Ce qu'a vu le vent d'ouest*
Debussy: *Bruyères*
Liszt: *Balada núm. 2*
Mozart: *Sonata per a violí i piano, núm. 18*
Brahms: *Scherzo per a violí i piano, en Do menor*
Franck: *Sonata per a violí i piano, en La major*

Dijous, 20 de novembre de 2008, 20.30 h

FESTA DE LA MÚSICA
Concert de cloenda d'El Primer Palau
Lliurament de premis i diplomes

FERNANDO ARIAS,* violoncel

JONC Filharmonia
Manuel Valdivieso, director

Bach: *Suite núm. 6 per a violoncel sol*
Txaikovski: *Variacions sobre un tema rococó, op. 33*

*Guanyador del Premi El Primer Palau 2007

TAULA RODONA

Dimecres, 19 de novembre de 2008, 19 h
Sala de Música de Cambra

«La música clàssica en els mitjans de comunicació»

Entrada gratuïta

INFORMACIÓ I VENDA:
A les taquilles del Palau de la Música Catalana
Internet: www.palaumusica.org
Tel.: 902 442 882
a/e: taquilles@palaumusica.org

PREU DE LES ENTRADES: 11 €

Organitza i patrocina:

FUNDACIÓ
ORFEO CATALÀ
PALAU DE LA MÚSICA

MITSUBISHI
ELECTRIC

N

o és la primera vegada que davant l'inici de curs aquest editorial intenta oferir una reflexió amb una certa voluntat anticipatòria o prospectiva. El moment ho afavoreix per raons òbvies i en cada oportunitat hi ha fets o aspectes que conviden de manera especial a endegar aquesta tasca.

En aquest context, la temporada que ens disposem a inaugurar es presenta carregada de motius que inviten justament a una reflexió, en aquesta oportunitat més marcada per les boires que per les albaides radiants. I amb això no pretenem exercir de "malaveranys", però tampoc ens podem permetre abandonar-nos a un "amaguisme" estult de la realitat objectiva.

D'antuvi hom ha d'apel·lar forçosament al terme crisi econòmica com a rerefons, o com a baix continu del gran concert general que constitueix la temporada. I damunt d'aquest baix continu s'instal·len diferents motius temàtics fàcilment destriables. I un d'ells, ens preocupa de manera particular; ens referim a la rutina que presideix de manera massa ge-

neralitzada els criteris de programació dels nostres cicles. La repetició de títols i intèrprets –a vegades fins i tot amb coincidències en dos o més cicles– ha acabat anorreant el gratificant i engrescador factor sorpresa. I aquest és un problema en el qual les culpes són compartides i ningú no té dret a llançar la

RMC
288

Davant un inici de temporada amb incerteses i preocupacions

primera pedra: perquè es tracta d'un afer que té com a origen l'excessiva devoció pel factor seguretat i la manca d'afecció al risc. Intèrprets jugant al mínim esforç, espectadors exigint molt preferentment la dimensió hedonística davant la inquietud intel·lectual i promotors atrapats per aquestes sol·licitacions i incapaços de trencar el fil conductor, hi tenen en més d'un cas responsabilitats concretes.

A això, caldria afegir-hi l'immobilisme i la manca de capacitat d'evolució de la forma concert, que resta atractiu per a les noves generacions d'espectadors, defugint algun mínim d'escapada imaginativa; i, és clar, l'argument de base al·ludit de la crisi econòmica són arguments que acaben de conformar un panorama molt obert.

En tot cas, de moment res no s'ha escrit i caldrà esperar esdeveniments per arribar a conclusions molt més fiables que les apriorístiques que acabem de mostrar. Perquè, i això és molt important, tampoc no es pot oblidar que la nostra societat, considerada de manera global, cada vegada és més sensible al gaudi i a la vivència de la gran música.

El Festival de Jazz de Barcelona compleix 40 anys

Del 19 d'octubre al 29 de novembre d'enguany, Barcelona i altres poblacions del voltant viuran la celebració del 40è Voll Damm Festival Internacional de Jazz. Una manifestació iniciada el 1966 per l'empresari Joan Roselló, que ha viscut diferents etapes, que va desaparèixer durant tres anys, i que va fer seva l'empresa The Project ara en fent. Una munió de concerts i altres actes paral·lels configuren la programació de l'event. Però és bo girar una mica la vista enrere i fer un xic d'història.

per ALBERT SUÑÉ

L'empresari Joan Roselló era un home inquiet. El 1959 havia obert el Jamboree a la barcelonina plaça Reial. Fins al 1966, la cava funcionà molt bé, encara que a partir d'aquell any la cosa va començar a decaure. De tota manera, els músics autòctons –Montoliu, Farreras, Sandaran, *Pocholo*, Miralles, Farran, Roda, *Mantequilla*, Ferré, Gràcia, Burrull, Ponsa, i Vinaixa, entre d'altres– hi havien alternat o actuat amb gent com Manolo Mercedes, Lou Bennet, Peter Trunk, Memphis Slim, Les Double Six, Kenny Drew, Chet Baker, Lucky Thompson, Stéphane Grappelli, Booker Erwin, Art Farmer, Dexter Gordon, Peanuts Holland, Lee Konitz, Guy Lafitte, Vin Morris, Pony Poindexter, René Thomas, Ornette Coleman i un llarg etcètera. O sigui, el caldo de cultiu que eixia del Jamboree era d'una solidesa inexpugnable.

És clar que abans hi havia hagut la gent del Hot Club de Barcelona, que havia tirat endavant concerts amb els combos de Louis Armstrong i Buck Clayton, per exemple, i les bandes de Lionel Hampton, Count Basie i Quincy Jones. Per tant, el 1966 es presentava com un any crucial: per una banda el Jamboree començava a fluïxegar, però per una altra, producte de tots aquests fets, l'ambient jazzístic barceloní es trobava en estat d'eufòria.

És per això que Roselló decidí fer venir aleshores l'orquestra de Duke Ellington. A la segona part actuaren Ella Fitzgerald i el trio de Jimmy Jones i la banda els donà suport en alguns temes. L'enorme èxit del concert, celebrat al Palau de la Música, va provocar que Roselló presentés poc més tard Earl Hines

en solitari i la banda de Woody Herman, actuacions que, al mateix coliseu, obtingueren també èxits esclatants.

Per tant, tot estava a punt perquè Barcelona fos la primera ciutat de l'Estat que s'obris al món jazzístic a través d'una manifestació ben pròpia. I Roselló es decidí a posar el fil a l'agulla. D'aquesta manera, el 3 de novembre de l'esmentat 1966, i amb una actuació plethòrica del quartet de Dave Brubeck –ell mateix al piano; Paul Desmond, saxo alt; Gene Wright, contrabaix; i Joe Morello, bateria– naixia el I Festival Internacional de Jazz de Barcelona. Que durà fins al dia 6. I que, així mateix, veié les actuacions del Max Roach Quintet amb Sonny Rollins; de Bud Freeman amb l'Alex Welsh Orchestra; dels Upton Swing All Stars; del trio de Tete Montoliu, amb Eric Peter al contrabaix i Peer Wyboris a la bateria; i del combo d'Stan Getz amb Astrud Gilberto. Un programa com per posar les dents llargues a més d'un afeccionat.

S'havien posat uns fonaments força sòlids. Perquè l'èxit acompanyà la iniciativa de Roselló i el públic respongué amb escreix. Per tant, no ha d'estranyar a ningú que, el 1967, l'empresari pre-

sentés el II Festival. La programació també fou de les sucoses i aquells fonaments col·locats un any abans es consolidaren de manera ben decidida.

A la segona trobada jazzística internacional, celebrada del 8 al 12 de novembre, hi hagué els Big City Blues; l'Albert Mangelsdorff Quintet; la Sonny Grey Big Band, amb la cantant Nicole Croisille; el Nathan Davis Quartet, amb ell mateix al saxo tenor, soprano i flauta travessera; Tete Montoliu, piano; Niels-Henning Orsted Pedersen, contrabaix, i Billy Brooks, bateria, a part de la cantant Donna Hightower; el Dujko Gokovic Quintet; el trio d'Oscar Peterson amb Coleman Hawkins; el Rolf & Joachim Kuhn Quintet; i el Wayne Shorter Quartet. Que és el nom que rebé el grup després de "*l'espantà*" de Miles Davis, el seu líder. O sigui, aquells dos anys no s'escatimen els diners i es contracta gent consagrada, amb ganxo. En definitiva, músics i cantants de primera fila.

Joan Roselló creu que ja ha obert el camí i decideix no continuar. El seu ha estat un esforç encomiable. Gràcies al seu impuls, Barcelona té un Festival Internacional de Jazz que, evidentment, s'ha de continuar consolidant els anys propers. Perquè la llavor és sòlida i el públic ha respost.

És per això que, amb vista a l'any següent, el 1968, és el Parc d'Atraccions de Montjuïc, associat amb el Festival de Jazz de Newport, qui s'encarrega d'organitzar la tercera convocatòria. I del 3 al 10 de novembre desfilen pel Palau, entre d'altres, l'Horace Silver Quintet, el Juan Carlos Calderón Jazztet, Selena Jones i el seu trio, la banda de Count Basie, i el Frank Foster Quartet. I a Santa Maria del Mar, s'hi enriqueixen els Stars

**Joan Roselló
va ser el
promotor que
va fer possible
la posada en
marxa del
Festival.**

Faith of Black Nativity.

És aquesta una iniciativa que, malgrat que el so sota les voltes de la basílica no és gaire agraït, permet que, el 1969, i ja sota l'organització del Hot Club de Barcelona –amb el suport de l'Ajuntament, RNE, TVE, i el Centre d'Iniciatives i Turisme–, s'hi instal·li l'orquestra de Duke Ellington, els cantants Alice Babs i Tony Watkins, i la Coral Sant Jordi dirigida per Oriol Martorell. Allí s'hi desgrana el memorable concert sacre “Freedom”, compost pel pianista. Que TVE oferí més tard i que constitueix un exemple importantíssim de la capacitat cultural i organitzativa de Barcelona i del Hot Club en particular en una època en què el franquisme encara es mirava amb força mal ull el jazz i tot el que es mogué al seu voltant. Sobretot, un concert com l'indicat, de nom realment inequívoc.

Però aquella quarta manifestació internacional té també altres protagonistes. Per exemple, Slide Hampton i Gary Burton amb els seus quartets respectius, i el trio de Sarah Vaughan. I la banda de Duke Ellington també actua al Palau, en aquest cas amb Tony Watkins i l'organista Wild Bill Davis.

Fins al 1977, el Festival de Jazz de Barcelona manté la seva convocatòria anual. Però desapareix des d'aquesta data i fins al 1980. Curiosament, són els primers anys de la democràcia. Però apareix el Consorci del Palau de la Música, del qual és president Fèlix Millet, que és l'encarregat de tirar endavant la manifestació fins al 1989, any en què l'empresa The Project, amb Tito Ramoneda al volant, agafa el relleu.

The Project ha organitzat des d'aleshores tots els Festivals jazzístics de Bar-

celona. Concretament, vint. I on hi ha hagut de tot. Ens referim, sobretot els primers anys, a algunes actuacions que no eren jazzístiques. I algunes de les que ho eren no assolien el nivell que calia en una convocatòria de prestigi com la que comentem. Amb tota la voluntat del món, i això és d'agrair, The Project continuà endavant a desgrat de crítiques i elogis. Fins que aparegué la figura del director artístic en la persona del periodista Joan Anton Cararach. Des d'aleshores, hi ha hagut més coherència en la programació i, sobretot, s'ha obert més la porta als grups que conreen el jazz d'avantguarda. O, en qualsevol cas, més posat al dia.

The Project compta, des de fa uns anys, amb la molt important esponsorització de Voll Damm. Que, juntament amb altres col·laboracions i patrocinis, li ha permès configurar programacions de renom.

Per exemple, enguany hi ha el debut a Barcelona del cantant de *gospel*, *soul* i *rhythm and blues* Al Green. I també hi seran el duo inèdit format pel pianista Brad Mehldau i el saxofonista Joshua Redman; el també duo integrat per la

L'edició del Festival d'enguany compta amb un destacat protagonisme del jazz català.

AL GREEN DEBUTA A BARCELONA EN L'EDICIÓ D'ENGUANY DEL FESTIVAL DE JAZZ

pianista Eliane Elias i el contrabaixista Marc Johnson; i la *big band* de Matthew Herbert, un músic anglès que conrea l'anomenat *jazz-house*, amb ús de l'ectrònica i del *sampler*, del qual surten tot tipus de sons i veus.

I hi haurà atenció a la creació catalana, amb el combo Triphasic –Gary Willis, Llibert Fortuny, David Gómez–, o bé amb el projecte del pianista Lluís Vidal Momplana inspirat en la música de Frederic Mompou i amb el trompeta Dave Douglas com a convidat especial. I, sense que ens moguem de Catalunya, cal parlar del retorn del grup Pegasus; de la presència obligada de La Locomotora Negra; i del ja clàssic concert familiar, aquest any amb La Vella Dixieland.

Així mateix, hi haurà temps per al sextet de Herbie Hancock, la família Valdés –amb Bebo i Chucho per una banda i amb l'orquestra d'aquest darrer per l'altra–, l'Avishai Cohen Eastern Unit i l'Ómar Sosa Afreecanos Quartet, entre d'altres. Per exemple, gent de les noves fornades com Dino Saluzzi i Anja Lechner; Katie Melua, i Harold López-Nussa Trio.

En l'apartat “Finestres”, creat amb la intenció de deixar entrar altres aires en l'univers jazzístic, caldrà comptar amb la presència de les veus de la brasilera Adriana Calcanhotto, i de la cantant de *fados* portuguesa Mariza. Al costat de la de Kurt Wagner, líder del grup Lamb Chop, especialista en *country*.

A part de seus clàssics com L'Auditori, el Palau o Bikini, i tot seguint la seva política d'expansió metropolitana dels darrers anys, el Festival oferirà també concerts al badaloní Teatre Zorrilla, l'Auditori de Santa Coloma de Gramenet, el Teatre Auditori de Sant Cugat, el Teatre Joventut de l'Hospitalet de Llobregat, i l'Atrium de Viladecans.

El 40è Festival presentarà un llibre commemoratiu de l'efemèride, que repassarà la història de les seves diverses etapes. En el llibre, escrit per Joan Anton Cararach juntament amb el periodista i crític Guillem Vidal, hi haurà articles, entre d'altres, dels també periodistes David Castillo, Miquel Jurado i Albert Mallofré. Juntament amb un del famós empresari jazzístic George Wein. Així mateix, hi haurà conferències de crítics i escriptors importants vinguts especialment de Nova York.

Per tant, la varietat està servida. Hom espera que la qualitat estigui a l'alçada de les circumstàncies. Perquè no se celebren quaranta anys de festivals de jazz cada dia.

RMC
288

PERALADA

Protagonisme a la baixa de les manifestacions cultes

Per diverses raons no resulta fàcil establir un balanç del que ha estat l'edició d'enguany del Festival Castell de Peralada; entre les principals el perceptible tomb del criteri programador envers les manifestacions de tall més popular, sense negligir tanmateix –en algun cas fins i tot reforçant-les– les de contingut culte i alhora sense renunciar a alguna dosi de risc –*Flamenco para Traviata* de Távora.

per JAUME COMELLAS

El recurs al concepte “any de transició”, en aquest cas resulta prou vàlid, i això convoca unes noves expectatives que caldrà veure com es concreten a partir d'ara.

En tot cas, hom no pot obviar el contrast de respostes del públic en termes generals entre les dues vessants al·ludides –popular i culta–, clarament a favor de la primera, que sembla que és el que es porta arreu, l'esgotament de determinats discursos creatius –Savary i Távora–, i l'enèsima confirmació de la dificultat d'assumir espectacles operístics d'autèntica volada, fet que comportaria el difícilíssim recurs a la imaginació.

Entrant en detall, la versió de *La Bohème* s'inscriu en el que acabem d'exposar ara mateix. L'elevat cost de la producció operística impossibilita incorporar propostes absolutament excepcionals; i aquesta, per descomptat, no corresponia a l'accepció al·ludida. I amb això no volem pas manifestar que no fos digna, però no més que això. Sobre una idea dramàtica curiosa –mostrar l'escena com tallada en vertical–, el desenvolupament no va superar el tòpic en un context d'insuficiència de recursos de producció i un cert regust de provincianisme, que en part també es traslladà a una interpretació amb més possibilitats que no pas concreció. La veu bellíssima de Mimi/Olga Mykytenko no es corresponia amb una expressió càlida i el mateix es pot dir d'Aquiles Machado, un cantant que ho té gairebé tot, menys –em temo– la condició essencial d'artista, de creador de poètica lírica. L'encant i aquí sí expressivitat de Musetta/Maria José Moreno, i el bon ofici dels Colline/Stefano Palatchi, Benoit/Alcidoro/Enric Serra, Marcello/Javier Franco i Schaudard/Manel Esteve, compliren amb au-

LA BOHÈME

toritat la seva parcel·la, com també ho va fer el Cor de Cambra del Palau de la Música i l'OBC, sense més, però amb una direcció amb *tempi* a vegades una mica desconcertants.

Un fet d'un notable interès va ser el cicle titulat 100 Palaus a Peralada, amb el qual s'insistia en la guadiànica parcel·la de programació a l'esplèndid marc de l'Església del Carme, on en anteriors edicions s'han viscut moments privilegiats. En aquest cas hom va consagrar la programació a un estol de protagonistes joves d'una notable vàlua; dissortadament la resposta del públic no va ser la que calia esperar, potser perquè va mancar una major sensibilitat, tant promotora com receptora per part dels mitjans de comunicació sobre la importància del que s'oferia. Nosaltres vàrem gaudir d'un concert farcit d'al·licients del duo de piano i piano a quatre mans que formen els germans Luis i Víctor del Valle amb un programa espectacular resolt amb una autoritat impressionant; llàstima per als qui s'ho van perdre.

L'exquisida soprano Marta Mathéu, molt ben acompanyada per Hussan Park, va assumir el risc d'un programa tan interessant i substancios com de poc atractiu per al gran públic, fet que es va tra-

duir en una assistència poc més que testimonial. És una pena que les esplèndides cançons dels nostres Joaquim Serra, Joan Lamote de Grignon i Frederic Mompou bastides sobre poemes de Josep Carner, Apel·les Mestres i Josep Janés siguin encara tan desconegudes –excepte les de Mompou–, i per això mateix tan poc estimades; alguna cosa falla; segurament molt més que alguna. La soprano tarragonina s'hi va esmerçar amb grans dosis de finor i bon gust, tanmateix amb una dicció massa operística.

El ballet clàssic va ser servit per una companyia russa amb poca història –Ballet del Kremlin–, amb l'atractiu principal de dos títols de gran repertori, *Gisèle* i *Romeu i Julieta*, correspostos per unes coreografies en general més de gran ofici que no de genialitat, interpretades per una companyia a la qual es podien aplicar els mateixos epítets, tanmateix amb caps de brot de notable envergadura, com és el cas d'Aydar Xaidullin i Aleksandra Timofeeva a *Gisèle*, el convidat estel·lar de *Romeu i Julieta*, Igor Yebra, i la seva companya de repartiment Natalia Balakhintseva. En tot cas, no cal dir-ho, sengles espectacles dels que fan festival, que aquest era l'objectiu.

PERALADA

Estrelles brillants i estrelles fosques

Enguany les estrelles han tornat a brillar en el firmament estiuenç de Peralada, tot i la pluja amenaçant i algun cop present en l'inescable cel musical de l'encaira festival líric capdavanter a Catalunya.

per MERCEDES CONDE PONS

A banda de la presència de la lírica en la seva màxima expressió, amb *La Bohème* de Puccini, el gènere predilecte del Festival va brillar amb força i potser descaradament de forma més essencial i lluent amb el concert protagonitzat pel tenor peruà Juan Diego Flórez, cantant de moda, amb motius de sobres. Flórez va oferir un recital intel·ligent i homogeni, potser aparentment just quant al nombre de peces interpretades, però absolutament generós, al cap i a la fi, quant a la dimensió de les àries escollides. Començar amb l'ària de Bellini "A te o cara" d'*I Puritani* és prou indicatiu de les intencions del programa. Però si a això, s'hi agrega la sobirania vocal d'un *gentleman* de la lírica com s'està definint amb cada cop més força el tenor peruà, el resultat feia albirar una ovació final unànime, com va acabar manifestant-se entre el públic. Juan Diego Flórez va destil·lar tota mena de carícies sonores en les àries més intimistes, com eren les de *Lucrezia Borgia* i *La Favorite* de Donizetti, mentre apuntava maneres de líric en l'ària gairebé de bravura "Asil héréditaire" de *Guillaume Tell* de Rossini, interpretada magistralment. Com a cloenda, la ja habitual ària dels nou Do de pit de *La figlia del reggimento* de Donizetti, que en la versió italiana mostra més compromís a l'hora d'atacar els aguts, per la concepció sil·làbica de les paraules. Un trio de bisos van acabar d'embogir el personal, malgrat la necessàriament obviat aportació de l'OBC amb més ganes de vacances que

IVO POGORELICH

de tocar, actitud que Michele Mariotti no va poder invertir.

D'estrelles també anava el concert de la fadista Dulce Pontes i la flamenca Estrella Morente. Aquest tipus de conglomerats musicals acostumen a ser perillosos si no es fan amb molta cura. Les dues estrelles van aparèixer, afortunadament, acompanyades d'un nombrós i solvent grup musical que va completar les aportacions vocals de les cantants, clarament contrastades entre un inici massa dubtós i un final entusiasta en què la bellesa de cançons com *Maria de Buenos Aires* va estar per sobre d'un estil interpretatiu *ad hoc*. Les aportacions individuals en els seus gèneres d'ambdues cantants, van ser el millor de la vetllada.

El mateix dia a la tarda, es va poder gaudir d'un concert de cambra a càrrec del Quartet Quirga, en el marc de l'Església del Carme, amb un aforament massa reduït. La jove formació va oferir un programa clàssic, amb una interpretació també clàssica, fins i tot en excés. Una notable interpretació del *Quartet en Mi bemoll major* de Mozart i del *Quartet núm. 3* de Bartók va donar pas a un més insegur *Quartet núm. 16* de Beethoven, durant el qual es va produir el trencament d'una corda d'un dels intèrprets. L'endemà va arribar el torn de l'Orquestra de Cadaqués, en aquesta ocasió acompanyada del seu director fundacional, Sir Neville Marriner, d'edat

avançada, que malauradament es reflectia en una direcció dubitativa i, en concret, en una interpretació força convencional de la *Sinfonia núm. 9*, "del Nou Món" de Dvorák. Fidels a la introducció de repertori espanyol en el programa, l'orquestra va interpretar uns nous arranjaments de dues escenes d'*Iberia* d'Albéniz, a càrrec del compositor Jesús Rueda. *Evocación* i *El Puerto*, dues escenes de contrastada orquestració, amb sonoritats realment aconseguides i de gran complexitat d'interpretació. L'estrella de la nit, però, era sens dubte el pianista croata Ivo Pogorelich, el qual, envoltat d'una aura de misteri, va aparèixer a l'escenari de l'Auditori dels Jardins del Castell per interpretar el *Concert núm. 2* de Serguei Rakhmàninov. Deixant de banda que Pogorelich aparegués amb la partitura a la mà per a la interpretació d'aquesta obra essencial del repertori pianístic, la seva no va ser una actuació convencional. Pogorelich va fer servir la magnífica obra del compositor rus per elaborar una paràfrasi de la seva personalitat, fosca i anguniosa, de gran genialitat tècnica, però amb un rerefons que provocava fins i tot por. Per això, no es pot dir que la seva fos una actuació dolenta –ben al contrari, va fer un gran espectacle–, però tampoc es pot dir que la seva fos una aportació cabdal dins l'àmbit de la interpretació d'aquest concert. Encisar i convèncer amb el seu geni artístic, talment com fan els psicòpates, sí que ho va fer.

RMC
288

PERALADA

De Kurt Masur a Don Quixot

Vam poder assistir al primer concert simfònic del Festival de Peralada, que es va celebrar el dia 18 de juliol a l'Auditori dels Jardins del Castell. Va anar a càrrec de l'Orquestra Simfònica Nacional de França i va tenir un punt emotiu i, a la vegada, extraordinari, ja que pràcticament era el comiat de Kurt Masur com a titular de la formació, càrrec que ocupava des del 2002.

per JORDI MALUQUER

Va ser el millor concert que he sentit aquest estiu. En un programa Beethoven, van començar amb l'obertura de *Fidelio* enquadrada dins uns paràmetres estètics sorprenents i va venir després la *Sisena Simfonia*. L'orquestra, comparat amb el que va venir després, no semblava del tot centrada, mandrosa davant l'ímpetu del vell mestre. Si prenem com a base la narració exterior que, en Beethoven, sempre es pot interioritzar, vam apreciar que més que una descripció epidèrmica de la naturalesa, Masur hi extreia les vivències i el patiment dels homes que en celebren les festes al costat del riu i que reben, temerosos, la tempesta. Era, també, una *Sisena* diferent. La segona part la integrava la *Cinquena Simfonia*, obra tan sentida que si no te n'ofereixen una versió amb garanties més val abstenir-se'n. I ací es va produir el miracle, Masur hi va saber infondre vida mentre l'anava fabricant amb la punta dels dits. No es limitaven a fer una obra de repertori, sinó que els músics, ara sí amatents, eren com tecles que polsava un pianista inspirat. Un acte de recreació. Inenarrable i rar de trobar als concerts d'estiu.

Els antípodes del concert de Masur va ser el que ens va oferir el 9 d'agost la Dresdner Philharmoniker amb la direcció de Rafael Frühbeck de Burgos, l'home que els aficionats antics recordem com el que va agafar el relleu d'Ataúlfo Argenta a l'Orquestra Nacional de Espanya i que ara ens va donar la sensació que des d'aquella època, malgrat que ha estat titular de prou bones orquestres, com la Simfònica de Viena i la Simfònica de Ràdio Berlín, no ha evolucionat. Gest enèrgic, solemne, poques delicadeses i versions inflades i convencionals. Sense cap notorietat van desfil·lar l'obertura d'*Oberon* de Weber i una des-encaixada versió de la *Suite op. 59* d'*El cavaller de la Rosa* de Richard Strauss. La *Simfonia núm. 1* de Brahms va omplir la segona part. Com a fideli-

RAFAEL FRÜHBECK DE BURGOS

tat a una època, les dues propines van ser dos intermedis: el de *Las bodas de Luis Alonso* de Jiménez i el de l'òpera *Goyescas* d'Enric Granados. Les mateixes que Frühbeck havia donat en un concert amb la Simfònica de Pittsburgh la passada temporada al Palau. Igual, amb aquest sistema, aconsegueix que les orquestres estrangeres tinguin en repertori música espanyola.

Vam també poder veure un musical fet de retalls de cançons conegudes en arranjaments de Roland Romanelli, sobre *Don Quixot* i *l'Àngel Blau*, en què Dulcinea és substituïda per una artista de cabaret anomenada Douce Nelle. Aquesta pro-

voca les ires de l'adormit cavaller en aparèixer ensenyant els pits en un cartell de propaganda del Moulin Rose parisenc penjat en un nou aeroport de la Manxa. L'espectacle no va funcionar i el mateix Jerome Savary va adreçar-se al públic dient que estaven en rodatge, que calia treure i afegir coses i que hi quedaven invitats quan la facin a Barcelona. Avaries als micros i una pluja que va delmar el públic en la part final van aigualir el lliurament dels protagonistes: Joan Crosas, Marta Ribera i Frederic Longbois, que feia de Sanxo, que encarnaven bé els respectius personatges i que hi van posar voluntat i professionalitat.

KURT MASUR

RMC
288

GREC DE BARCELONA

Resultats interessants de la programació musical

No es pot negar que el nou model de Festival Grec posat en marxa formalment a l'edició anterior però de manera plena en l'actual, sota el guiatge de Ricardo Schwarcer, està fent una aposta explícita per la música, en la seva accepció menys comercial. Sobre la base de criteris oberts, i alhora defugint el camí fàcil, el Grec 2008 ha ofert algunes propostes interessants, tot iniciant d'aquesta manera una línia d'actuació com a mínim prometedora; i en això és menys important el fet mateix que no que els resultats hagin estat completament satisfactoris.

per J. C. C.

En aquest context genèric se situa la proposta que amb el títol de *Pinsans i cadeneres* ha ideat Xavier Albertí i ha posat en lletra Narcís Comadira: aquell impulsor contumaç d'iniciatives insòlites de base musical –recordem entre d'altres *El duo de la africana* estrenat al Teatre Lliure, una mena de paràfrasi del gènere sarsuela.

El pretext de la celebració d'un aniversari d'una societat coral catalana nostrada, amb una literalment magistral i documentada conferència com a esdeveniment central, serveix per dibuixar dues línies paral·leles: una, la conferència *strictu sensu* sobre la cançó catalana o el lied català, que és l'aportació concreta de Comadira, i l'altra, una paròdia de l'associacionisme cantable –coral– català més tradicional, amb clars referents al món claveria i, per extensió, de la seva representativitat social.

Són dues línies que a l'hora de maridar-se dramàticament no sempre aconsegueixen fer-ho amb fluïdesa i naturalitat ideal –resultava molt difícil–, però que amb tot assoleixen unes complexitats de gran eficàcia fins a constituir un espectacle brillant, divertit i santosíssim, tant des del punt de vista hedonístic com intel·lectual. Tot això comptant amb un quadre d'interès molt identificats, uns convençuts disfrutadors del que viuen, amb el retret en algun cas d'una línia de cant poc natural perjudicadora de l'objectiu especialment irrenunciable aquí, la dicció clara.

Hom blasmaria un excés de tintes en el sarcasme envers el barretinisme i el "nostrisme" –un recurs per altra part una mica gastat i fàcil a aquestes alçàries– i una tria de temes no indiscutible, com

PINSANS I CADENERES

a pecats menors d'una proposta que, per original, per no correspondre a cap model, corria el risc de caure en una zona de ningú i que tanmateix acaba de resultar reeixida.

En una línia formal molt distant, *Cants d'amor, furor i llàgrimes* constitueix una aposta arriscadíssima, també al marge de models establerts, amb la qual es pretén donar cos dramàtic a un enfilall de temes situats a l'àmbit de la música renaixentista i barroca, amb el fil conductor del poema èpic renaixentista *Jerusalem alliberada* de Torcuato Tasso.

Amb el coixí musical esplèndid de l'Ensemble Elyma, d'un notable nivell de perfecció, i d'un quadre de veus solistes de qualitat germana, el discurs dramàtic no va poder superar uns esculls massa difícils ja des de la concepció original mateixa de l'espectacle, el qual a la fi, com a unitat, esdevingué frustrat.

Al mateix àmbit de l'espectacle musical, però aquí partint d'una proposta no *ex novo*, la versió de la *Història del soldat* d'Stravinsky va constituir un error

sense ambivalències que va començar per la tria de l'espai –el grandios Grec en una obra que va néixer deliberadament de petit format– i va concretar-se en un criteri dramàtic delirant, ajudat per unes interpretacions mancades de fe.

La parcel·la musical va donar força més joc, amb l'èxit sense reserves de l'actuació de l'Orchestra di Piazz Vittorio, una explosió impressionant de vida i color, o el magnífic concert de cobla que va oferir la Sant Jordi-Ciutat de Barcelona amb una direcció mestrívola de Salvador Mas i l'agraït, espectacular i multitudinàriament rebut *Requiem* de Mozart a les acaballes del festival, amb el Cor i Orquestra del Gran Teatre del Liceu, un quadre de joves i brillants solistes –Maite Alberola, Anna Tobella, David Alegret i Marc Pujol– i la direcció del nou titular del Liceu, Michael Border.

Tot això, al marge d'altres manifestacions que no es mouen de manera exacta en l'àmbit d'aquesta publicació.

RMC
288

TORROELLA DE MONTGRÍ

Important aportació dels germans Capuçon

Per definir el Festival de Músiques de Torroella de Montgrí celebrat enguany, resulta inevitable referir-nos a tres aspectes fonamentals.

per LLUÍS TRULLÉN

L'aposta per la recuperació d'obres del nostre patrimoni, exemplificada amb la interpretació d'un programa dedicat a Domènec Terradellas (1711-1751), un dels compositors més il·lustres del nostre panorama musical —es tracta d'un fet, el de la recerca, que any rere any ocupa un punt concret de la programació—; la presència de l'orquestra històrica del Festival, Acadèmia 1750, que sota direcció d'Alfredo Bernardini, integrada per joves músics de diferents països europeus i especialitzats en el camp de la interpretació segons criteris històrics, esdevé una aposta ferma dels responsables del Festival; i com a darrer tret, la presència d'un artista invitat, en aquest cas dos, els germans Capuçon, dos dels fenòmens musicals més destacats dels darrers anys i que en el decurs de dues actuacions van justificar el talent tan aplaudit que han rebut a escala internacional.

Tot esperant un auditori per al qual ja hi ha el compromís de construcció, el Festival ha seguit enguany mantenint un segell propi d'identitat, amb originalitat de programació, en la qual figures destacades del panorama internacional compartien cartell amb artistes que comencen a despuntar. Per motius d'infraestructura encara no pot oferir espectacles de grans dimensions escèniques, però el cert és que escoltar una *Missa Solemnis* a l'excel·lent Cor Filharmònic de Praga, o uns programes amb el comú denominador de Txaikovski sota la direcció de Thomas Sanderling esdevenen propostes simfòniques d'alt nivell.

El Festival va iniciar-se amb un con-

ELS GERMANS CAPUÇON

cert a càrrec de la soprano Isabel Rey acompanyada per l'orquestra Acadèmia 1750 dirigida per Alfredo Bernardini en un programa titulat "L'Sturm und Drang o la gènesi del romanticisme musical" i dedicat a obres de Gluck, Jomelli, Rameau, C. Ph. E. Bach i Mozart. La soprano valenciana va estar especialment inspirada en la recreació de les àries de *La finta giardinera* de Mozart (autor de la qual és una de les veus més destacades de l'actualitat), en què nitidesa vocal, claredat de dicció, ajustada projecció en el volum i un centre vocal perfectament controlat, venien acompanyat per un instint teatral d'acord amb el caràcter amorós de les àries interpretades. L'orquestra, en el *Don Juan ou le Festin* de Pierre de Gluck, va endinsar-se sota una acuradíssima direcció de Bernardini dins aquella subjectivitat i punyent instint dramàtic amb el qual Gluck va fer trontollar tots els esquemes musicals del període de la Il·lustració per endinsar-se dins l'expressió i subjectivitat preàmbul del romanticisme.

La presència de les pianistes Katia i Marielle Labèque va esdevenir, cinc anys després de la seva darrera actuació a Torroella, un dels altres punts àlgids del Festival. Amb un programa concebut a la seva mida, van endinsar-se en el món de Debussy *En Blanc et noir* i en la celeberrima *Fantasia D. 940* de Schubert, recreada amb un indubtable aprofundiment però amb certs moments manca-

da d'aquella màgia romàntica d'íntima poesia. Les Labèque van mostrar-se incommensurables en la *Rapsòdia espanyola* de Ravel, i ja fora de programa en dues obres pertanyents a Leonard Bernstein i Michel Camilo en què els focs d'artifici rítmics i temperamentals van evidenciar novament aquella vehemència i el temperament inevitablement associats a l'estil de les pianistes franceses. Un altre dels instants àlgids del Festival va assolir-se amb la interpretació de la monumental *Missa Solemnis* de Beethoven, a càrrec de l'Orquestra de Cambra de Praga, el Cor Filharmònic de Praga, solistes vocals i la direcció d'Ondrej Kuřal. Una versió en què el Cor va emportar-se tot el protagonisme, i en la qual va produir-se un desequilibri entre una orquestra cambrística i una agrupació coral majestuosa en efectius, tot afectant diversos aspectes de la interpretació. Un Beethoven plantejat seguint criteris romàntics, amb sonoritats majestuosos, dotat pel caràcter atorgat pel director d'una solemnitat inqüestionable, però al qual van manca-unes textures més contundents en el "Gloria" i en el "Credo". Un Cor equilibrat, refinat, contundent i implicat en l'obra que tenia entre mans va esdevenir eix bàsic d'aquesta interpretació.

L'Orquestra Simfònica Nacional d'Ucraïna sota direcció de Sanderling va protagonitzar dos concerts en què la figura de Txaikovski va esdevenir eix fonamental. Una direcció vigorosa, enèrgica, amb moments de massa vehemència per la fortalesa de la sonoritat van marcar la trajectòria de dues obres tan

TORROELLA DE MONTGRÍ

celebèrrimes com la *Quarta* i *Cinquena Simfonies*, superbes musicalment i de les quals sempre s'espera una màgia interpretativa que assoleixi la dimensió romàntica sublim llegada per Txaikovski. Més emfatitzades que no pas íntimes, més robustes que no líriques, les recreacions van assolir un alt grau de correcció sense assolir aquella sensible emotivitat. En el decurs del primer concert, l'extraordinària pianista i un dels valors més representatius del piano dels darrers anys com és Olga Kern va actuar com a solista del *Concert* de Txaikovski: versió radiant, brillant, d'una seguretat tècnica impecable i amb una dimensió poètica que en el deliciós segon moviment va assolir moments d'un màgic lirisme. La mateixa orquestra va estrenar l'endemà la *Simfonia Barcelona* de Domènec González de la Rubia, una obra eclèctica en el llenguatge, amb referències musicals a *Els Segadors* o melodies populars catalanes, amb la presència de ritmes de *blues* i que en el decurs dels vint minuts de durada juga amb una orquestració àmplia i plena de contrastos. Una pàgina correcta que no cau en un excés d'avantguardisme i que mostra un estil d'escriptura sempre condicionat a la idea programàtica dels fets narrats

ISABEL REY

musicalment pel compositor.

Quan un violinista és hereu del violí Guarneri del Gesù "Panette" que va pertànyer a Yehudi Menuhin, adquirit per a ell per la Banca Svisser Italiana, o quan un violoncel·lista en poc menys de deu anys de trajectòria artística ja forma part del circuit internacional com una de les figures més rutilants, certament el talent d'ambdós sembla indiscutible. I el cert és que els germans Renard i Gautier Capuçon esdevenen uns veritables fenòmens musicals. Tant en el *Doble Concert* de Brahms, com en el sublim recital de cambra al costat del pianista Nicholas Angelich i dedicat també al compositor germànic va poder

apreciar-se bona part del seu talent musical. En la interpretació del *Doble Concert*, però, va produir-se una confrontació de temperaments: el director Thomas Sanderling cercava una robustesa constant de la sonoritat; el violoncel de Gautier, una expressió musical quasi turgentada i emfatitzada, i el violí de Renard, una delicadesa en la sonoritat sempre recreant-se amb la puresa del Guarneri. Uns contrastos que van anar avançant en el decurs d'una versió curiosa, per la seva diversitat de parers i que per sobre de tot van mostrar-nos el talent de dos artistes nascuts el 1976 i el 1981 amb un futur musical extraordinari. Va ser un concert de cambra memorable, en el qual els *Trios amb piano* de Brahms presentats amb grandesa, solemnitat, projecció i amb una estudiada compenetració tant en l'aspecte tècnic com expressiu van ser una rúbrica magistral del pas dels germans Capuçon i d'un pianista especialitzat en Beethoven i Liszt com Angelich per Torroella.

El Festival va presentar novament figures com Achúcarro o María Bayo, i l'èxit de públic corrobora la bona salut d'una proposta exclusivament clàssica amb la mirada ja posada cap a una nova edició.

RMC
288

SITGES

Una aposta per la diferència

Apostar per confeir programes compromesos amb la música clàssica en festivals d'estiu és avui dia una raresa gairebé en perill d'extinció.

per MERCEDES CONDE PONS

El festival internacional de música de Sitges Concerts de Mitjanit, en aquesta cinquena edició va unir risc i qualitat per tal d'oferir una alternativa a la resta de cosins germans, tots vestits d'igual manera i amb rotació però no variació de conjunts, que estiuegen arreu del territori català. En aquest sentit, Concerts de Mitjanit ha aconseguit en poc temps desmarcar-se i fer-se un lloc independent en el mercat musical d'estiu, amb figures no per menys conegudes o joves, de menor qualitat. Poder gaudir de la

ANDREI GAVRILOV

veu de la soprano Eva Marton al Saló d'Or del Palau Maricel, amb una audiència limitada a 150 persones, en els seus adéus absoluts del circuit con-

certístic, és quelcom irrepitible i digne de mantenir per a la posteritat. També és més enriquidor participar d'una tertúlia entorn del tema de la influència de la política en l'obra de Chopin i Prokófiev per després completar-ho amb un concert gairebé educatiu en què Andrei Gavrilov interpreta musicalment i intel·lectualment les obres d'aquests dos compositors. La varietat d'oferta concertística d'aquest festival, des d'un concert de percussió de Carme Garrigó, passant per l'encís de la violoncel·lista Sol Gabetta, l'estranya parella formada per una excantant lírica -Petra Magoni- que amb la seva veu i el so únic d'un contrabaix -modelat de manera excepcional per Ferruccio Spinetti- despulla des de cançons religioses a clàssics del segle XX, o els Swingle Singers acompanyats del màgic art d'un *beatboxer* -que combina la màgia de la veu com a instrument amb l'estil postmodern del món de l'electrònica- és quelcom que no té cap altre festival a Catalunya, i això l'honora.

MISCEL·LÀNIA DE FESTIVALS

Tres apunts musicals de Catalunya

PRADA DE CONFLENT

L'aspecte musical, en el marc de la Universitat Catalana d'Estiu, es centrava en el tema "Música i patrimoni musical dels Països Catalans" que coordina Jaume Carbonell i Guberna i que enguany també ha tocat aspectes com "L'obra per a piano de Baltasar Samper", a càrrec de Joan Moll; "La música anglesa en temps de l'Onze de Setembre", per Joan Vives; i "La cultura liturgicomusical en la Catalunya medieval", per Maria Incoronata Colantuono.

L'aportació de música en viu més esperada va ser el concert de l'Orquestra Simfònica dels Joves Intèrprets dels Països Catalans, que per tercer any consecutiu ha recuperat una obra oblidada d'un compositor català. El primer any va ser de Morera, el segon de Pahissa i enguany ha estat una obra d'Eduard Toldrà, *Suite en Mi per a orquestra*, que es va estrenar el 1919, que el mateix Toldrà va dirigir el 1921 amb l'Orquestra Pau Ca-

sals i que no s'havia editat ni tornat a tocar. És una obra important que denota l'ambició d'un jove compositor per fer-se un lloc en la gran música de la seva època. Després, la dedicació a la direcció d'orquestra no va permetre a Toldrà ser més prolífic. És un fet positiu que a les seves exquisides cançons i obres més conegudes, ara s'hi pugui incorporar una nova peça. Molt bé l'orquestra, dirigida per Salvador Brotons, que va servir també altres músiques de compositors dels països catalans. Una magnífica versió de *L'alimara* de Manuel Oltra i una espectacular suite simfònica, *Mallorca* de Baltasar Samper. Com a obra de repertori orquestral que s'inclou cada any amb vistes a la cohesió del conjunt i com a referència per als músics joves, van escollir el poema simfònic *Els preludis* de Franz Liszt. També es va estrenar l'himne de l'Orquestra, del compositor mallorquí Joan Martorell, basat en el fragment de la *Mata de jonc*, de la crònica

de Ramon Muntaner, de molta brillantor. Els aplaudiments forçaren un afegit i *La santa espina* va sonar més ben compresa que mai a l'església de Sant Pere de la vila de Prada. Cal dir que el concert va haver de canviar d'escenari davant les reticències del monestir de Sant Miquel de Cuixà, on tradicionalment es celebrava el concert de l'UCE, per acollir-lo.

És una garantia saber que una obra recuperada es presentarà amb un molt bon nivell i ben preparada. Els concerts de l'OSJPC han estat sempre una satisfacció. Ja se sap que les orquestres joves -JONC, JONDE- donen bones sorpreses, però una orquestra que es reuneix una vegada l'any, això sí, procurant la continuïtat de bona part dels seus integrants, i treballa intensament durant vuit dies, dona uns resultats només atribuïbles a la bona tria de músics i a la labor de preparació que realitza l'equip de Salvador Brotons.

RMC
288

SANTA FLORENTINA

Aquest festival continua fent una programació variada però sempre dintre de les coordenades que marca la bona acústica de cambra del Pati d'Armes del Castell. Hi van desfilar el Cor de Cambra del Palau; un recital de piano amb Marisa Gupta; un duo de violí i piano format per Ivan Zenaty i Günter Anger; i dues orquestres de cambra amb solista, la Leont Janáček i els I Musici di Vivaldi. L'accent del festival el va marcar, però, la lírica: una gala de tenors,

primer; una òpera de Rossini, *Il signor Bruschino*, després, i finalment van tancar amb un espectacle titulat "Passió Puccini" en què, per commemorar els cent cinquanta anys del naixement del compositor, un baríton, dues sopranos i un tenor amb Ricardo Estrada al piano van interpretar fragments de quatre de les seves òperes. Vaig assistir al concert de l'Orquestra de Cambra Leont Janáček amb el pianista Daniel Ligorio. La tria va ser pel renom d'aquesta orquestra de cambra, que ens ha ofert sovint actuacions notables, després per la qualitat del pia-

nista i, en tercer lloc, per l'interès de l'obra escollida, que era ni més ni menys que el *Concert núm. 1 per a piano* en una versió, sembla que del mateix Beethoven, per a orquestra de corda. El conjunt va donar la mida en la *Suite per a cordes* del compositor del qual duen el nom i va estar correcta en les arxitectades *Suite Holberg* de Grieg i la *Petita serenata nocturna* de Mozart. En canvi, va decebre en Beethoven. Semblava que l'obra els vingués de nou i l'encaix amb el pianista, per la seva banda molt segur, no va ser satisfactori.

ST. FELIU DE GUÍXOLS

El Festival de la Porta Ferrada ha aconseguit, i no és el primer any, aquest doblet difícil. Ser un festival de música popular amb tocs especials i grans hits, però que quan toca l'aparat de música clàssica hi fa aportacions interessants. Així, va començar amb l'Ensemble de Cadaqués i s'hi van programar les *Cinc Faules de La Fontaine* amb música de Benguerel. Després va venir potser l'espectacle musical més reeixit de tot l'estiu, uns magnífics *7 pecats capitals* de Kurt Weill sobre text de Bertolt Brecht, molt ben escenificats per Frederic Amat i ni més ni menys que amb la gran Ute Lemper de protagonista. Una brillant prestació del grup Barcelona 216 molt ampliat, amb una direcció eficient de José Luis Estellés—que també va

acompanyar una primera part de cançons de Weill en què la Lemper va estar impecable. Les dues prestacions següents van tenir el desavantatge de ser acollides al Teatre Auditori Municipal, que pot tenir molt de teatre però poc d'auditori i és molt sec de sonoritat, tot rebaixant el grau de qualitat dels intèrprets. Els organitzadors n'eren conscients i en els seus plans està dotar el teatre d'una closca acústica i d'un segon auditori en pati tancat. En el primer concert, una bona orquestra com la de la Ràdio d'Hongria va fer una *Setena* de Beethoven que semblava molt ben travada. Dirigida per Laszlo Kóvacs, va lluir en les *Danses de Galanta* de Kodály, que va ser tota una aportació a les programacions de les nostres sales i una propina, la *Dansa hongaresa núm. 5* de Brahms, que veritablement duen a la sang. Més freds van

estar en la col·laboració amb Gerard i Lluís Claret en el *Doble concert per a violí, violoncel i orquestra*, op. 102 també de Brahms. L'acústica va perjudicar especialment els dos solistes, que s'han rescabalat en repetir-lo, a final de setembre, amb l'OSV. L'altre concert, amb una desajustada Sinfonietta Porta Ferrada, va tenir el mèrit de presentar l'edició d'una obra de Juli Garreta, les *Impressions simfòniques*, magnífica, que esperem veure incorporada al repertori de les nostres orquestres. Amb una complexa i interessant *Simfonia núm. 1* per a orquestra de cambra de Jaume Pahissa i les *Vistes al mar* d'Eduard Toldrà, el conjunt format per al festival, amb substitucions d'última hora, no va donar la mida.

per JORDI MALUQUER

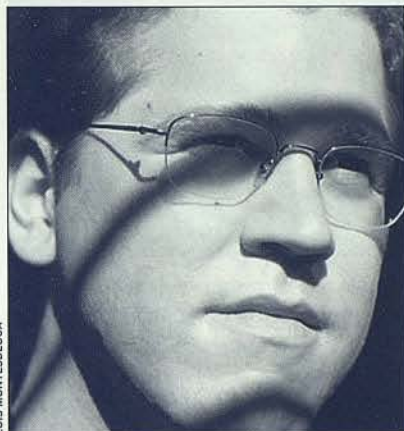
EL VENDRELL

Oferta desigual d'un festival consolidat

Durant un mes i escaig el Festival va anar desgranant els catorze concerts que s'havien programat, amb una ocupació global superior al 92%.

per ALBERT SOLÉ i GALÍ

En destaco les reflexions següents: el resultat del Festival, parlant en termes de qualitat, és bo i acceptable, però també millorable. És un festival consolidat a Catalunya, ja que molts de la mateixa època han desaparegut o bé s'han transformat en festivals que alternen la música clàssica amb el rock, la dansa, la música de cantautor o altres varietats de la cultura, tot allunyant-se, cada vegada més, de la proposta musical exclusivament adreçada a la música clàssica. El Festival Pau Casals continua fidel a la seva estructura i propicia el protagonisme del violoncel (al·legoria clara a la memòria de Casals) i alterna orquestres i solistes. Però l'oferta, tot i l'esforç que suposa completar un calendari homogeni, és desigual. L'Orquestra de Cambra de Berlín dirigida per Michael Erleben va ser un model en pulcritud, afinitat, execució i interpretació magnífica en els dos concerts en què va intervenir (el millor del Festival), seguits dels Solistes de Salzburg, l'orquestra que el va tancar amb Haydn, Mozart i Xostakóvitx. Molt diferent va ser la Simfònica de Novosibirsk, amb dues obres de gran repertori (la *Simfonia núm. 8* de Dvorrák i la *Simfonia núm. 4* de Brahms), dirigida per Arnold Kats, on tot es va esdevenir metòdicament fins al final. Contràriament, la City of Sheffield Youth Orchestra va seguir el seu director Christopher Gayford amb actitud il·lusionada, però amb desajustaments ocasionals. Cal reconèixer el magnífic treball que van mostrar, tant l'Orquestra de Cambra del Garraf, dirigida per Salvador Brotons (amb el *Concert per a vio-*

LUIS MONTESDEOCA

LUIS MONTESDEOCA

ABEL I ARNAU I TOMÀS

loncel de Saint-Saëns, interpretat per Laia Puig), i la ja coneguda Orquestra Camerata XXI, dirigida per Tobias Gossman. La pianista Ingrid Fujiko Hemming va interpretar Chopin irregularment amb un repertori que, de tan sabut, li va passar factura, mentre que amb els estudis de Liszt vam poder veure, ocasionalment, la magnitud musical d'una gran pianista. Jordi Camell, en canvi, va estar molt bé amb la Cobla Sant Jordi, dirigida per Xavier Pagès, interpretant una rapsòdia per a piano i cobla de Joan Lluís Moraleda, a la vegada que la Cobla Sant Jordi va crear expectatives per a properes edicions. Resta, en l'apartat simfònic, la interpretació de l'Orquestra de Cambra de Praga i el Cor Filharmònic de Praga de la *Missa Solemnis* de Beethoven, en què cor i solistes es van mostrar totalment aptes per a les dificultats vocals de la partitura. Ainhoa Arteta, amb el pianista Roger Vignoles, va cantar un repertori dedicat a Liszt, Fauré, García Abril, Granados i Obradors. Domini absolut de la veu, interpretació, domini de l'escena, connexió amb el públic i el repertori escollit resolt amb destresa i ofici. Finalment, els germans Arnau i Abel Tomàs (violoncel i violí, respectivament), amb el pianista Suguero Ito, van mostrar-se exultants, amb una gran riquesa interpretativa, tant en la *Sonata per a violí i piano núm. 8, op. 30 núm. 3* de Beethoven, com en el *Trio op. 50* de Txaiovski. El concert familiar d'enguany va anar a càrrec de Xavi

Lozano (tubs i estris), Marc Vila (percussió) i Guillen Aguilar (baix i cordes), i continua tenint l'acceptació del públic.

Després de vint-i-vuit edicions del Festival Pau Casals, totalment consolidat, quan es dedueix (pel programa general del Festival) que s'ha fet un treball intens en esponsoritzacions, el Patronat Municipal de l'Auditori hauria de fer un pas endavant perquè el nivell dels intèrprets fos més homogeni, amb l'aportació de noms més rellevants del món musical. Organitzar cursos internacionals paral·lels al Festival significaria conservar el públic que el Festival ja té i propiciaria l'adveniment d'un altre públic que, atret pels cursos i el nom dels professors, convertiria el Festival en una eina cultural de primera magnitud internacional, deixant enrere el caràcter comarcal del tot consolidat de què gaudeix actualment, alhora que es treballés per millorar la ràtio d'assistència d'alumnes de les dues escoles de música vendrellenques. En breu hi haurà unes noves instal·lacions de l'Escola Municipal de Música Pau Casals que permetran accedir a nous espais d'actuació i d'estudi. D'aquí a dos anys se celebrarà el trentè aniversari del Festival Pau Casals. Seria un bon moment, doncs, per donar una nova orientació a un festival que, amb els anys, s'ha convertit en el principal referent cultural vendrellenc a Catalunya.

RMC
288

GIRONA

The Tallis Scholars, gran concert

Amb *Genes and Jeans* de la cantant israeliana Noa s'obrí, en el marc de l'Auditori de Girona, el IX Festival de Músiques Religioses i del Món. Un festival amb la voluntat de conferir una programació àmplia on tinguin cabuda diversos tipus i estils de música.

per JOSEP JOFRÉ

Es grans esdeveniments mediàtics van ser programats, com ja és habitual, a les escales de la Catedral. S'hi va poder escoltar la música celta irlandesa dels Altan amb la veu de Mairead Ni Mhaonai, Boban & Marco Markovic Orkestar amb la seva Fanfara Gitana dels Balcans, la sèrbia Divna amb un programa de cants sagrats bizantins, els turcs Burhan Ocal & Istanbul Oriental Ensemble, la música sufi pakistanesa portada per Qawal Najmuddin Saifuddin & Brothers o l'esperada actuació del brasiler Gilberto Gil.

També en l'edició d'aquest any es va fer una aposta ferma per obrir el Festival a altres indrets de la ciutat amb espectacles gratuïts, com el del cantant marroquí Khalid Izri que, a la plaça dels Jurats, va aplegar diverses comunitats que comparteixen la ciutat i on es va poder vibrar amb les cançons de la cultura amazig (també anomenada berber), en les quals explicava els sentiments de l'emigrant que ha hagut de deixar-ho tot, l'orgull de la seva identitat amazig, la denúncia de la persecució del poble del Rif o la defensa i la igualtat de la dona. També cal destacar, en aquest sentit, la nit de percussió que va tenir lloc pels carrers del centre de la ciutat i a les mateixes escales de la Catedral, o el concert familiar a l'Auditori, amb una actuació matinal i un taller a la tarda, de percussió corporal.

En el terreny de la música anomenada "cultura", en la qual Víctor García de Gomar i David Ibáñez, programadors del Festival, tenen una cura especial, van aconseguir aportar qualitat i coherència amb una programació que, una vegada més, va oferir músiques i interpretacions d'un alt nivell.

L'Auditori de Girona va ser el marc de la ja tradicional actuació dels cors de la ciutat que, acompanyats de l'Orquestra Simfònica del Vallès i dirigits per Xavier Puig, van obrir la vessant "clàssica" del Festival amb *Ein deutsches Requiem*, op. 45 de Johannes Brahms.

El tercer dels concerts del IX Festival de Músiques Religioses i del Món, el primer que aquest any s'escoltava dins la Catedral, va tenir lloc el dissabte 28 de juny i va combinar de manera enriqui-

dora la tradició coral anglesa amb una de les obres mestres de la música espanyola i de tots els temps, l'*Officium Defunctorum (Requiem)* del compositor del segle XVI Tomás Luis de Victoria. La perfecció del cant a cappella que The Tallis Scholars va mostrar i va produir un so pur, gairebé sense res que pogués distreure les qualitats vocals de l'obra, sobretot després de la necessària correcció d'alguns petits desequilibris en la veu de soprano que es van fer audibles en la primera part.

La Catedral de Girona, doncs, va ser l'escenari ideal per poder degustar amb tot luxe de detalls les sonoritats que Peter Phillips, amb una gran expressivitat i refinament, feia construir als membres del seu cor.

The Tallis Scholars van estar immensos i en tot moment l'equilibri de les seves veus deixava al descobert d'una manera diàfana els diversos plans sonors en la música de Victoria, Guerrero, Obrecht i Willaert.

En totes les obres del repertori, però sobretot a *Hei Domine, Domine* de Francisco Guerrero i en el *Requiem* de Victoria, els músics anglesos arrodonien les sonoritats i els matisos de les seves veus, tot arribant a expressar d'una manera serena i sense estridències en el tractament de les dissonàncies generades per les línies melòdiques de les veus, tota l'espiritualitat d'aquestes obres.

El claustre romànic de la Catedral, convertit un any més en escenari de concerts, va oferir un marc immillorable per tal de gaudir de la intimitat d'unes músiques que tenen per essència la comunicació directa de l'expressivitat que genera la intensitat del seu discurs. Així, al costat de la veu del contratenor Xavier Sabata, que

el diumenge dia 13 de juliol tancava el Festival amb un repertori de música hispànica i italiana dels segles XVI al XVIII, el violoncel·lista francès Jean-Ghihen Queyras ofería una rica i vigorosa versió de la integral de les *Suites per a violoncel BWV 1007-1012* de J. S. Bach.

També la música escrita a partir del segle XX té presència en la programació del Festival. Aquest any va estar vinculada essencialment a l'aniversari del compositor francès Olivier Messiaen (1908-1992), del qual es van interpretar *Le banquet Céleste*, amb l'organista Olivier Vernet com a protagonista, i el *Quatour pour la fin du temps* amb solistes de l'Ensemble Intercontemporain, els quals van demostrar en tot moment la mestria que posseeixen en la interpretació de la música contemporània i van afrontar el concert disposats al voltant de la campana que l'artista Perejaume va fer situar al centre de l'escenari.

El *Quatour pour la fin du temps* és una obra mestra en què Messiaen mostra la novetat, la subtileza i la profunditat en l'ús dels elements de la seva tècnica de composició.

El mateix compositor, en parlar del quartet, s'expressa de la manera següent: "Una música que gronxa i que canta, que és sang nova, gest eloqüent, un perfum desconegut, un ocell sense son: una música per a vitrall, un remolí de colors complementaris, un arc-en-ciel teològic".

Així doncs, aquest Festival compagina de manera dinàmica i socialment integradora la novetat de les creacions artístiques contemporànies amb la tradició de les grans obres de la música occidental; l'extraversió de les músiques festives amb el recolliment de les de l'àmbit religiós, les músiques pensades per a un públic majoritari amb aquelles que són de culte i exigeixen una predisposició més personal; allò que ens és més proper i forma part de la nostra tradició amb les manifestacions que, tot i ser foranes, ens ajuden a comprendre els pensaments i els sentiments d'aquells que ja formen part de la nostra societat; i per sobre de tot, hi ha el segell de qualitat, un segell que cada any s'assenta amb més força i que contribueix a equilibrar les necessitats culturals de la ciutat de Girona.

Nova tongada de debutants a El Primer Palau

per RRM

Onze joves intèrprets tindran oportunitat de debutar a la tretzena edició del cicle El Primer Palau al llarg dels quatre concerts que configuren aquest cicle que es desenvolupa els quatre dimecres d'aquest mes d'octubre. Com sempre, el promou la Fundació Orfeo Català-Palau de la Música, comptant amb el patrocini de Mitsubishi Electric.

Els esmentats intèrprets mostraran els seus mèrits en les especialitats de clave i *fortepiano*, violoncel, flauta, piano, violí, saxòfon, clarinet i oboè. La seva procedència és d'arreu d'Espanya i tots ells vénen avalats per sengles historials acadèmics i fins i tot incipientment professionals d'una notable envergadura.

Com és sabut, El Primer Palau té com a objectiu fer possible cada any el debut en aquest marc a joves músics seleccio-

nats a partir d'una crida d'àmbit estatal. El caràcter especial del marc i el fet que les condicions de participació siguin plenament professionals, així com l'al·licient competitiu que així mateix comporta el cicle fa que la seva participació any rere any sigui més cobejada i això afavoreix l'increment dels nivells qualitius.

Com sempre, dos dels concerts comptaran amb acompanyament orquestral, amb la Simfònica del Vallès dirigida per Salvador Brotons i l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra comandada pel seu titular, Marzio Conti. Els intèrprets seran, per ordre de participació: Cheng-I Chen Liu (clavicèmbal i *fortepiano*), Paula Hernández (violoncel), Gustavo Villegas (flauta), Ana María Valderrama (violí), Antonio Galera (piano), Vicent Montalt (oboè), Guillermo Pastrana (violoncel), David Pons (saxòfon), Darío Mariño (clarinet), Josep Garcia (piano) i Alejandro Bustamante (violí).

Posteriorment, el dia 20 de novembre se celebrarà el concert de cloenda, amb la participació del vencedor de l'edició anterior, el violoncel·lista Fernando Arias, que actuarà en solitari (*Suite núm. 6* de J. S. Bach) i amb la JONC Filharmonia (*Variacions sobre un tema rococó* de Txaikovski), sota la direcció del titular de l'esmentada orquestra, Manuel Valdivieso.

Un dia abans, la Sala de Cambra del mateix Palau acollirà una taula rodona que tractarà del tema "La música en els mitjans de comunicació", que, moderada per Maria Gorgues, comptarà amb la participació de Salvador Mas i Benet Casablancas -directors, respectivament, de l'ESMUC i del Conservatori Superior del Liceu-; el cap de Cultura i Espectacles del diari "AVUI", Andreu Gomis; l'excap d'Espectacles d'"El Periódico" i crític d'aquest mitjà, César López Rosell, i el crític d'"El País", Javier Pérez Senz.

RM
C
288

ESCOLA D'ÒPERA DE SABADELL
ASSOCIACIÓ PER LA FORMACIÓ DE JOVES CANTANTS D'ÒPERA

Concurs Mirna Lacambra per accedir al

XIII CURS DE PROFESSIONALITZACIÓ

Dedicat a l'òpera

Don Giovanni

de W. A. Mozart

Tancament de la inscripció: 28 de gener de 2009
Concurs del 2 al 5 de febrer de 2009

Inici del Cours: 16 de febrer de 2009

Finalització del Cours: 23 d'abril de 2009 amb la representació de *Don Giovanni* de W. A. Mozart al Teatre M. La Faràndula de Sabadell

Organitza: **ASSOCIACIÓ D'AMICS DE L'ÒPERA DE SABADELL**

Plaça Sant Roc, 22, 2n 1a • E-08201 Sabadell (Barcelona)

Tels. 93 725 67 34 - 93 726 46 17 • Fax 93 727 53 21 • www.aaos.info • e-mail: aaos@aaos.info

Patrocinadors

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Fundació
BancSabadell

Ajuntament de Sabadell

PALAU MÚSICA CATALANA
BARCELONA
1908-2008

Concerts Familiars al Palau

VI Temporada 2008-2009

BIM BOM, NADONS AL PALAU

5, 12 i 19 d'octubre de 2008, 11 i 12.30 h

Edat: de 0 a 12 mesos

Participants en el taller: El nadó, acompanyat d'un o dos adults

Companyia Kamalundu

Direcció musical: **Pedro Pardo**

Direcció: **Marta Fiol**

PETIT PALAU

El nadó i un adult: 24 €

El nadó i dos adults: 30 €

ZIG ZAG, PASSETS AL PALAU

25, 26 d'octubre i 9 de novembre de 2008,
11 i 12.30 h

Edat: de 1 a 2 anys

Participants en el taller: El nen, acompanyat d'un o dos adults

Companyia Kamalundu

Direcció musical: **Pedro Pardo**

Direcció: **Marta Fiol**

PETIT PALAU

El nen i un adult: 24 € / El nen i dos adults: 30 €

TRENCADÍS DE CANÇONS

1 de febrer de 2009, 12 h

Edat: a partir de 2 anys

Factoria Mascaró

Composició musical: **Joan Figueres**

Direcció i cor.: **Joan Serra i Quim Serra**

SALA DE CONCERTS. Preu: 11 €

L'ORQUESTRA VA DE FESTA

15 de febrer de 2009, 10.30 i 12 h

Edat: a partir de 2 anys

Orquestra Simfònica Julià Carbonell
de les Terres de Lleida

Direcció: **Alfons Reverté**

Companyia: **Lazzigags**

Direcció escènica: **Oriol Úbeda**

PETIT PALAU. Preu: 11 €

LA VEU DEL MÓN

1 de març de 2009, 12 h

Edat: a partir de 2 anys

Actors: **Ferran Junyent i Xavier Melero**

Direcció escènica: **Oriol Úbeda**

SALA DE CONCERTS. Preu: 11 €

EN JAN TITELLA

8 de març de 2009, 10.30 i 12 h

Edat: a partir de 2 anys

Centre de Titelles de Lleida

Text: **Joan-Andreu Vallvé**

Música: **Poire Vallvé**

PETIT PALAU. Preu: 11 €

SENT 100

29 de març de 2009, 12 h

Edat: a partir de 2 anys

Escola Coral de l'Orfeó Català
(amb el mecenatge de Fundació Banco Santander)

Percussions de Barcelona

Actors: **Sergi Mateu i Enric Rodríguez**

Ballarina: **Gigi Grau**

Direcció escènica: **Oriol Úbeda**

SALA DE CONCERTS. Preu: 11 €

EL FANTASMA DEL PALAU

19 d'abril de 2009, 12 h

Edat: a partir de 2 anys

Factoria Mascaró

Direcció musical: **Joan Figueres**

Direcció: **Joan Serra i Quim Serra**

SALA DE CONCERTS. Preu: 11 €

LA VOLTA AL MÓN AMB 80 INSTRUMENTS DE PERCUSSIÓ

26 d'abril de 2009, 12 h

Edat: a partir de 2 anys

Percussions de Barcelona

Teclats: **Jordi Vilapinyó**

Guió i presentació: **Carles Lobo**

SALA DE CONCERTS. Preu: 11 €

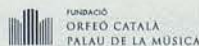
VENDA D'ENTRADES:

Internet: www.palaumusica.org
A les taquilles del Palau de la Música Catalana
Telèfon: 902 442 882

INFORMACIÓ:

www.palaumusica.org
Tel.: 902 442 882 - A/e: taquilles@palaumusica.org

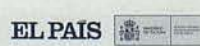
Organitza i patrocina:

Amb el patrocini de:

Amb la col·laboració de:

DIETARI D'UN CRÍTIC EN EXCEDÈNCIA

'Els Segadors', en privat

Tinc una molt especial relació amb *Els Segadors*. M'agraden els himnes, i aquest és molt meu.

per ANTONI BATISTA

Me'l va presentar el meu pare quan encara era prou infant per olorar més que entendre. Em va dir que en Franco l'havia prohibit i me'l va cantar acompanyant-se al piano. Després el vaig sentir cantar al senyor Joaquim, l'amo del *colmadu* de quan l'oli es venia a l'engròs des d'unes precioses bombes sortidor, però n'enduria la lletra, com si no fos prou bel·ligerant.

Quan vaig tenir uns certs coneixements d'harmonia, vaig fer adaptacions per a piano de tots els himnes i cançons que la dictadura proscriu. A mi la dèria per la transgressió em va venir per aquest costat, a més a més de l'habitual. La versió d'*Els Segadors*, en Fa sostingut menor, va quedar ben endreçada i encara fa goig. L'hi vaig tocar al president Maragall a la Casa dels Canonges. Però la primera gran actuació havia tingut lloc a l'església de Torredembarra, l'any de gràcia de 1973. Jo tocava l'orgue a les misses d'estiu i el senyor rector, carca i poc il·luminat, tot i que un bon home, em va demanar que toqués a l'ofici "*que pagava*" la Guàrdia Civil el dia del Pilar, la patrona del cos. Ja a l'escenari del crim, el dia dels fets, em va dir que si no em faria res tocar l'himne nacional a l'elevació. Vaig respondre que cap problema. I heus aquí que quan aquell pobre mossèn, amb la Benemèrita vestida de gala i presentant armes al presbiteri, va aixecar l'hòstia i gairebé li cau a terra perquè l'organista, jo mateix, vaig arrencar amb *Els Segadors*. No vaig tornar a tocar l'orgue fins que no van canviar l'arxiprest, però de l'efemèride al poble encara se'n parla.

Un any després, vaig sentir *Els Segadors* per primer cop en públic. Era la versió històrica cantada per en Rafael Subirachs, al campus de la Universitat Autònoma. Després la hi escoltaria també al Festival de Cançó de Canet, i en la presentació de l'enregistrament discogràfic, a l'ermita de Santa Maria de l'Estany. És la versió al meu gust més

RAFAEL SUBIRACHS

preciosa. Atès que el disc *Bac de Roda* que la contenia va ser descatalogat, vaig fer-ne una gravació en vídeo quan dirigia el programa BTV Clàssica, l'any 2003. Si més no, aquest màster existeix.

A l'incorporar-me al Departament de la Presidència de la Generalitat, a primers de l'any següent, en una complicitat fructífera amb l'altre melòman de l'equip, en Jaume Badia, vam fer que en Subirachs fos el primer que cantés *Els Segadors* en el disseny nou de la Diada, al Parc de la Ciutadella. Però amb l'amic Badia encara en vam fer una de més grossa. El president Maragall volia una nova versió institucional de l'himne, que, sense perdre la solemnitat que regeix la litúrgia política, guanyés en força. En Badia i jo vam ser els designats pel president per pensar en qui podria fer la nova partitura i encarregar-la-hi. Va ser el mestre Ros Marbà, i vam tenir el plaer de ser presents a l' emotiu acte de lliurament de l'obra al president per part del mestre, i després a l'enregistrament, amb l'OBC i l'Orfeó Català, al qual també va ser-hi Maragall. La nova versió va ser estrenada a la Diada de l'any següent, 2005, dirigida pel mateix Ros Marbà.

Quan exercia aquesta crítica de la qual estic en excedència, vaig contribuir modestament a fer que *Els Segadors* fos declarat oficialment himne nacional de Catalunya pel Parlament, secundant la gran feina que havia endegat en aquest sentit Oriol Martorell. Vaig fer un ampli reportatge al "*Magazine de La Vanguardia*" documentant el tema tant com vaig poder i demanant que *Els Segadors* assolís un rang que no havia tingut ni en la República. Vaig explicar des d'aquella alegialtat, fins la cosa erudita

d'autors que havien buscat lletres alternatives; Espriu, per exemple, que considerava que el text canònic era massa agressiu, totalment contraindicat amb l'"escolta Sepharad". La proposta d'Espriu la va cantar Marina Rossell amb una música alternativa, i va donar títol al seu primer disc, *Si volíeu escoltar*; i Carles Santos, per ordre d'Antoni Gutiérrez Díaz, li va posar una altra música, igualment molt cantable, amb la intencionalitat que fos himne del PSUC. Un bon merder. Tant em vaig treballar la qüestió d'*Els Segadors* en particular i els himnes en general, que corregit i augmentat l'article va ser un capítol de la meua tesi.

La cosa no acaba aquí. Al recital de Paco Ibáñez al Palau, primers noranta, abans de sortir a l'escenari li va agafar la dèria de fer *Els Segadors* com a bis, "*una versió mia, intimista, profunda*"... Mentre el recital transcorria, li vam escriure el text amb lletres ben gruixudes i li vaig dir la successió d'acords, que vam provar a la mitja part al camerino —no cal dir que vam transportar el Fa sostingut menor a una armadura menys estranya i més baixa. No només se'n va sortir, sinó que va fer mutar realment un cant de masses en un cant íntim. En Paco, que treu renoms a tothom, en record d'allò, i que sosté que sóc molt tossut, em va batejar "Tremoli l'enemic". Un honor.

Aquest últim Onze de Setembre, Salvador Mas ha dirigit la seva versió a la Ciutadella, també molt bona i amb ànim modal de ressaltar que *Els Segadors* és una melodia antiga, i que és un himne atípic en mode menor, potser contrapeasant el triomfalisme triomfant del primer vers, més d'acord amb la poètica dels símbols musicopolítics. De fet, a mi m'agrada que anem pel món amb un himne en menor, modal, que s'adiu més amb la nostra història que la fanfara, si traïem els almogàvers, que encaixen més amb el text que amb la partitura.

No sé com evolucionarà la meua intensa relació amb *Els Segadors*. Potser acabaré tocant a la Ciutadella la meua versió pianística. El que no desitjo de cap manera és haver de tornar-la a tocar d'amagat, com quan la vaig engiponar al vell piano Maristany de la meua mare.

En privat.

RMC
288

MIKROKOSMOS

Un homenatge merescut i modèlic en la realització

per PERE ARTÍS

És un fet habitual que qui ha dut a terme una acció eficaç i persistent (i remarco els dos adjectius) sigui homenatjat pels qui han estat beneficiats per la seva acció.

Heus-ne ací un exemple.

El 15 de juny se celebrà un concert a l'església de Sant Felip Neri, en homenatge a M. Teresa Giménez.

Aquesta gran persona fou cantaire durant molts anys a la Coral Sant Jordi; suplí, quan calia, l'Oriol en els assaigs; cofundà la coral infantil l'Esquix i després la coral l'Espurna i el Cor Llevant; també formà part dels equips directius de la Federació Catalana d'Entitats Corals i del Secretariat de Corals Infantils de Catalunya; i tot això dut a terme durant més de 25 anys amb una il·lusió indefallent i amb el rigor provinent de la seva sòlida formació musical adquirida al Conservatori del Liceu; cal afegir-hi, a més, la tasca docent en diverses institucions privades i a la Universitat Autònoma de Barcelona.

El programa del concert –que fou preparat com una festa sorpresa– fou el següent: les actuacions de totes les seccions de la família Sant Jordi: l'Esquix i l'Espurna, petits, mitjans i grans; Cor Nubile; Cor Llevant; Coral Sant Jordi, Coral Mata de Jonc (fundada en els seus orígens per parets d'"espuernes"); Cor Ponent (integrat per excantaires de la Coral Sant Jordi), coronades amb *Tot cantant amb la Giménez* sobre la melodia *Tot baixant per la dreuera*.

El públic que omplia l'església sintonitzà plenament amb l'esperit de cada una de les peces i atorgà a l'audició aquell clima emotiu que és propi de les vetllades bellament reeixides.

El concert transcorregué en un progressiu *in crescendo* fins a arribar a l'esclat final d'una ovació clamorosa i els discursos dels representants dels organismes federatius del món coral.

En definitiva, fou un acte memorable, tant per a la festejada com per als seus amics, que li tributaren un homenatge amb la calidesa que significava el seu afecte i la seva admiració.

Jo estic segur que aquest concert va ser el millor obsequi pel seu aniversari; perquè lluny de paraules vanes, a ella li han interessat els fets; i els fets de la Giménez han estat fructífers en el món cultural català i més específicament en el món coral infantil i en el món docent.

El Palau de la Música Catalana, una de les 7 meravelles de Barcelona

Aquesta iniciativa es desenvolupà el passat mes de juny a proposta del Bureau Internacional de Capitals Culturals, amb la col·laboració de BTv. Així, després de la recepció de gairebé 10.000 vots dels ciutadans de Barcelona, les 7 meravelles del patrimoni cultural material de la Ciutat Comtal, escollides entre un total de vint-i-cinc propostes que optaven a aquesta designació, van ser les següents: Sagrada Família, Santa Maria del Mar, Palau de la Música Catalana, Casa Milà, Gran Teatre del Liceu, Casa Batlló i la Torre Agbar.

L'acte de lliurament dels diplomes tingué lloc el passat juliol i el guardó del Palau de la Música Catalana el recollí la Sra. Rosa Garicano, directora general de la Fundació Orfeo Català-Palau de la Música Catalana.

Oberta la inscripció al Concurs Maria Canals

La propera edició del Concurs Internacional de Música Maria Canals de Barcelona, la cinquanta-cinquena, a més de la tradicional branca de piano, obre les portes als tríos de corda formats per un piano, un violí i un violoncel. D'altra banda, el Concurs ha avançat les dates del maig al març. Així, el Concurs per als intèrprets de trio tindrà lloc del 10 al 14 de març, i per als pianistes solistes del 14 al 27 de març. Les dues branques del Concurs, que es celebraran al Palau de la Música, seran retransmeses en directe des del web del concurs.

Els interessats a inscriure's ho poden fer fins al 9 de gener de 2009. Per primera vegada es podrà realitzar la inscripció a través del web del Concurs (www.mariacanal.org), on també es pot trobar tota la informació sobre la propera edició i es poden descarregar els reglaments de les dues branques.

El Concurs també compta amb altres novetats, com la incorporació d'una semifinal, que tindrà lloc entre la segona prova i la final, amb un recital de 50 minuts. Els concursants premiats es veuran recompensats, a més d'importants premis econòmics, amb més de 30 concerts remunerats arreu del món, amb premis especials als millors intèrprets de la música de Blancafort i Mompou, i amb la gravació d'un CD amb el segell Naxos per al primer premi. El jurat es farà públic poc abans del concurs, i els seus membres no poden portar alumnes al certamen. Els participants seleccionats, quan deixin de participar en el Concurs, tindran la possibilitat d'oferir recitals per la ciutat en el marc de l'Off Concurs.

Continuïtat del Concurs de Composició Vocal

El passat mes de juliol se signà un acord entre la Fundació Jesús Serra (del Grup Catalana Occident) i la Fundació Amics del Liceu-Fundació Privada mitjançant el qual es dona continuïtat a la col·laboració entre les dues entitats per convocar noves edicions del Concurs de Composició Vocal, creat per la Fundació Amics del Liceu el 2005, d'àmbit estatal i únic d'aquest gènere, dotat amb 4.000 euros i adreçat a joves menors de 35 anys autors d'obres originals i inèdites dins el gènere liederístic. L'acord estableix una aportació de la Fundació Jesús Serra de 75.000 euros a la Fundació Amics del Liceu per a les tres pròximes edicions del Concurs.

Francesc Casadesús, Antònia Font i Salvador Sunyer Premis Nacionals de Cultura, Dansa, i Música i Teatre

El jurat dels Premis Nacionals de Cultura, presidits pel conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras, va atorgar el Premi Nacional de Dansa a Francesc Casadesús, director del Mercat de les Flors-Centre de les Arts del Moviment, "*per la renovació, visibilitat i projecció que ha donat al Mercat de les Flors, tot esdevenint en molt poc temps l'espai de referència en l'àmbit de la dansa i les arts del moviment*".

El de Música s'atorgà al grup mallorquí Antònia Font, pel disc *Coser i cantar*, en companyia de la Bratislava Symphony Orchestra i editat l'any passat amb motiu del seu desè aniversari, tot destacant "*la personal aportació a la música pop-rock en català del quintet mallorquí*".

Finalment, el de Teatre s'atorgà a Salvador Sunyer, impulsor del Festival Temporada Alta, "*per la seva tenacitat infatigable i apassionada en la recerca de l'excel·lència des de la gestió escènica, i com a impulsor del Festival Temporada Alta i la posada en marxa del centre d'arts escèniques de Salt i Girona El Canal, a la factoria Coma-Cross de Salt*".

Els Premis Nacionals de Cultura estan dotats cadascun amb 18.030 euros. És previst que l'acte de lliurament dels guardons tingui lloc aquest 25 d'octubre al Teatre Kursaal de Manresa.

Marta Carretón

Nova directora assistent de la Banda Municipal de Barcelona

Marta Carretón, bilbaína de 23 anys, és la nova directora assistent de la Banda Municipal de Barcelona i va dirigir el seu primer concert el passat 6 de setembre al Parc de l'Espanya Industrial. Al llarg de la temporada dirigirà diversos programes als barris, parcs i jardins, i també en ocasions especials, com el Concert de la Mercè, entre d'altres.

Marta Carretón estudià direcció d'orquestra al Musikene amb Jorma Panula, Josep Caballé i Enrique García Asensio, i posteriorment a Barcelona amb Salvador Brotons a l'ESMUC. Ha estat directora de la Musika Banda Pasaia (2003-2005) i assistent de Salvador Brotons a l'Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans (2006-07). Actualment també és directora de les orquestres de l'Escola de Música del Palau i codirectora del grup instrumental Conjunt XXI.

En el camp de la direcció coral, el 2007 va dirigir el cor Naumon415 Ensemble en la producció de *L'Orfeo* de Monteverdi amb La Fura dels Baus i actualment és subdirectora del Cor Albada de l'Agrupació Cor Madrigal.

Enregistrament i nova composició de Jordi Codina

Es previst que aquest octubre el guitarrista Jordi Codina enregistri el *Concert en Sol menor*, per a guitarra i orquestra de corda, de la compositora Gloria Villanueva. També, i en la seva vessant compositiva, Codina està treballant en una nova obra per a trio de corda, *Sons a Jujol*, inspirada en el món creatiu d'aquest arquitecte català que serà homenatjat aquesta tardor per l'Associació Artisans de Gràcia. També, aquest 20 d'octubre, l'interpret participa en l'homenatge que l'ACIMC ret a Antoni Ros Marbà, a la Sala Mompou de la seu de l'SGAE a Barcelona.

D'altra banda, l'interpret va actuar el passat 11 de setembre a la ciutat alemanya de Colònia, en el marc de la Biennial d'Art Contemporani, tot interpretant obres de Mompou, Montsalvatge, Sardà, Balada, Benguerel i Gerhard.

Anteriorment, Jordi Codina i el també guitarrista Josep Maria Mangado van formar duet en el cicle musical 30 Minuts de Música a La Pedrera, amb la proposta "En un saló de Barcelona del segle XIX", amb obres de Sor, Iradier, Tàrraga, Ferrer i Balsach. I finalment, Codina també va intervenir en el cicle musical Mas i Mas amb un recital que sota el nom de "Miniatures" oferí obres de Sor, Tàrraga, Moreno-Torroba, Tarragó, Liennemann, Montsalvatge, Balada, Fleury i Teixeira.

TANGENTS

Vigència d'un argument

per JORDI MALUQUER

L'assistència a una de les representacions de l'òpera *Luisa Miller* de Giuseppe Verdi amb llibret de Salvatore Camarano basat en una obra de Schiller ens ha permès contemplar-la des d'una certa distància i veure què hi passa. En primer lloc, es tracta de l'intent de substitució, perquè acaba en fracàs, de la imposició de la voluntat paterna a un fill per casar-se a la llibertat d'escollir-ho ell. Històricament, el cas es dona. En la nostra societat encara pesa? Sí que és cert que en cultures amb més pes de la tradició, com l'àrab, és encara vigent.

En segon lloc, les males arts per aconseguir el poder, com fa el comte Walter, també d'una manera o altra passa sovint. Així com el xantatge, aquí en la conducta de Worms per obtenir la mà de Luisa, xacra que en major o menor grau podem veure com no es circumscriu als assumptes amorosos, sinó que s'estén a molts afers de la societat.

També a l'òpera hi ha una allau de gent embadalida que segueix les peripècies de la parella protagonista com si ells no tinguessin vida pròpia. Si veiem els casos de Lady Di, Letizia o d'altres protagonistes de les revistes rosa, els que s'alienen seguint la vida dels altres són pa de cada dia.

Demana al cel –en moltes òperes als *numi* o altres divinitats invocades– la solució per a problemes personals, malgrat que en una òpera xoqui, continua sent un reflex quasi inclòs en els gens humans. Igualment podríem dir de quan els vilatans confien en la protecció divina perquè guanyi la causa justa.

En veure l'òpera, em va semblar que l'argument estava allunyat i que aquella problemàtica no m'atenyia. Fet l'anàlisi i afegint-hi totes les elucubracions que es poden encara fer sobre el concepte de la innocència schilleriana, arribo a la conclusió, sobretot si mirem la globalitat del món, que era plenament vigent.

ARS SUBTILIOR

Bascos sense embuts

per XAVIER CHAVARRIA

Fa uns anys que tinc l'ocasió d'assistir a diversos concerts d'un dels festivals d'estiu amb més solera i prestigi d'Europa, la Quinzena Musical de Sant Sebastià. La Quinzena no en té res, de quinzena, perquè s'estén durant cinc setmanes llargues, ofereix més d'un centenar de concerts i activitats musicals, i es desenvolupa per bona part del territori guipuscoà, tot i que el rovell de l'ou és a l'Auditorio Kursaal de Sant Sebastià, un curiós edifici de Rafael Moneo amb capacitat per a mil vuit-cents espectadors, amb visibilitat total, amb disseny acústic d'Higini Arau (us sona, el tándem?), i varat a la platja de Zurriola com una mena de gran roca cúbica de vidre i llums de neó (us estalviaré les sarcàstiques i hilarants denominacions amb què els indígenes han batejat l'edifici). Al Kursaal, s'hi fan concerts de molta categoria, amb gran repertori i intèrprets de renom internacional, i sempre l'he vist ple de gom a gom: aquesta és una ciutat amb molta tradició musical. Enguany, però, m'ha frapat un detall que no havia vist en edicions anteriors: en entrar a la sala, les hostesses donen en mà a tots els assistents un targetó signat per l'organització i escrit en castellà i en euskera, que porta per títol, en negreta i majúscules, "aviso importante para escuchar mejor el concierto". No sé si definir els quatre punts que vénen a continuació com a recomanacions, normes o ordres, però val la pena parafrasejar-les:

-Desconectar los móviles y alarmas en relojes.

-Mitigar con un pañuelo o la misma mano las toses repentinas, sobre todo en los momentos lentos y pianísimos.

-No desenvolver caramelos, abrir y cerrar bolsos con los ruidos molestos e innecesarios que este tipo de acciones llevan consigo.

-No abandonar su localidad mientras esté saludando al director y hasta que los músicos inicien su retirada del escenario.

Con el cumplimiento de estas normas elementales, daremos una imagen de civismo y cultura de las que saldremos beneficiados tanto público como intérpretes.

He de confessar que no havia vist mai aquesta vehemència normativa. L'estat de perplexitat inicial deixa pas a un cert enuig: cal que ens ho diguin, tot això?, sembla que siguem a l'escola... Però l'estricta i aplicada observança de totes aquestes "recomanacions", al final del concert em fan pensar que potser han fet el seu efecte... I vista la relaxació de costums als auditoris de casa nostra, potser també ens convindrien... O és exagerat?

RC
288

IMPROMPTU

per FRANCESC TAVERNA-BECH

Des de Haydn i Mozart fins més enllà d'Stravinsky i Berio, el model de la simfonia ha experimentat una profunda evolució... De pura forma constructiva ha passat a ésser una plataforma per manifestar-hi qüestions psicològiques i filosòfiques... El desig d'assolir una major llibertat lírica i harmònica ha estat un factor decisiu en aquest procés en el qual també han incidit els canvis en la manera de concebre les idees sonores i l'acumulació de comeses narratives.

Vegeu si no, com de la simple bellesa amb la qual Haydn, Mozart i el jove Beethoven escrivien les autèntiques primeres simfonies de la història, s'arriba, segle i mig més tard, a una veritable divergència de comeses, en què Stravinsky se centrà en la racionalitat arquitectònica i Berio especularà amb la complexitat de l'expressió lírica. Ja en Beethoven es manifesta aquesta diversitat de parers, atès que si en les simfonies I, II, IV, VII i VIII, l'esquema formal segueix les pautes clàssiques, en canvi en la III, V, VI i IX la música es converteix primordialment en un vehicle de meditació humanística (destí i cosmos). Igualment, en la *Novena* de Schubert, el discurs musical sembla transcórrer pels paratges propis de la confessió subjectiva i personal. Amb tot, en Mendelssohn i Schumann es torna a la concepció clàssica, creant mons abstractes, on les idees són purament so, o millor, emoció sonora. I amb aquesta emoció sonora, Brahms culmina la finalitat constructiva a

L'evolució de la simfonia

(en el bicentenari de la 'Pastoral' de Beethoven)

través de les seves quatre simfonies. En elles, donant forma a una inqüestionable tetralogia simfònica, Brahms estableix una síntesi entre la música d'ascendència coral i luterana, amb la que, posteriorment, des de la sentimentalitat barroca evolucionarà fins a la recerca filosòfica del romanticisme.

I què són les simfonies de Mahler, si no unes concepcions gegantines i alhora fàrcides de visions miniaturistes? Fins a cert punt, en elles la solidesa de l'estructura tonal es trenca en mil i un fragments per explicar el drama de l'home i en el discurs –a vegades exquisit i espiritual, en altres moments vulgar i fins i tot groller– Mahler exposa la seva inquietant visió entre biològica i còsmica de l'existència.

Al seu costat, i com a contrapès, tenim la complexitat admirablement contemplativa de les poderoses i serenes polifonies de Bruckner i també ja en el segle XX i quasi per generació espontània, apareixen les set simfonies de Sibelius, encara poc conegudes, que captiven per la seva expressió tel·lúrica i que, en definitiva, expliquen la vivència emocionada de l'home contemplant l'univers. I de moment, com a culminació, cal situar Xostakóvitx amb les seves quinze simfonies. Amb elles retornem a l'home. Amb tot, en la temàtica i potser com a signe d'identitat amb l'època, Xostakóvitx hi expressa la revolta constant envers la injustícia del poder absolutista, manifesta ideals de llibertat, i acusa les injustícies i la violència de la nostra època...

Àlex Alguacil a Nova York

RMC
288

El pianista barceloní Àlex Alguacil actuarà el proper 13 de novembre de 2008 al mític Carnegie Hall de Nova York interpretant obres de Debussy, Prokófiev i Chopin. Àlex Alguacil, que actualment resideix en aquesta ciutat, ha actuat altres vegades a la Ciutat dels Gratacels, especialment durant la temporada 2005-06, en què va oferir una sèrie de recitals amb la col·laboració del consolat espanyol, dedicats exclusivament a compositors catalans, amb molt bona acollida de públic i crítica.

El pianista es va formar a Santa Coloma de Gramenet i Barcelona amb Àngel Puig, Carles Marquès i Maria Jesús Crespo, i va debutar amb l'OBC la temporada passada. Enguany, Alguacil actuarà a diverses ciutats dels Estats Units i a Barcelona es podrà escoltar el pròxim mes de juliol a la Sala Oriol Martorell de L'Auditori, on ha estat convidat de nou després d'haver tingut l'honor de ser el primer pianista que va actuar en aquesta sala des de la seva estrena.

COBLA

per JOSEP PASQUAL

A l' juliol, els abonats de l'OBC, i molt probablement altres col·lectius melòmans del país, van rebre una carta en què se'ls convidava a convertir-se en Amics de L'Auditori. Només calia omplir un petit qüestionari en què es demanaven les preferències musicals, cosa que no implicava cap novetat de significació especial fins a descobrir que una de les opcions era "Música per Cobla Catalana". Atès que és una faceta de la música que els programadors més *cool* solen ignorar (caldrà fer una taula rodona en la qual s'exposessin els motius de la reiterada omissió), la sola existència de la casella era prou sorprenent (agradósament, és clar) com perquè el públic sensible al gènere la marqués a corre-cuita amb un retolador ben gruixut i sense ni fixar-se en la sonada falta d'ortografia ni demanar-se el perquè de l'adjectiu especificatiu (hi ha alguna altra cobla que no sigui catalana?), il·lusionats per la possibilitat que L'Auditori dediqués un dels seus múltiples cicles a la música de cobla.

Ja havia circulat algun rumor sobre aquesta probabilitat, però calia la confirmació. Aquest era un primer indici i se'n va rebre un altre a l'agost a través de la carta que van rebre els nous "amics". S'hi notificava la gentilesa de rebre una invitació gratuïta a un concert producte de la casa que es podia triar d'una llista de gairebé cinquanta, tres dels quals pertanyents a l'apartat "Música de cobla". Tres hurra per a l'or-

L'Auditori:Cobla

ganització i bingo per als afeccionats, que acostumats a ser considerats melòmans de tercera pel fet de sentir predilecció per la cobla, veien amb orgull aquesta iniciativa de clara vocació normalitzadora.

En el moment d'escriure aquest comentari encara no ha tingut lloc la presentació oficial i per tant encara és difícil copsar si cal fer cas de la informació que apareix en la carta rebuda als domicilis, en què el cicle no s'inclou en un gènere "L'Auditori:Cobla" (cosa que emularia la resta de grans cicles de la casa: per què en aquesta proposta desapareix la marca?) o la que s'ofereix al web, on el cicle s'inclou com a part de "L'Auditori:Contemporània" en un subgrup denominat "Cobla Sant Jordi" (significa això que el cicle se circumscriu a aquesta formació i a les seves necessitats onomàstiques, segons el que es desprèn de la programació? Per tant: tindrà vida el cicle de cobla més enllà de la formació a la qual sembla dedicat? I per què només aquesta formació? Potser actua com a formació resident?).

Moltes preguntes sorgides d'una informació incompleta que sembla que es va oferint a mesura que el projecte pren cos, cosa que fa detectar una certa improvisació molt mediterrània que els afeccionats a la cobla no tindran en compte si, com sembla, el projecte arriba al bon port que sembla que està arribant.

A PROPÒSIT DE...

Gemma Romanyà

Artífex de 20 anys de Paper de Música

Aquest mes d'octubre, l'entitat Paper de Música compleix vint anys duent a terme una tasca callada però constant en favor de la música de cambra en un petit municipi de la Catalunya central, Capellades. Una iniciativa molt personal de la nostra interlocutora en aquesta conversa.

per ALBERT TORRENS

—Com va néixer Paper de Música?

—La primera activitat va començar en un pis particular, on teníem un piano de concerts de gran cua, un Chassaig-ne, que havíem tingut ocasió de comprar. A partir d'un cert nivell, vaig veure que hi havia obres que feien goig de sentir, i molta gent jove, que jo coneixia quan els acompanyava a examinar-se. En establir contacte, ben aviat, amb el primer jove professional, l'Antonio Ruiz-Mellado, m'assegurava que pagaria perquè la gent l'escoltés. Per això, quan vaig veure que la música era un món tan difícil, vaig organitzar el primer concurs, encara sense bases escrites i amb gent jove, en què ningú no pagava ni cobrava, de manera que els premis fossin allò que ells demanaven: la possibilitat de tenir concerts en festivals i cicles, més que no pas diners. Cada vegada hi havia més gent interessada, i al segon concurs, ja amb unes bases, va entrar com a president del jurat el mestre Ros-Marbà —que, de jove, havia estuiejat a Capellades—, i es va professionalitzar el jurat.

—Com es va convertir, aquell projecte inicial, en l'entramat d'activitats que avui ofereixen?

—Vam començar amb els concerts que anomenem Les Quatre Estacions, un cada trimestre. Però després n'hi hem anat afegint fins a fer, més o menys, un concert al mes, excepte a l'estiu. L'any

POQUES VEGADES COM AQUESTA, EN FESTEJAR L'ANIVERSARI D'UNA ENTITAT, HOM TÉ UNA SENSACIÓ TAN CLARA DE TROBAR-SE AL DAVANT D'UN PROJECTE QUE ÉS BEN VIU. EMPRENEDORA, RIGOROSA I, SOBRETOT, MOLT TREBALLADORA —“PENCAIRE”, ENS DIU—, GEMMA ROMANYÀ PARLA AMB UNA MESCLA DE MODÈSTIA I ORGULL A LA VEU, COM SI ALHORA QUE RECORDA LA SEVA TASCA EN L'OBERTURA DE NOUS CAMINS PER A LA MÚSICA DE CAMBRA, VOLGUÉS TREURE-HI LA IMPORTÀNCIA QUE, AMB TOT, SAP QUE AIXÒ POSSEEIX. I ASSEGURA, SENSE CAP OMBRA DE DUBTE, QUE RES NI NINGÚ NO LI TRAUÀ LA IL·LUSIÓ DE CONTINUAR-HI VESSANT ESFORÇOS.

1991 vam inaugurar la sala de concerts, adequadíssima per fer-hi música de cambra, on intentem que hi hagi varietat: clàssica, sarsuela, jazz, tango, ballarins, poesia i fins i tot —no fa gaire— flamenc... Tot amb moltes ganes i creiem que molt ben fet. Durant tretze anys, vam fer un curs de música de cambra, i l'any 2000 vam engegar un curs de lied a l'estiu que encara continua amb prou èxit, tot i que el lied pot semblar una cosa elitista. El mateix any vam començar el cinefòrum, com a homenatge al meu pare, que era impressor de tipografia i tirava el cine al poble.

—Com ha aconseguit crear un públic?

—Al principi convidava tothom que coneixia, per exemple a través de la nostra empresa, a venir. Els demanava l'adreça i els anunciava els concerts amb circulars que signava i enviava una per una. Avui dia som a Internet i, sobretot, enviem correus electrònics. Es pa-

ga una entrada de poble per a cada concert, però no hi ha abonaments. I crec que puc dir que molta gent està disposada a venir a tocar, sobretot perquè la sala té una bona acústica. Tenim un públic molt educat, fins al punt que hi ha directors que ens han felicitat i han equiparat la sala a les millors europees pel silenci i respecte que hi ha.

—Com celebraran aquests vint anys?

—Amb l'ajut del meu marit, estem preparant dos volums que recullen tots els concerts fets durant aquests vint anys —una presentació, els currículums, els programes i documentació gràfica— fins a arribar al concert de celebració de l'aniversari, que faran el dia 25 d'octubre els mateixos intèrprets que van començar: Antonio Ruiz-Mellado —piano—, Albert Gumí i Queralt Roca —duet de clarinets—, i Assumpta Mateu i Francisco Poyato, guanyadors *ex aequo* del primer concurs. Tot plegat suposa una gran quantitat de temps i esforç, però també d'il·lusió.

RMC
288

Doble aniversari, gran celebració

JONC. JONDE. Cor Lieder Càmera. Cor Madrigal. Orfeó Català. Polifònica de Puig-reig. Melanie Diener, Charlotte Hellekant, Nikolai Schukoff, Francisco Vas, José Antonio López, Barbara Sukowa. Dir.: Josep Pons. *Gurrelieder* d'Arnold Schönberg. L'AUDITORI. 27 DE JULIOL DE 2008.

per Mercedes Conde Pons

Curiosa i afortunada coincidència la de poder gaudir a Barcelona en poc més de sis mesos de dos concerts dedicats a l'obra més monumental d'un dels compositors més representatius del segle XX i bàula fonamental en el canvi cap a la nova música. Els *Gurrelieder* (o Cants de Gurre) d'Arnold Schönberg es van poder sentir a Barcelona el passat mes de gener a L'Auditori a càrrec de l'OBC, i al juliol amb la unió de la Jove Orquestra Nacional de Catalunya (JONC) i la Joven Orquesta Nacional de España (JONDE) en el marc de la celebració del quinze i vint-i-cinquè aniversari, respectivament, de la creació d'ambdues formacions. La

dita celebració va venir precedida d'un col·loqui amb la filla del compositor austríac, Núria Schönberg Nono, en què els joves membres d'aquestes formacions orquestrals van poder conèixer el cantó més personal del gran compositor i pedagog. Imbuïts de l'aura personal i musical de Schönberg –ben instruits pel mestre Josep Pons–, els membres de la JONC i la JONDE van oferir una versió entusiasta del gran poema postromàntic. Si bé es podia apreciar una gran feina de conjunt dels músics de l'orquestra, aquesta obra és plena de subtils capes que amaguen una complexitat que requereix una maduresa i un treball molt dens. La versió signada per Pons,

SONIA BALCELLS

però, no aprofundia prou en l'obra i més aviat cercava un so compacte, cosa que sí va aconseguir. El treball dels cors escollits per interpretar l'obra –alguns d'ells amb mitja feina feta després de l'estudi previ per al concert del mes de gener– es va fer palès en un gran so, tot i que es trobava a faltar la magnificència de volum que es va generar en l'anterior ocasió, a causa d'un nombre més reduït de cantaires. En l'àmbit solista, tots van lluir instru-

ments importants i interpretacions de gran impacte, tot destacant-ne Melanie Diener (substituint la prèviament anunciada Linda Watson) com a Tove, José Antonio López en el breu paper de Bauer, Francisco Vas com a Klaus Narr i la meravellosa narradora Barbara Sukowa, modèlica executant de l'*Sprechgesang*. Una gran celebració amb una important obra que tant de bo no s'hagi de trigar vint anys a tornar a escoltar a casa nostra.

RMC
288

L'ofici consentit d'espolar Mozart

DON GIOVANNI de Mozart. Llibret: Lorenzo Da Ponte. Simon Keenlyside. Günther Groissböck. Ángeles Blancas. Christoph Strehl. Véronique Gens. Kyle Ketelsen. David Menéndez. Juanita Lascarro. Cor i Orquestra del Gran Teatre del Liceu. Dir. escènica: Calixto Bieito. Dir. musical: Friedrich Haider. LICEU. 22 DE JULIOL DE 2008.

per J. Comellas

La recuperació del muntatge de *Don Giovanni* ha confirmat el que podia esperar-se després de la seva estrena: que al seu realitzador, si alguna cosa no li importa, és l'obra de l'original i que per a ell allò que compta és el pretext per confeccionar un delirant discurs sense aturar-se en si escau o no a allò que en el seu moment van crear uns tals Lorenzo Da Ponte i Wolfgang Amadeus Mozart, ells sí dos genis autèntics genis, encara que ell sembla que encara no ho ha entès o no s'ho vol creure.

Sempre hi ha el que no pot ser absolut i el que no pot ser relatiu, aquest obert a unes possibilitats d'aportació creatives pròpies que no trasbalsen la substància genuïna del contingut original. Calixto Bieito en aquest cas s'ha mogut en el primer supòsit, i ha aconseguit que el *tempo* de la representació el marqués la dramaturgia i no la música de Mozart. Un *tempo* esbojarrat, que amb el pretext de situar l'obra a la societat actual, es basa en una enèsima i excitada acumulació de recursos de gust discutible, amb no més ima-

A. BOFILL

ginació que la pròpia del gag i de l'acudit sovint fàcil.

El mèrit indiscutible del dramaturg català, és sens dubte la capacitat d'inocular complicitats als intèrprets; d'aconseguir que entrin en el seu joc amb un entusiasme i una energia excepcionals. Simon Keenlyside-Don Giovanni –aquell inesborrable Hamlet amb Natalie Dessay– supera la manca de presència amb un lliurament d'altíssim nivell actoral. I el mateix es pot dir de Günther Groissböck, una felicitat des-

coberta i un excepcional Leporello com a actor i també per la noblesa de veu. Així mateix, plenament desinhibida i "integrada" la Donna Anna d'Ángeles Blancas, tanmateix amb la seva veu un pèl dura. Véronique Gens es va moure entre dues aigües, víctima d'un tractament dramàtic poc aprofundit.

Pel que fa a l'orquestra, deixem-ho córrer, que ja prou va córrer –valgui la redundància fàcil–, pel *tempo* infrangit, per Haider o per Bieito?

ESMUC

OCTUBRE 2008
NÚMERO 35

Escola Superior de Música de Catalunya

L'Orquestra Simfònica de l'ESMUC
participa en la Diada Nacional

L'Escola va acollir el debat
dels joves musicòlegs

Imatge de l'assaig previ a la celebració
de l'acte al Parc de la Ciutadella de Barcelona

ACTUALITAT

La veu dels joves musicòlegs

Retrocedim uns mesos enrere, era un dijous del mes de maig, moment en què els estudiants de Musicologia de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) van donar el tret de sortida a les Jornades de Musicologia. Tres dies complerts d'activitats, matí, tarda i nit, amb un resultat extraordinari.

per MARTA RAMON
i MIREIA PECAREU

Les Jornades d'estudiants de musicologia i joves musicòlegs han estat una iniciativa pionera entre els estudiants de Musicologia de l'escola. Amb un gran entusiasme, vam proposar d'organitzar unes Jornades de Musicologia a Barcelona, que es van dur a terme els passats dies 8, 9 i 10 de maig de 2008. La proposta de celebrar unes Jornades a la nostra ciutat en el marc dels nostres estudis i en el nostre centre ens feia molta il·lusió i poc a poc aquestes inquietuds i necessitats van prendre forma i es van veure realitzades en aquest projecte. Per damunt de tot volíem generar espais on poder tractar sobre la disciplina amb altres estudiants d'aquest àmbit, oferir un lloc on poder presentar les primeres recerques musicològiques o bé donar sortida als treballs acadèmics de l'ESMUC i a projectes de final de carrera. Amb aquesta idea inicial, ens vam decidir a seguir la iniciativa de diverses trobades que s'havien realitzat anys anteriors en diferents ciutats espanyoles, com les celebrades el 1994 a Granada o el 2004 a Oviedo.

L'eix temàtic de les Jornades portava el suggerent títol *La Musicologia en les Societats Contemporànies*. Vam considerar que així donàvem cabuda a les nostres inquietuds sobre la professió i, alhora, permetia estar oberts als diferents enfocaments de la mateixa en la societat actual. L'objectiu primordial era compartir interessos sobre la disciplina amb els nostres companys d'altres centres, crear una xarxa de comunicacions que permetés la col·laboració i intercanvi entre nosaltres i obrir un camp de reflexió sobre el panorama actual de la musicologia, avalat també per l'opinió de musicòlegs consolidats.

Gràcies a l'important recolzament que mostrà l'Escola davant la iniciativa, les Jornades van prendre forma i van passar de concebre's com una modesta trobada d'estudiants a convertir-se en un congrés de musicologia de certa envergadura, amb la possibilitat de convidar a grans figures de

Taula rodona sobre la Inserció Laboral del Musicòleg

la musicologia actual i comptar amb uns equipaments i una infraestructura òptima.

La Comissió Organitzadora va estar formada íntegrament per estudiants de Musicologia de cursos diversos: Anaïs Falcó, Izar Martínez-Amezketta, Mireia Pacareu, Irina Prieto, Alba Quinquillà, Marta Ramon i Laia Sánchez es van reunir setmana a setmana durant més de set mesos per preparar tot el projecte de les Jornades.

LES ACTIVITATS

A l'hora d'elaborar el programa de les Jornades, es va apostar per la diversitat de formats en les activitats. D'una banda, es van mantenir els formats tradicionals en esdeveniments d'aquest tipus. Es van programar tres sessions de *Comunicacions*, espais dedicats a la presentació i exposició de 15 minuts de treballs i projectes d'investigació relacionats amb la musicologia, deixant un temps per a resoldre qüestions, fer comentaris i generar debat amb el públic assistent. Es van programar també dues sessions de *Taules rodones*, amb la finalitat de reunir persones de diferent perfil en un mateix espai per mostrar perspectives variades sobre un tema concret i intercanviar-ne opinions. Els temes escollits per a les taules van ser els "Plans d'estudi actuals de la musicologia" i la "Inserció laboral del musicòleg". Per

últim, dues sessions amb les clàssiques *Conferències* en format de classe magistral, comptant amb la presència de dos grans experts i professionals de la disciplina: Eero Tarasti i Lawrence Kramer.

D'altra banda, es va voler potenciar l'ús de nous formats d'activitat per tal d'obrir noves vies de coneixement i aprenentatge no tant habituals. El *Cinefòrum* va néixer amb la voluntat de generar debat a partir de l'argument d'una pel·lícula o un documental, crear un espai on analitzar i comentar diversos aspectes musicològics fomentant la participació activa dels assistents. En el cas de les Jornades, el film escollit va ser *Chia e tazi pesen?* (Història d'una cançó) d'Adela Peeva, una pel·lícula que gira entorn al tema d'apropiació d'una cançó com a símbol d'identitat per part de diferents nacionalitats que es troben als Balcans. Els *Pòsters*, en canvi, són un format que ja s'utilitza habitualment en altres disciplines, i que vam creure interessant de potenciar dins el programa de les Jornades. Si bé no tenen la immediatesa d'una conferència o una comunicació, els pòsters estan en exposició permanent. Aquest format, a priori més accessible per als debutants, va tenir gran demanda de participació. Les *Trobades temàtiques* van ser un dels punts més forts de les Jornades. Plantejades com una trobada informal, es van formar diversos grups de debat al vol-

Trobada temàtica de Música i Identitat

Sessió inaugural, amb el musicòleg finès Eero Tarasti

tant de temes com el treball de camp, la interpretació històrica, els arxius musicals o música i identitat. L'objectiu era el de crear una sessió dinàmica, interactiva i amena, en un grup més reduït de participants que en la resta d'activitats, i on tothom pogués participar activament amb més facilitat. Com a resultat final òptim, aquest format és propici per a la creació de grups de treball.

Entre els temes d'interès que van plantejar els diversos ponents, la majoria d'ells predoctorands, sorgiren aspectes com la música com a pont de diàleg intercultural, els usos i significats del *candombe* a Barcelona, les problemàtiques que apareixen en les investigacions sobre música popular urbana, com el rock i l'ska, la tasca realitzada al Museu de la Música de Barcelona, els estudis de Música Antiga dins l'ESMUC, el fenomen de la tradicionalització d'allò popular, la música i el seu significat en rituals de màgia i èxtasi, l'hegemonia estàtica del modernisme musical europeu d'entreguerres, el treball de camp en la investigació musical, la realitat musical a la postguerra espanyola i la relació entre cinema i etnomusicologia, entre molts altres.

A més, les Jornades van comptar amb diversos concerts en els que van col·laborar estudiants de l'escola, com la pianista Mireia Vendrell, interpretant repertori clàssic i contemporani, el Quartet Clics, formació de jazz, el trio Ensamble Musices Liber Tertius, de música antiga, i el Grup de gralles i timbal, del Departament de Música Tradicional.

LES NOSTRES VALORACIONS

Mesos després, amb la perspectiva del temps, continuem apreciament les aportacions que han tingut les Jornades a la nostra vida acadèmica i personal. Valorem especialment la col·laboració i entrega dels estudiants de l'escola així com del Departament de Musicologia, el bon funcionament i organització de les activitats, l'alt nivell dels continguts, la gran interacció entre els participants, la satisfacció dels assistents i l'obertura de noves vies de contacte amb altres musicòlegs d'arreu del país.

Els objectius que es van plantejar en un

primer moment podríem dir que s'han complert. Hem aconseguit crear un camp de reflexió sobre el panorama actual de la musicologia, gràcies a la diversitat dels participants, les sessions de debat generades a partir de les activitats, com així als intercanvis d'inquietuds i interessos entre els assistents. Progressivament, hem anat desenvolupant una xarxa de comunicació entre tots aquells que compartim l'interès per la musicologia, permetent un contacte més proper entre nosaltres.

En referència al programa, s'han rebut bones crítiques i ha estat considerat com a interessant, competent, amè i variat. Si hi ha alguna cosa que ha mancat, podríem dir que ha estat la proximitat amb els ponents de les conferències inaugural i de clausura, Eero Tarasti i Lawrence Kramer. Aquests dos musicòlegs, provinents de Helsinki i Nova York respectivament, van fer les conferències inaugural i de clausura. El format clàssic de la classe magistral de les seves ponències va dificultar el contacte i l'intercanvi d'idees i opinions amb el públic assistent. En canvi, les activitats de caràcter innovador van ser molt ben acollides pels participants. Es van caracteritzar especialment per ser integradores i fomentar el debat i intercanvi d'opinions en un context més informal. El format de presentació en pòster va tenir molt bona resposta pels participants, tant per la bona qualitat dels treballs dels autors, pel disseny del paper i la facilitat de contacte amb el públic.

Les Jornades estaven dirigides tant a estudiants de musicologia i joves musicòlegs com a qualsevol altra persona interessada en la disciplina. La major part dels assistents, uns 75 en total, van ser joves d'entre 20 i 30 anys que estan cursant Musicologia o bé són llicenciats, encara que també es van deixar veure altres perfils com estudiants d'Humanitats, Antropologia, Sociologia, alumnes de l'especialitat d'Interpretació, Pedagogia o Composició de l'ESMUC, així com professors dels Departaments de Musicologia i Teoria i Composició de l'Escola i també diversos professionals relacionats amb la música. A nivell estatal, els col·lectius d'estudiants que van respondre més àmpliament a la convocatòria van ser aquells provinents del Conservatorio de Salamanca i a la Uni-

versidad Complutense de Madrid. La participació internacional va ser significativa, comptant amb la presència de musicòlegs de Rússia, Mèxic i Brasil.

La intenció de l'equip organitzador de les Jornades era i segueix essent que aquestes trobades tinguin continuïtat. S'ha volgut que fossin les primeres però amb intencions de fer-ne noves edicions en els següents anys. Durant l'assemblea, celebrada al final de les Jornades, es va parlar de la possibilitat de passar el relleu a un altre centre, tot i que la majoria dels assistents van proposar que se seguissin celebrant a l'ESMUC.

La xarxa de comunicacions que es plantejava en la presentació del projecte de les Jornades s'està creant de mica en mica. Les Jornades han servit per corroborar que aquesta xarxa és necessària i que encara no està feta. Amb la intenció de recolzar la necessitat de la creació de la xarxa, des de l'organització es manté obert el bloc (www.jornadesmusicologia.blogspot.com), el compte de correu electrònic (jornades.musicologia@gmail.com) i progressivament s'anirà treballant en altres tipus d'espais que serveixin com a punt de trobada de tots els interessats (fòrum, xat, etc).

EN UN FUTUR PROPER

Malgrat tot, les aspiracions dels estudiants de Musicologia no acaben aquí. En aquests moments s'està posant en marxa el relleu, amb un nou equip organitzatiu d'estudiants de Musicologia que ja està treballant per a la segona edició de les Jornades. El proper objectiu serà la consolidació any rere any d'aquest projecte. Pel nou projecte, i en base a l'experiència, s'intentarà apostar per formats amb més diàleg i es potenciarà la participació activa dels assistents.

Com a membres de la comunitat educativa de l'ESMUC, convidem a la participació a tots aquells qui en formeu part i també a aquells que s'interessen per la nostra disciplina. Us animem a què tingueu força per emprendre iniciatives i projectes com aquest. Que les vostres idees, els vostres somnis o el vostre esperit lluitador us portin endavant. Amb entusiasme i ganes de treballar tot és possible.

Què en diuen els participants? Aquestes són algunes de les opinions dels assistents a les Jornades de Musicologia. Perfiles variats, orígens diferents, i treballs, investigacions i interessos diversos, tots ells van presentar ponències en un projecte amb denominador comú: la passió per la Musicologia.

Gonzalo Fernández Monte, doctorand en Història i Ciències de la Música a la Universidad Complutense de Madrid, va participar a les Jornades fent una comunicació.

"Participé en las Jornadas porque me parecía un evento excelente para reunir a estudiantes de Musicología con ánimo de compartir conocimiento e inquietudes sobre la disciplina; resulta muy beneficioso para la Musicología española promover la comunicación entre estudiantes de distintos centros y regiones que de otro modo tienen poco contacto entre sí. En cualquier caso, las Jornadas resultaron ser una vivencia muy satisfactoria, sustentada por un gran esfuerzo organizativo por parte de los estudiantes de la ESMUC. Su planteamiento establece un modelo que podría dar mucho fruto en el futuro, si se combina con una mayor participación de otros centros".

Fernán del Val, doctorand en Sociologia a la Universidad Complutense de Madrid, va participar a les Jornades amb una comunicació.

"Cuando me surgió la oportunidad de acudir a las Jornadas de musicología que organizaron los estudiantes de la ESMUC dudé un poco, ya que mi formación académica dista mucho de ser musical. Finalmente me animé a mandar una comunicación y a acudir a las jornadas, lo cual fue un acierto ya que éstas resultaron un punto de encuentro para aquellos que nos interesamos por la música, un espacio para los jóvenes investigadores que nos adentramos en lo musical. Mi experiencia como ponente fue muy positiva y la charla que siguió a mi comunicación fue bastante interesante, al igual que con otras ponencias. El ambiente que se creó entre los participantes fue estupendo, tanto dentro como fuera de las aulas. Espero que estas jornadas tengan continuidad ya que son un lugar muy necesario para los estudiantes.

Izar Martínez-Amezqueta, llicenciada en Etnomusicologia a l'ESMUC, actualment estudia al Departament de Música Antiga de l'ESMUC. Va presentar un pòster i una comunicació. També va formar part de la Comissió Organitzadora de les Jornades.

Les passades Jornades han estat un espai idoni per a què els estudiants o joves recent llicenciats exposéssim la nostra feina, envoltats de gent com nosaltres, amb els mateixos dubtes i problemes a l'hora de dur a terme una investigació. Com a estudiant de l'ESMUC, estic molt orgullosa d'haver pogut exposar els meus treballs al centre per primera vegada, amb una iniciativa que comptava amb tot el recolzament del departament i, en general, de tota l'Escola.

LES OPINIONS

José Reche, musicòleg llicenciat per la Universidad de Murcia, actualment estudia trompa natural a l'ESMUC. Va participar presentant un pòster i moderant la Trobada Temàtica d'Interpretació Històrica.

El millor de les Jornades és trobar un espai de connexió entre els joves musicòlegs i els estudiants de musicologia en el que compartir les experiències de les primeres investigacions. Sens dubte, ha sigut una proposta immillorable que esperem que pugui repetir-se novament.

En el meu cas, l'experiència ha coincidit amb dues de les propostes més innovadores pel que fa al camp de la musicologia: per una banda, mitjançant el pòster amb el que vaig exposar els resultats del meu treball de fi de carrera i, per l'altra, amb la moderació d'una de les trobades temàtiques.

He d'agrair a l'organització aquesta oportunitat de participar tan activament. Enhorabona a tots i a totes!

Jaime Alonso, doctorand en Antropologia Social a la Universitat Autònoma de Madrid, va presentar una comunicació.

Mi participación en las I Jornadas de musicología i joves musicòlegs de la ESMUC se basó principalmente en la posibilidad de tomar parte en un foro en el que mis intereses académicos se vieran reflejados, y por tanto, en la posibilidad de interacción con diversos miembros de la comunidad académica (estudiantes, doctorandos, profesores) de inquietudes convergentes. Además, desde mi posición como estudiante de doctorado, quería apoyar a los estudiantes que promovieron la idea y que llevaron a cabo el proyecto con tanta energía. Creo que fueron unas grandes jornadas, muy bien organizadas, en las que mis expectativas fueron satisfechas a todos los niveles. Destacar sobre todo la calidad de algunas de las ponencias, y de lo variado del programa, gracias a la inclusión de las modalidades de mesas redondas, cineforum, pósters, conciertos, etc.

Isabel Ferrer Senabre, doctoranda en Història i Ciències de la Música a la Universitat Autònoma de Barcelona, va participar presentant una comunicació.

La meua motivació a l'hora de participar en les Jornades tenia en principi dues vessants. D'una banda, provar a parlar sobre el meu treball amb un públic especialitzat i simultàniament, m'atreia la possibilitat (i la tranquil·litat) que oferien les Jornades d'estar entre companys. També em va motivar el fet de conèixer estudiants d'altres centres i poder intercanviar idees i inquietuds al voltant de la recerca. De tots és sabut que els treballs de recerca tenen un component individual que en ocasions et pot provocar desmotivació i/o apatia. Animaria a tots els estudiants de musicologia i als joves musicòlegs a participar en la propera edició!

Miquel Gené González, estudiant d'Etnomusicologia a l'ESMUC, va participar presentant el seu projecte final de carrera en format de comunicació.

Els estudiants de musicologia de l'ESMUC vam poder viure les Jornades de joves musicòlegs des d'àmbits molt diversos. Si per una banda hi havia el grup que va formar la magnífica Comissió Organitzadora, alguns altres vam centrar la nostra participació en la presentació de comunicacions. La possibilitat de poder presentar una comunicació pública, que en el meu cas va estar centrada en la investigació que duc a terme com a projecte final de carrera a la mateixa ESMUC, va ser molt interessant per diversos motius. El primer d'ells va ser el fet de trobar-se amb la necessitat de crear un discurs coherent sobre algun dels aspectes treballats, obligant-me a fer un exercici de síntesi i organització del material recollit fins el moment. El segon, poder compartir la meua experiència investigadora amb altres estudiants que es troben en situacions similars a la meua, generant-se un feedback molt positiu d'idees, dubtes i propostes. El tercer, la possibilitat de rodar-se com a ponent en un espai pensat precisament per a persones del nostre perfil, sense les pressions d'un congrés professional, i en un ambient distès.

Rubén López-Cano, professor del Departament de Musicologia de l'ESMUC, va participar com a moderador de la Taula Rodona titulada *La inserció laboral del musicòleg*.

La labor de los musicólogos consiste en producir un conocimiento entorno a la música que nos aclare su importancia en nuestra historia, cultura, en la conformación de subjetividades e identidades y en la manera en que colabora a tejer las complejas interrelaciones sociales. La producción de conocimiento es también la producción de las condiciones para generarlo. De este modo, los congresos, jornadas y reuniones de los especialistas y los modos en que éstos se organizan, son fundamentales.

Así lo entendieron los organizadores de las primeras jornadas de musicología del estado español. Su organización no sólo puso en evidencia una notable sensibilidad para el cuidado de los más ínfimos detalles, sino que puso en marcha novedosos y eficaces formatos para la producción de un nuevo y refrescante conocimiento musical. Con la sesión de videodebate y los Encuentros Temáticos, los estudiantes generaron un espacio de intercambio que revirtió saludablemente la dinámica instaurada en el aula: al discutir libremente con sus pares, aun cuando se transmitieron informaciones similares a las de una clase habitual, la profundidad y calidad del conocimiento ahí generado fue muy distinta: se hizo mucho más significativo. Los aportes a mediano y largo plazo se dejarán ver muy pronto.

Una confesión: en un principio me propuse asistir a las jornadas para acompañar a los estudiantes. Me constaba la enorme ilusión y dedicación que habían puesto y quería estar con ellos. Al final terminé enganchándome. Nunca he participado tanto en un congreso como en las jornadas (habitualmente me quedo en los pasillos, cafés y otros rincones mas amigables y con compañías mas estimables que las conferencias y ponentes).

Músics, dissenyadors acústics o gestors sonors (II)

per LLUÍS VERGÉS I SOLER

En el darrer article (*revista de l'ESMUC* núm. 29-RMC núm. 282, abril de 2008) vaig enumerar les raons que per a mi fan del fenomen musical un fet absolutament menyspreat, però també hi ha raons col·laterals que compliquen i molt la supervivència del sector. En aquest sentit és palès que som un sector desvalgut professionalment a més de generar poc interès social. És evident que no som els únics; a banda de les altres activitats artístiques hi ha sectors econòmics o d'interès social que també són especialment vulnerables. Per exemple, el sector de l'automòbil, del tèxtil i la sanitat, entre d'altres, provoquen preocupació social, i el més important, fa que les autoritats que hi tenen responsabilitat prenguin mesures. Aquestes són naturalment de caràcter proteccionista i pretenen que el sector tingui perspectives de millorar, i el més important, de mantenir els llocs de treball. Això vol dir que l'estat i naturalment la societat demostren interès per mantenir aquestes activitats malgrat que s'hagi de fer grans esforços. Malauradament això no passa en la cultura i molt menys en la música. No hi ha cap sensibilitat vers les necessitats que acumula un sector tant malmès com el nostre. Això és molt significatiu ja que se'ns diu que no interessem, que en realitat els és indiferent el que ens pugui passar.

Naturalment no estic oblidant les subvencions. És cert que és un element molt important que sembla tirar per terra el que he dit anteriorment, avui dia és impensable que una orquestra simfònica sobrevisqui per sí mateixa. Una formació d'aquestes dimensions com ara l'OBC o l'Orquestra del Liceu amb un personal qualificat que pot arribar a 90 professors és evident que no pot mantenir-se sense ajudes. Però això naturalment porta a grans desequilibris i fa que les iniciatives privades amb menys pressupost lentament vagin cedint terreny amb el perill de veure compromesa la seva supervivència. Això és molt greu ja que haig de recordar que el músics es fan des de baix i aquestes iniciatives de poc pressupost en absolut recolzades tenen un paper insubstituïble en l'aspecte formatiu. Un vell aforisme diu que no hi pot haver grans palaus sense barraques.

Però mireu quin ús se'n fa, de les subvencions. La majoria del diners van a parar a la música mal anomenada clàssica. El Liceu i l'OBC s'emporten quasi tot el que es destina a la música, a sectors com el jazz i d'altres és misèrrim el que els arriba.

FOTO: ANTONI BOFILL

Un ballo in maschera de Verdi, a la temporada 2000-2001 del Gran teatre del Liceu, un muntatge polèmic de Calixto Bieito

Podríem dir que el jazz, per exemple, al ser una música no autòctona és lògic que no sigui especialment afavorida, però si mireu la música per a cobla veurem que tampoc neden en l'abundància. Dóna la sensació que tot el que es fa en la política de les subvencions és pura façana, és a dir, si la resta de països desenvolupats amb qui ens volem igualar culturalment tenen auditoris, simfòniques i grans teatres dedicats al "bel canto" nosaltres no podem ser menys. Però quin ús se'n fa d'aquests diners, i el més important, quina política musical es porta a terme? La meua opinió és que se'n fa un ús equivocat i sense cap criteri concret. Anualment assistim a la programació d'aquests grans espais com som l'Auditori i el Gran Teatre del Liceu i el que observem és que sempre es programen les mateixes obres, però això no és el pitjor, les obres són sempre d'autors de fora del país. Alemanyans, italians, francesos, russos... són els habitualment presents. Però, i els d'aquí on som? No cal que digui que tot això es fa amb diners públics i que per tant

és lògic que també n'hàgim de gaudir els que som d'aquí. Com es pot entendre fàcilment, si aquí no ens fan cas és impossible que fora del nostre país ens en facin, allà com es natural es preocupen del seus.

No estic negant que es programin autors i obres anomenades de repertori que són un referent musical de tots els temps, naturalment que no, però el problema com sempre és la proporció. Els autors d'aquí veiem com sistemàticament som apartats d'aquestes grans cites amb el públic i és quasi impossible poder mostrar la nostra obra. En aquestes condicions és impossible progressar ja que per més talent que tinguis has de tenir oportunitats. Jo mateix fa pocs anys vaig ser testimoni d'un fet que em va deixar glaçat. Un bon amic meu, en Joan Albert Amargós, va compondre el seu concert de trombó i orquestra i em va convidar a assistir a un dels assaigs. Vaig constatar com sempre que era una obra magnífica i vaig expressar-li tot dient-li si estava content per l'estrena. Ell és una persona molt positiva i em va dir que sí tot i que les coses no havien anat com hauria de ser. Li vaig mostrar la meua estranyesa i llavors va dir-me que no era una obra d'encàrrec en el sentit de què la pròpia OBC li hagués demanat, sinó que va ser el propi instrumentista, component de l'OBC, qui li ho va encarregar. Amb aquest pretext l'OBC es va desmarcar de tota responsabilitat i va mantenir que el seu compromís només era programar-lo i res més. Per tant l'obra va ser estrenada sense cap retribució econòmica per al compositor i el més al·lucinant: va haver de pagar-se ell mateix les còpies per a cada músic. Puc assegurar que res-

**No deixo
d'observar
amb incredulitat
la complaença
d'un públic que
no necessita
estrenes.**

La política empresarial de les discogràfiques ha estat un dels grans obstacles que ha impedit que la música de qualitat arribi a la gent.

pondre econòmicament de les còpies d'una simfònica és una despesa molt considerable. Un fet com aquest vol dir molt. Si un músic de la seva qualitat, categoria i trajectòria rep aquest tracte, quin és el que rebran tots els altres, i el que és pitjor, quina esperança poden tenir els més novells? Doncs cap ni una sens dubte. Contràriament, en la majoria del casos es gasten els diners en la contractació d'artistes invitats de dubtosa categoria, gent que en el concert internacional no són ningú i que no aporten res.

Un altre aspecte a considerar és la programació que porten a terme els grans espais dedicats a la música en el nostre país. És increïble l'absència quasi total d'estrenes sigui de compositors d'aquí o no. No deixo d'observar amb incredulitat la complaença d'un públic que no necessita estrenes ja que simplement vol sentir any si any no les mateixes obres. Us imagineu que en el cinema o en el teatre passes el mateix? Què pensariem si el públic se sentís satisfet de veure sempre *E.T.* o *Casablanca* i mai exigís veure res nou? Inimaginable oi? Doncs bé, això és exactament el que passa en la música. És fàcil arribar a la conclusió que el sector està mort ja que viu en una paràlisi creativa de dimensions colossals. No vull que desapareguin del repertori obres immortals i que sempre és grat sentir-les, però com deia abans el problema és la proporció. Però el més greu de tot això són les conseqüències d'aquest fet. Penseu que quan un s'acomoda a sentir el mateix la seva capacitat de resposta a propostes diferents decreix alarmantment. Segurament li serà difícil captar el que se li proposa i ho descartarà sense embuts. Ningú no ha dit que sentir música fos fàcil. Com deia en el darrer article, la música no és un entreteniment sinó un fet cultural de primera magnitud i per gaudir-ne s'ha de fer un petit esforç. No estem parlant de música de consum sinó d'art amb majúscules. Per desgràcia el que explico no és un fet aïllat, fora de les nostres fronteres també succeeix el mateix.

Però anem més lluny. Hauríem d'analitzar què és el que hem de donar al públic com a creadors. En aquest sentit entenc el disgust de la gent quan es veu obligada a assistir a una estrena. En molts casos el

compositor composa una partitura exclusivament condicionada al seu criteri estètic. Sembla raonable que sigui així no? Però no és tant fàcil ja que hem de pensar que el destinatari de la seva oferta, el públic, té quelcom a dir. En el fons som un servei públic, sortim a un escenari a mostrar el nostre treball i per tant això vol dir que ens interessa d'alguna manera l'opinió que en tenen. Si aquesta és desfavorable no l'entendem com una crítica a tenir en compte sinó que contràriament diem que el públic no té el nivell adequat per gaudir del nostre art. Segurament és cert que determinats auditoris tenen una manca de preparació i que per tant la seva opinió l'hem d'oblidar, però també hem de tenir en compte que no sempre és així.

Tot això porta aparellat que és difícil omplir els espais dedicats a gaudir de la música. Personalment entenc que sigui complicat per a la gent sortir de casa seva, agafar el cotxe, buscar aparcament i pagar la seva localitat per anar a sentir un concert que està programat amb obres que han sentit infinitat de vegades i que finalment estarà culminat amb una estrena que li provoca escàs interès. És fàcil entendre que molts cops es quedarà a casa escoltant el mateix programa amb excel·lents enregistraments, amb les millors orquestres i els millors directors del món. Naturalment que no és el mateix la música enllaunada que en directe, però això la gent no ho té tant clar. A més, pel que jo sé ni els mateixos músics assisteixen regularment als concerts. Això, a més de significatiu, és prou greu i preocupant. Llavors hem de començar a acceptar que necessitem canvis, que allò que fa que la gent surti de casa seva és precisament aquells espectacles que no en pot gaudir dins de la

seva llar. No sé si el camí ha de ser els novedosos muntatges de reconegudes obres del repertori operístic als que darrerament estem assistint. M'estic referint als muntatges d'en Calixto Bieito. Hauríem de preguntar als compositors versionats la seva opinió, però això està clar, és impossible fer-ho ja que són morts. Jo tinc clar que una obra musical d'un compositor mort és el seu testament musical i

no crec que es pugui manipular fins als extrems que habitualment veiem. Però hem d'acceptar que justament això facilita la seva difusió. La gent cansada de les mateixes coses necessita canvis i si aquest arriben de la forma que sigui se'ls empassen. No importa que quasi s'arribi a lo grotesc, el que importa és impactar.

Per últim, assenyalar que hauríem de fer pedagogia de tot allò que creiem ens ajuda a explicar la nostra tasca i sens dubte evitar allò que malmet el missatge. En aquest sentit actualment bufen mals temps. M'estic referint al "cànon digital". No és un secret que la seva aplicació ens perjudica davant l'opinió pública. Si no s'entén el dret d'autor com s'ha d'entendre aquest cànon. És evident que la descàrrega de música per Internet o la còpia per altres mitjans és un frau. Crec que això no ho planteja ningú. Però que tothom segons la llei sigui un estafador en potència i per tant ho compensi per endavant amb el pagament del cànon és una presumpció inacceptable en un estat de dret. Es fa amb el pretext del greu perjudici que provoca als artistes, la música i la cultura. Home, hauríem de ser una mica més seriosos. Els artistes generalment es queden de cada CD un 6% del total, per tant el perjudici real és per la discogràfica. A més a més, es diu que la música i la cultura en surten perjudicats però això no s'ho creu ningú. Les discogràfiques són una indústria i res més, la seva feina –i és lícit que sigui així com a indústria que són– és fer diners i això els porta a publicar allò que en dóna evitant fer-ho amb allò que no en dóna. Per tant és clar que per més interessant que artísticament o cultural sigui un producte, si no dóna rèdits doncs no arriba a les botigues. Això sí que és un perjudici per a la música i la cultura. La política empresarial de les discogràfiques ha estat un dels grans obstacles que ha impedit que la música de qualitat arribi a la gent. La seva tasca ha malmès i distorsionat l'opinió pública i ara canviar de dinàmica és francament difícil.

Lluís Vergés i Soler és professor de l'Escola Superior de Música de Catalunya i autor del llibre *El llenguatge de la Armonia* (Editorial Boileau, 2007). lluis.verges@esmuc.cat

Corrigenda. Per error, al número de la revista de l'ESMUC núm. 32-33 (juliol-agost de 2008), les adreces de correu electrònic dels autors de l'article "Juli Garreta, Feréstec i autodidacta?" estaven equivocades. Les adreces correctes són Joan Gay i Puigbert: joan.gay@esmuc.cat; i Joaquim Rabaseda i Matas: joaquim.rabaseda@esmuc.cat

El repertori programat als grans espais musicals inclou poques estrenes

Notícies

L'ESMUC, present en la celebració de la Diada Nacional de Catalunya

FOTOS: PHILIPPE COLOM

Amb motiu de la celebració de la Diada Nacional de l'11 de setembre, l'Orquestra Simfònica de l'ESMUC va participar novament en la celebració de l'acte institucional que va tenir lloc al Parc de la Ciutadella. Dirigits per Salvador Mas, els estudiants de l'ESMUC van tocar les sardanes *Juny* de Juli Garreta; *Sol ixent* d'Eduard Toldrà i *Recordant Vic* de Joaquim Serra, així com l'himne d'*Els Segadors*, *El Cant a la Senyera* i *La Balanguera* (en una adaptació d'Albert Guinovart), juntament amb el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana.

L'Escola se suma a la celebració dels 25 anys de TV3

Amb motiu de la celebració del 25è aniversari de Televisió de Catalunya, diversos conjunts instrumentals de l'Escola van actuar en dos espais emblemàtics de la capital catalana: el Palau de la Música i el Parlament de Catalunya. Al Palau va tenir lloc l'actuació del Quintet Dadà format per: Neus Puig, flauta; Enric Tudela, oboè; Josep Casadellà, fagot; Oleguer Bertran, trompa i Víctor de la Rosa, clarinet. També van participar en els concerts realitzats al Palau els pianistes Andreu Gallén i Carles Marigó, així com el violoncel·lista Josep-Oriol Miró. Aquests últims també van compartir escenari amb el clarinetista mallorquí Víctor de la Rosa.

Pel que fa a les actuacions al Parlament de Catalunya, que es van iniciar a mitjanit, l'Escola va programar a l'Escala d'Honor el Quartet format per Júlia Santos, flauta; Ignasi Roca, violí; Laura Erra, viola i Carles Muñoz, violoncel; i al Saló Rosa de Passos Perduts, va tenir lloc la intervenció musical del Quartet Kayros. Amb: Laura Gaya, violí; Òscar Vilapinyó, violí; Núria Pujolràs, viola i Cèlia Torres, violoncel. El Quartet Kayros, alumnes del Quartet Casals, van tocar obres de Toldrà, Mendelssohn i Sostakovic, així com una selecció de temes de Piazzolla, amb la col·laboració de l'acordionista i també estudiant de l'ESMUC, Blai Navarro.

Sala de cambra del Palau de la Música

FOTO: GERARD POCH

La Noche en blanco de Madrid serveix per presentar dos nous treballs discogràfics de professors i antics estudiants de l'ESMUC, editats amb el segell Fresh Sound

El dissabte, 13 de setembre passat, al carrer Marqués de Casa Riera de Madrid i en col·laboració amb la delegació del Govern de la Generalitat a Madrid i el Círculo de Bellas Artes, l'ESMUC va presentar un doble concert en el marc de la celebració de *La Noche en blanco*. A partir de les 22 hores, Sílvia Pérez Cruz, veu (graduada per l'ESMUC), i Joan Díaz, piano i arranjaments (professor de l'Escola), van presentar *We sing Bill Evans*. Ja de matinada va actuar el Joan Monné Trio, amb Joan Monné, piano; David Xirgu, bateria (ambdós professors de l'ESMUC) i Bori Albero, contrabaix (antic estudiant), els quals van presentar el seu darrer disc on inclouen un repertori integrat per reinterpretacions i arranjaments de *standards* de jazz i de composicions de grans mestres com Bill Evans, Benny Golson, Miles Davis o Thelonious Monk. Ambdós discos han estat editats pel segell discogràfic Fresh Sound.

FOTO: PHILIPPE COLON

Marta Carretón

DIRECTORA ASSISTENT DE LA
BANDA MUNICIPAL DE BARCELONA

“La Banda no pot faltar al carrer”

Sabem sobre ella que va néixer a Bilbao i va iniciar els seus estudis de direcció d'orquestra a Musikene amb Jorma Panula, Josep Caballé i Enrique García Asensio. Ja a Barcelona, va finalitzar els estudis de grau amb Salvador Brotons, a l'ESMUC, el curs passat. Però compta amb una notable experiència: Marta Carretón ha estat directora de la Musika Banda Pasaia (2003-2005) i assistent de Salvador Brotons a l'Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans (2006-2007). Actualment també és directora de les orquestres de l'Escola de Música del Palau, codirectora del grup instrumental Conjunt XXI i sots-directora del Cor Albada de l'Agrupació Cor Madrigal. A tot això cal sumar-hi el seu últim repte: ser directora assistent del mateix Brotons en una renovada Banda Municipal de Barcelona.

per RUT MARTÍNEZ

—Com ha estat la teva estrena al capdavant de la Banda?

—El meu primer concert va ser el 6 de setembre passat, al Parc de l'Espanya Industrial, després de treballar intensament al llarg de tota una setmana d'assaigs. La veritat és que el traspàs amb Salvador Brotons ha estat molt fàcil, còmode, diria que orgànic, i els músics de la Banda han respost molt bé. No oblidem que tenen davant una persona que tot just comença... Em cuiden molt, vaja (riu).

—Per a aquest primer concert, vas escollir un repertori que esdevé una autèntica declaració d'intencions: dues danses espanyoles de Granados, l'obertura del Príncep Ígor...

—Era un repertori que ja coneixia, en bona part. Algunes de les obres, fins i tot, les havia treballat en el meu Projecte final de Carrera. Tot això, sumat al fet de dirigir una banda al País Basc, a Donostia, durant dos anys, i haver tocat la flauta a la banda del meu poble m'han fet la feina més amable.

—El món de la banda, per tant, no t'és desconegut...

—Exacte, treballar amb aquesta formació no m'ha resultat ni tan estrany ni tan llunyà com es podria preveure, si més no a priori. Pensa que al País Basc no hi ha pràcticament orquestres amateurs; d'aquí que molts músics vegin en la banda una sortida per fer música. Tenim associada aquesta formació a València, on indubtablement existeix una tradició molt viva, però no per això hauríem d'oblidar les bandes basques (penso en la

de Guipúscoa, per exemple) o les gal·legues.

—Què et va fer decidir a optar a aquesta plaça?

—Suposo que el fet que es tracti d'una plaça d'assistent. És, sens dubte, una responsabilitat molt gran però em sento recolzada en tot moment per l'staff de la Banda. I sóc molt jove: tinc vint-i-tres anys i molt temps per aprendre. Penso que quan més experiència acumuli, sigui amb la formació que sigui, millor treballaré i més podré aprofitar els estudis i cursos que pugui anar fent. El que estic aprenent ara és precisament el que no pot aportar l'Escola: la pràctica. És on aprens el 70% de l'ofici, de tot allò que arribes a saber. És el treball amb els músics, sobretot amb els professionals, el que et fa créixer.

—La teva incorporació a la Banda rubrica un període de canvis importants en aquesta formació. Ho veus així?

—A la Banda Municipal es respira una voluntat de creixement, que no de ruptura, de ganes de tirar endavant i donar un impuls i, fins i tot, una nova imatge al conjunt. I tu, inevitablement, notes que formes part d'aquest procés de canvi. Amb tot, la meua entrada no ha estat difícil: Brotons ha estat el meu mestre durant els últims anys i m'ha ensenyat a saber què vull dels músics; es tracta d'anar experimentant, sabent què et funciona i què no. La veritat és que em sento a gust a la Banda. I no oblidem que el canvi gros el fa el director titular, és a dir, Salvador Brotons.

—Amb quin dels seus consells o recomanacions et quedaries?

—La veritat és que és un director molt pràctic. Brotons aposta pel treball diari

amb el grup. Els seus principals consells van en aquesta línia: treballar de manera regular, aprofitar els assaigs, que són la base. (Silenci) Sí, sens dubte el més important és aprendre a portar un assaig, a controlar-ne el ritme, fer que no es faci pesat, aconseguir respostes dels músics. Per a això, cal conèixer molt bé el teu grup, saber com toquen, com responen al que dius, al teu gest. El repte és treure el millor d'ells mateixos.

—Què en penses dels detractors de portar la Banda a les sales de concert?

—Els diria que, com tot, depèn del programa del concert. Crec que és legítim situar la Banda als auditoris, és necessari treballar programes simfònics, associats al que coneixem com a “música culta”, de qualitat, però la Banda no ha de faltar al carrer. I al carrer no es pot tocar el mateix que a les sales de concert; ni que sigui per qüestions acústiques. A l'aire lliure no s'aprecien els matisos, per exemple. Per créixer cal incorporar, també, nou repertori: no només les obres “de sempre”... En aquest sentit, crec que s'hauria de potenciar tant el repertori ja existent escrit per a aquest conjunt instrumental, de manera original (que no les adaptacions), així com generar-ne de nou. Així garantirem el caràcter original i fresc que es deriva d'aquesta formació. La gent s'ho ha de passar bé, als concerts.

—I com a titulada i directora, què en penses del nivell mitjà dels instrumentistes?

—No sóc ningú per jutjar els instrumentistes del país. A més, el debat sobre si són o han estudiat a una o altra banda em sembla, moltes vegades, estèril. El que cal és apujar el nivell entre tots.

Intel·ligència lírica al poder

CICLE MÚSICA AL MONESTIR. Marisa Martins, mezzosoprano. Mac McClure, piano. Cançons de Poulenc, Salvador, Mompou, León, Guastavino i Montsalvatge. CLAUSTRE DEL MONESTIR DE PEDRALBES. 17 DE JULIOL DE 2008.

per Xavier Chavarria

El claustre del monestir de Pedralbes ha estat per segon any consecutiu l'ídil·lic escenari d'un cicle de tres concerts que homenatja la "dona música": l'any passat va ser la "dona compositora" ienguany ha estat la "dona intèrpret". En aquest concert la *mezzo* argentina (i catalana d'adopció) Marisa Martins va presentar una deliciosa selecció de petites joies vocals gairebé inèdites als nostres escenaris, d'autors del segle XX o actuals, i amb la infantesa com a fil conductor: cançons de nens, per a nens, de bressol, de nens que volen ser grans, de grans que volen ser nens... Un programa molt ben escollit, coherent, equilibrat i ple de llaminadures

vocals que van resultar tota una descoberta.

Marisa Martins és, per sobre de tot, una cantant molt intel·ligent: canta allò que li escau millor al seu instrument, adequa el repertori a les característiques de la seva veu, se'l fa a mida, i així aconsegueix treure el màxim rendiment dels seus dots, que són molts. I posem èmfasi en aquest aspecte perquè estem tips de veure músics i sobretot cantants que no només malversen el seu potencial amb repertoris poc adequats (o agendes inhumanes), sinó que fins i tot s'arriben a fer malbé l'instrument cantant allò que no els escau. Marisa Martins no posseeix una veu espectacular, però la té molt ben tre-

MARISA MARTINS

ballada: és resistent i versàtil, té un timbre robust, expressiu i ple de matisos, una dicció impecable (se li entén tot!) i li fa cantar allò que més li escau, i per tant li treu un rendiment òptim. Però a més, Martins té una gran intuïció musical, bons dots actors i una formidable capacitat comunicativa, i tot plegat fa que es posi el públic a la butxaca des del pri-

mer compàs. A més, es mou de meravella en la distància curta perquè també captiva amb la mirada, sedueix amb el gest i embadoca amb el somriure... És una intèrpret integral.

El repertori va ser un regal per a les emocions i per a la intel·ligència. L'humor entremaliat proper a l'*Sprechgesang* de *La Courte Paille* de Poulenc va lluir amb esplendor, igual que les bellíssimes cançons de la valenciana Matilde Salvador (quan ens decidirem a descobrir tota la producció d'aquesta magnífica compositora!); la revelació van ser les delicioses cançons del colombià Jaime León, i també el cicle *La edad del asombro* de Carlos Guastavino, que evoca el final de la infantesa amb tendresa i nostàlgia. Les delicades *Comptines* de Mompou i un seguit de cançons per a nens de García Lorca van cloure un recital molt agradable i un cicle modèlic.

RMC
288

Des de l'ostracisme injustificat

FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA DE CAMBRILS. La Grande Chapelle. Schola Antiqua. Dir.: Albert Recasens. Victoria: *Officium defunctorum*.

CAMBRILS (PARRÒQUIA DE SANTA MARIA). 25 DE JULIOL DE 2008.

per X. Ch.

El Festival de Cambrils d'enguany es va inaugurar amb un concert molt especial, d'homenatge a un cambrilenc il·lustre, Àngel Recasens, director i pedagog de reconegut prestigi internacional i impulsor d'iniciatives valuosíssimes per a la salut musical del nostre país: va fundar el Conservatori de Música de Vila-seca i 5 escoles municipals de música a les comarques tarraconines; també va fundar i dirigir durant 12 anys el Cor Sant Esteve de Vila-seca, un dels millors cors de veus blanques que hi ha hagut a Catalunya, i va ser l'impulsor de cursos i festivals in-

ternacionals de música, com aquest de Cambrils, que enguany arriba a la 34a edició. I aquest concert, coincidint amb el primer aniversari de la seva mort, volia ser un dígnem i merescut reconeixement a una figura cabdal i també controvertida.

El concert, a més, el protagonitzava La Grande Chapelle, el prestigiós conjunt de música antiga que Recasens va fundar i dirigir a Bèlgica durant l'última etapa de la seva vida, en col·laboració amb el seu fill, el musicòleg i també director Albert Recasens, que va dirigir aquest concert. L'obra interpretada era una de les preferides per

l'homenatjat: el *Requiem* de T. L. de Victoria. El concert proposava una reconstrucció de l'ofici de difunts tal com es feia als segles XVI i XVII, amb l'alternança del cant gregorià i la polifonia de Victoria. Tots els fragments monòdics van ser cantats per l'Schola Antiqua, un magnífic conjunt dedicat al cant gregorià que dirigeix Juan Carlos Asensio. El concert es va desenvolupar sense interrupcions i en una suggerent penombra que propiciava el recolliment, la concentració, la perfecta captació de tots els detalls de la música, i n'accentuava la solennitat i l'emoció.

I si la proposta era d'un exquisit rigor musicològic, la interpretació va ser impecable: La Grande Chapelle es va presentar amb sis veus solistes d'un altíssim nivell vocal, de timbre cristal·lí, ho-

mogeni i altament expressiu, amb una magnífica penetració i un absolut domini expressiu, que van propiciar moments d'una intensitat dramàtica especial, com el *Domine Iesu Christe*, l'*Agnus Dei* o el motet *Versa est in luctum*, profundament conmovedor. L'Schola Antiqua va cantar els fragments de gregorià amb un so bellíssim, natural però vellutat i rodó, i amb una gran atenció a tots els detalls i les inflexions d'una monòdia que es va revelar més rica que mai.

El producte musical ideat i dirigit per Albert Recasens, fill de l'homenatjat, va ser rodó i d'un altíssim nivell, digne dels millors escenaris del món. Per això és tan difícil d'entendre la nul·la presència que La Grande Chapelle té, des de la seva creació, al nostre país.

Exultant testament Maurice Béjart

BÉJART BALLET LAUSANNE. Coreografies de Maurice Béjart. Director: Gil Roman.
LICEU. 24 DE JULIOL DE 2008.

per J. C. C.

Per a qui signa, li resultà inoblidable la darrera presència de Béjart al Liceu el 28 d'octubre de 2005, quan a la fi del programa va presidir/dirigir un simulacre d'assaig d'una nova coreografia, si no m'erro sobre música de Wagner. La seva figura pesant, amb una certa mirada mefistofèlica,

tanmateix entranyable, amb el micròfon a la mà, conversant amb el públic, queda com una imatge de creador absolut, de persona que a la llinda de la reserva absoluta d'energies continua vivint un profund idil·li amb el seu art.

Si allò tenia caràcter d'epíleg, la presència ara de la seva companyia, menys d'un

any després de la seva mort, adquireix una dimensió epigònica d'una trajectòria de més de mig segle de matrimoni amb el ballet. Un matrimoni que ara és acceptat sense reserves però que al principi –explosiva i escandalitzadora actuació al Palau de la Música fa prop de 50 anys–, va costar de pair. Avui, ben altrament, la seva obra ha esdevingut una cuina assaborida de manera delitosa, perquè el temps ha sedimentat capacitats gustatives i també impulsos creatius de Béjart. Els resultats, sim-

plement majestàtics, sobre tot vistos en el conjunt d'una mirada antològica, que aplega coreografies de diverses èpoques i índoles argumentals i estètiques unides per la imatge més literàriament representativa de l'amor: Romeu i Julieta. Un espectacle grandios i alhora penetrant capaç d'oferir un sadollament no de plaer sinó de felicitat, que és l'estadi màxim a què pot menar la creació artística.

I en l'aire, una pregunta fiblada: com s'administrarà ara el testament de Béjart?

Paisatges de l'ànima

FESTIVAL DE MÚSIQUES RELIGIOSES I DEL MÓN DE GIRONA. Jordi Masó, piano. Mompou: *Música callada*.
GIRONA (CLAUSTRE DE LA CATEDRAL). 6 DE JULIOL DE 2008.

per X. Ch.

La *Música callada* de Mompou no té res de religiosa, però és una obra molt més profunda i espiritual que no pas la majoria de misses, motets o rèquiem que s'han compost en els últims 500 anys per encàrrec, a corre-cuita i fins i tot a contracor. D'aquí l'encert, la gosadia i l'oportunitat de programar-la en un festival com el de Girona.

En les vint-i-vuit petites peces que integren la *Música*

callada, Mompou va fer un retrat dels paisatges de l'ànima humana evocant la profunditat mística de les paraules que sant Joan de la Creu havia escrit quatre segles enrere. Una música íntima, reflexiva, austera i continguda, sense cap mena d'artifici, essencial i transcendent. La *Música callada* no mira cap enfora, o cap amunt (cap al cel), sinó cap endins, escruta els racons més íntims i desconeguts de l'ànima: Mom-

pou ens planta al davant un mirall que ens permet veure paisatges recòndits, foscos, desconeguts o oblidats. I per això no és una música còmoda ni immediata: no són els sentits el que queda commogut per aquestes sonoritats. Que la composició de l'obra s'allargués durant més de vint anys, dona fe d'aquest esperit d'obra oberta, en procés d'elaboració constant; i que la diversitat de llenguatges utilitzats no n'afectés la unitat, en confirma la profunditat espiritual.

No és gens fàcil captar i transmetre tota aquesta transcendència; no n'hi ha prou de ser bon músic. L'interpret, a mode de mèdium, s'ha de posar al servei d'aquesta música, s'ha d'amagar darrere aquestes sonoritats, tot pro-

vocant el mínim onatge, invocant un clima de recolliment i contemplació però defugint la monotonia. I Jordi Masó, que coneix a fons l'obra (la té enregistrada en CD), el va aconseguir: es va convertir en l'oficiant idoni d'aquest viatge interior i va generar una atmosfera especial i propícia. Amb intel·ligència i sensibilitat va anar destil·lant delicadament cada nota, cada acord, amb el pes just i la sonoritat adequada, permetent assaborir-los gràcies a un ritme pacient, vertiginosament intemporal. Va ser una versió sàvia, coherent de cap a peus, íntima, quasi exegètica, afavorida per l'idil·lic entorn que va acollir aquest recital, un dels més interessants i agosarats d'aquest estiu musical.

Una perla d'estiu

FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA FRANCESC VIÑAS DE MOIÀ. Marta Mathéu, soprano; Husan Park, piano. Obres de Mozart, Toldrà, Falla i Turina.
PARRÒQUIA DE MOIÀ. 19 DE JULIOL DE 2008.

per Albert Torrens

Mozart, Toldrà, Falla i Turina van ser els mitjans escollits per Marta Mathéu per mostrar, una vegada més, la sensibilitat extrema que la jove soprano tarragonina aplica a totes les seves interpretacions. En el marc del 26è Festival Internacional de Música Francisc Viñas de Moià, on arribava en qualitat de guanyadora del Premi al Millor Interpret Català en l'última

edició del concurs de cant que du el mateix nom –i en què també havia obtingut el segon premi absolut–, Mathéu va desplegar un programa centrat en el gènere de la cançó, però sense tractar-se d'un clàssic recital de lied. Un dels seus cavalls de batalla, Mozart, li va servir per encentar el concert i ficar-se ràpidament a la butxaca –sobretot amb les dues brillants àries de la comtessa de *Les*

noces que ja li hem sentit sovint –la seixantena escassa d'espectadors que omplien els primers bancs de la imensa nau de la parròquia de Moià. No sabem si els organitzadors de la cita musical van prendre nota d'aquesta circumstància difícil de comprendre; si més no, especialment estranya en una època de l'any en què aquest municipi és ple a vessar d'estiuents. En tot cas, qui no va acusar-la va ser Marta Mathéu, que va procedir amb una segona part en què va oferir, a més de versions acuradíssimes de cinc dels títols més entranyables de Toldrà, diverses peces de Falla i Turina que li sentíem per primera vegada. Fora de pro-

grama, va afegir en acabar cadascuna de les dues parts del concert sengles peces dels *Wesendonck Lieder* de Wagner, que ella mateixa va presentar com a tribut al tenor de Moià. En tot aquest recorregut, la soprano va compartir escenari amb la pianista Husan Park, que no només la va acompanyar magníficament en el terreny musical, sinó que, com hem pogut comprovar en més d'una ocasió, forma amb Marta Mathéu un tàndem que afegeix a la seva seguretat en escena i naturalitat en la interpretació una dosi d'alegria incontenible i contagiosa que sempre és d'agrair. Tota una perla enmig de la marea concertística de l'estiu.

LA CRISI DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA

Els canvis tecnològics, la gran causa

Encara que sempre procurem oferir temes vinculats a l'actualitat, i fins i tot quan són de caràcter històric o es refereixen a fets passats, procurem que hi tinguin una certa relació, en aquest cas el concepte al·ludit d'actualitat li escau d'una manera particularment ajustada.

La remor sobre el moment poc folgat que viu la indústria discogràfica, sigui a escala local o planetària, és quelcom que ve arrossegant-se des de fa força temps i, per tant, el terme "crisi" no és ni quelcom que es refereixi a un esclat més o menys imprevisible, ni tampoc es pot vincular amb el context general dominant, ni dissortadament se situa en un context ondulatori o cíclic que acusen determinats sectors industrials periòdicament.

La realitat actual és un fet nou, una realitat que neix i s'origina en unes causes i per uns condicionaments mai viscuts abans pel sector i que per tant l'afecten no de manera circumstancial sinó estructural.

Si com tantes altres indústries, la discogràfica va néixer com a conseqüència del procés de generalització d'ús d'un avenç tecnològic que ha arribat de manera estable dintre del progrés fins

als nostres dies, ara els mateixos avenços tecnològics han situat la indústria discogràfica en un nou portal històric que té molt poc a veure amb l'original. Aquest fet resulta cabdal a l'hora d'endegar un altre procés: el d'adaptació a la nova realitat.

Una adaptació no gens fàcil, atès el trencament radical que ha suposat el nou marc de possibilitats tecnològiques i que fa que el fet nuclear de la reproducció musical actualment tingui davant seu un ventall de tipologies d'oferta molt obert, en el qual el fet intrínsec "disc" dia rere dia ocupa un lloc més secundari.

El Tema que presentem en aquest número aborda aquesta realitat des de dos aspectes cabdals: en primer lloc, hom mostra el marc en el qual es mou el sector, ja no en direm discogràfic, sinó amb més exactitud l'acabat d'al·ludir de la reproducció musical; i en segon lloc, com això es tradueix i es trasllada a la realitat concreta i d'esquitllentes, també, com encara pot desenvolupar-se en un futur immediat.

Ara, altrament la nova realitat tecnològica ha aportat un tomb radical i de fet fins i tot resulta poc adient parlar d'indústria discogràfica.

RMC
288

Reinventar-se o morir

"Hi ha molta gent que sembla entestada a enterrar el disc abans que estigui mort. Els qui l'any 1995 asseguraven des de la premsa anglesa i francesa que les baixades digitals acabarien en deu anys amb el disc compacte, es van equivocar de mig a mig, perquè en aquests moments les baixades només representen el 5% de les vendes. És clar que té futur, el disc, perquè no hi ha crisi en la música, sinó en determinats comportaments de la indústria, que no és el mateix."

per JAVIER PÉREZ SENZ

Amb aquests mots expressa la seva fe absoluta en el futur del disc l'octogenari Bernard Coutaz, pioner i savi artesà del so enregistrat que mig segle enrere, quan el microsolc encara anava amb bolquers, va fundar Harmonia Mundi, un dels segells independents més importants del món. També van sonar campanes de rèquiem pel traspàs del vinil fa tres dècades, quan la implantació del disc compacte va omplir les caixes de la mateixes multinacionals que a hores d'ara ploren per un futur ben negre que ells mateixos han afavorit.

La música està en crisi? Ni de bon tros: botigues virtuals, biblioteques multimèdia, sistemes P2P, xarxes socials cada vegada més implantades, com ara Myspace o Facebook..., la música gaudeix de bona salut, s'adapta bé a la realitat digital i està responent amb reflexos d'allò més ràpids i sorprenents a les noves demandes que planteja la segona generació del web, interactiu i participatiu. Qui no ha sabut adaptar-se als nous ritmes virtuals és la indústria del disc, entestada a obtenir guanys ràpids i atemorida per la consolidació d'un nou tipus d'usuari que no pensa gratar-se la butxaca per comprar la mateixa música que pot aconseguir de franc pitjant simplement una tecla del seu ordinador.

De ben poca cosa serveixen els debats sobre el mal que causa la pirateria –una plaga temible i impossible de combatre a Espanya amb la legislació actual–, mentre les botigues de discos es preparen per intentar sobreviure en un futur no pas llunyà en què la venda tradicional de discos físics –les vendes han baixat una tercera part a Catalunya els darrers cinc anys– serà un refugi melòman minoritari. Els nous hàbits de consum, esperonats per les noves tecnologies, amb el mòbil com a rei indiscutible d'un negoci cada dia més esponerós, han canviat les regles del joc i els qui millor ho han entès han estat els artistes i els consumidors: els primers, apostant per l'autoedició, la distribució i la promoció de la seva música; els segons, fregant-se les mans davant un mercat virtual en el qual cap tota mena de música, al marge dels dictats de la moda i de la cada vegada menys poderosa indústria del disc.

No hi ha futur possible mentre les discogràfiques no reinventin el seu propi negoci, que serà digital o no serà, malgrat que davant qualsevol símptoma d'alarmisme, convé d'anar amb compte i no oblidar que en el mercat de la música clàssica les coses van més a poc a poc. El mapa del futur passa inevitablement per la seva plena adaptació a Internet. Cada vegada queden menys botigues especialitzades i a les que encara no han llençat la tovallola, cada vegada hi ha menys material a les prestatgeries. S'imposa la digitalització massiva

dels fons de catàleg, unida a un augment de la qualitat del so, per dibuixar el mapa d'un futur digital que no admet reculada. A més, el melòman selectiu, el que busca interpretacions específiques, el que vol completar la discografia dels seus intèrprets preferits, pot trobar-les a la Xarxa. La botiga de baixades en línia de Deutsche Grammophon (www.dgwebshop.com) n'és un exemple ben clar: 2.400 àlbums i 600 enregistraments descatàlogats a la venda. De moment, costa 11,99 euros baixar-se un disc (MP3 320). Per la seva banda, la botiga d'Apple a Internet ja ven música sense protecció anticòpia (DRM) i els internautes poden comprar a 1,29 euros cançons del catàleg d'EMI, primera de les quatre grans (Warner, Universal i Sony BMG) que comercialitza el seu catàleg musical sense restriccions per Internet. Parlant de grans, l'estiu s'ha tancat amb una notícia que demostra com van de remenades les aigües del negoci musical: disposada a continuar a la trinxera, Sony ha comprat la participació de BMG (Bertelsmann Music Group) en la seva discogràfica conjunta, Sony BMG. Es tracta del 50% de l'empresa i ha estat valorada en 780 milions d'euros. El gegant japonès ha pagat un preu alt per plantar cara millor al primer empori discogràfic del planeta, Universal. Malgrat la crisi, l'objectiu de Sony és integrar la seva música en la seva oferta de maquinari, els terminals de telefonia Ericsson o la PlayStation Network.

Però Espanya continua sent el paradís de les baixades pirates. El govern francès va aprovar, el passat 18 de juny, el Projecte de llei per combatre les baixades il·legals a Internet per mitjà d'un sistema que primer detecta i avisa l'internauta perquè deixi de baixar-se cançons i pel·lícules de manera pirata i, en cas de reincidència, li talla l'accés a Internet. L'autor del projecte, fruit d'un encàrrec del president Nicolas Sarkozy, és Denis Olivennes, president de l'FNAC durant cinc anys, bon coneixedor de la tela discogràfica. El projecte, que ha de ser ratificat pel Parlament a la tardor, preveu la creació d'una Alta Autoritat per a la Difusió d'Obres i la Protecció del Dret a Internet (Hadopi), integrada per jutges, que vigilarà la protecció de les obres protegides. Les crítiques arravatades de les associacions d'internautes, que asseguruen

que veuen vulnerats els seus drets, esdevenen la música de fons d'un debat entre la lluita contra les baixades il·legals i les llibertats dels internautes que promet ser llarg i intens, especialment a Espanya, on l'SGAE somnia amb una llei semblant, conscients que, si no canvien les coses, el consumidor sempre optarà pel que és gratis abans de fer-ho pel que és barat.

Som lluny del consens sobre com resoldre la qüestió dels drets d'autor en un món digital, i està clar que per resoldre la pirateria a Internet no n'hi ha prou amb el discurs de l'amenaça. La indús-

No hi ha futur possible mentre les discogràfiques no reinventin el seu propi negoci.

tria ha de corregir no pas pocs vicis adquirits per pura avarícia: el preu actual dels cedés i devedés és massa alt, i la seva oferta audiovisual massa petita. Mentre reacciona, el sector va facturar un 15,3% menys en el mercat espanyol, tot passant la facturació de 407 milions d'euros l'any 2005 a 345 milions el 2006, segons dades facilitades per la IFPI, l'organisme coordinador de les productores discogràfiques més importants. A nivell mundial, la venda digital es va incrementar l'any passat un 89%, amb unes vendes globals que van assolir els 1.457 milions d'euros, xifra que representa el 10% del volum total del negoci. *Pecata minuta*, doncs, per fer front a la gravíssima caiguda de vendes dels discos compactes, que continuen essent la columna vertebral de la indústria.

Més confusió envolta el futur del DVD després d'un pacte recent entre Apple i els estudis de Hollywood perquè els films es vinguin per iTunes i alhora en DVD. La nova estratègia, que persegueix recuperar el públic jove i posttelevisiu, suposa un fort cop de destrà a la supervivència de les sales i un cop baix al futur dels reproductors de DVD en un moment especialment crític, ja que la implantació del sistema Blu-Ray d'alta definició està pràcticament en bolquers. El futur del consum audiovisual serà en línia, això sembla clar, el que ningú no sap és quant de temps resistiran els suports durs davant el setge dels gegants informàtics: sense el matalàs d'ingressos que forneix el cinema, l'única via possible de supervivència perquè les produccions operístiques puguin assegurar-se un espai en el mercat passa per oferir als usuaris la màxima qualitat possible d'imatge i so. I en el futur immediat aquest objectiu el pot assumir el Blu-Ray, destinat a enterrar el DVD.

El que s'acaba és un món dominat exclusivament per les

multinacionals que antigament fabricaven èxits i carreres fulgurants –i continuaran fent-ho mentre puguin, n'hi ha prou de fer un cop d'ull a les campanyes publicitàries que envolten els llançaments de Lang Lang, Rolando Villazón, Anna Netrebko, Gustavo Dudamel o Juan Diego Flórez– i avui han de compartir el pastís amb multitud de segells independents: l'abaratiment dels costos i les noves vies de distribució virtual permeten marges més grans de maniobra als independents. I així augmenta la possibilitat d'explorar repertoris nous o rescatar bona part d'aquest llegat musical que avui continua enterrat a les biblioteques, soterrat per la miopia de programadors i productors entestats a repetir fins a l'extenuació els mateixos concerts, els mateixos discos.

Klaus Heymann, president de Naxos, pronostica que, d'aquí a uns deu anys, el servei musical serà rebut igual que el de l'aigua, el gas o l'electricitat. Per una quota musical, les llars podran accedir a un subministrament musical continuat. La música que vulguin, a l'hora que vulguin. Davant d'aquest futur que només pensa en el consum massiu de la música, prenen més valor les reflexions de Bernard Coutaz sobre el disc com a objecte cultural. *"Editar discos és un ofici tan bonic i artesanal com editar un bon llibre. Cuidar la qualitat del paper, escollir-ne les il·lustracions, dissenyar-ne la portada..., l'objecte que conté la música enregistrada ha de ser com més bonic millor. Abaratir costos, minvar-ne la qualitat per cercar-hi més guanys, suposa traïr la confiança del públic que espera el millor de nosaltres. Per això no tinc por de la desaparició del cedé. Vivim amb massa pressions, però el gaudi de la música exigeix buscar temps per seure i, tranquil·lament, gaudir d'una bona interpretació, i mentre tinguem oïdes, ulls i mans, tindrem ganes de mirar i tocar el disc, de tenir-lo a casa. ¿Es pot comparar aquest plaer amb la freda i convulsiva baixada de música?"*

RMC
288

REVISTA MUSICAL CATALANA

C/ PALAU DE LA MÚSICA, 4-6 - 08003 BARCELONA

BUTLLETA DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/libreta atenguin els rebuts que els presentarà el Consorci del Palau de la Música Catalana, pel pagament de la meua subscripció a 'Revista Musical Catalana'.

ENTITAT OFICINA DC NÚM. COMPTE

Titular compte:..... DNI:

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms del subscriptor:

Adreça:

Població i Codi postal: Telèfon:

Signatura:

Amb la quota anual de 25,24 €. Faré efectiu l'import mitjançant domiciliació bancària

(o bé taló bancari adjunt a favor de 'Revista Musical Catalana'). Per a subscripcions a l'estranger, consulteu el preu.

LES SEVES DADES SERAN INCORPORADES ALS FITXERS DEL GRUP PALAU DE LA MÚSICA (ORFEO CATALÀ, FUNDACIÓ ORFEO CATALÀ-PALAU DE LA MÚSICA I CONSORCI DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA), AMB SEU AL CARRER PALAU DE LA MÚSICA 4 - 6, DE BARCELONA, CP 08003, PER FER-NE LA GESTIÓ GENERAL, I EN AQUESTA ADREÇA POT EXERCIR TOTS ELS DRETS D'ACCÉS, RECTIFICACIÓ, CANCEL·LACIÓ I OPOSICIÓ.

Entre la regulació de l'on line i la pirateria

Per a uns està tocada de mort i, si no es produeix un gir radical de les coses, d'aquí a dos anys haurà deixat d'existir. D'altres, més optimistes, creuen que es pot sobreviure oferint un producte original, diferent i de màxima qualitat. El que resulta evident, però, és que tot i que la música s'ha convertit en un bé de consum quotidià (més de la meitat de la població de Catalunya ho fa), les vendes de discos cauen en picat. I la indústria discogràfica catalana no és pas aliena a aquesta mena de tsunami que amenaça d'escombrar tot el sector. Internet és la seva creu. Però també pot ser-ne la cara.

per ANA MARÍA DÁVILA

RMC
288

Les xifres esgarriren. Si no hi hagués pirateria, l'any passat s'haurien venut a tot Espanya uns 150 milions de discos. La realitat és que només se'n van vendre 30 milions. Considerat actualment un dels centres mundials de les baixades il·legals a través d'Internet –el sisè país, concretament–, la població espanyola que consumeix música i cinema per aquesta via ja iguala la que ho fa pels canals tradicionals. La Societat General d'Autors i Editors (SGAE) calcula que, cada segon, es baixen gratuïtament una mitjana de 30 fitxers de música o vídeo i que, per a un 58% dels internautes, aquesta és la seva activitat principal.

El problema, lògicament, té escala planetària. A tot el món es venen cada cop menys discos i la indústria cau en picat a causa de les descàrregues il·legals a través d'Internet. Una nova generació de consumidors s'ha acostumat a fer servir les noves tecnologies per obtenir, gratuïtament, un producte cultural al qual, fins ara, només podia accedir comprant el disc a les botigues. Tampoc cal el suport físic i el seu accés a la música ja no passa pel reproductor de cedés, sinó per l'MP3 o el mòbil.

El tràfic de fitxers a través de la Xarxa, doncs, sembla imparable i els seus efectes ja fa temps que s'han fet evidents. Les grans multinacionals, acostumades a obtenir grans beneficis, pleguen veles i donen carta de llibertat fins i tot als seus artistes més mediàtics, cap dels quals aconsegueix vendre les mateixes xifres d'any en any. Projectes de llarg desenvolupament es queden a mitges; el comerç especialitzat tanca i els grans magatzems donen altres usos a l'espai que abans dedicaven a la venda de discos.

A Catalunya, la situació sembla preocupant. Segons dades recollides per l'*Anuari 2008 de la Música i l'Espectacle dels Països Catalans*, que elabora el Grup Enderrock, l'any 2007 la més que

discreta indústria discogràfica catalana –un sector sustentat exclusivament per segells independents i que només representa un 10,6% del conjunt del mercat espanyol– va perdre un 10% de facturació respecte de l'any anterior, passant dels 30 als 27 milions d'euros. Pitjor però varen ser els resultats a nivell estatal, on la pèrdua arribà al 22,7%, tot deixant d'ingressar 84 milions. “*Si no es prenen mesures aviat, d'aquí a dos anys les companyies hauran de tancar*”, advertia, amb motiu de la presentació d'aquestes xifres, Fèlix Buget, president de l'Associació de Productors i Editors Fonogràfics i Videogràfics Catalans (APECAT).

En contrapartida, però, mai com ara s'havia escoltat tanta música ni havia estat tan fàcil editar un disc. Segons la mateixa font, prop d'un 80% de la població catalana afirma que escolta música habitualment i més de la meitat, un 56,1%, assegura que ho fa cada dia. I dels que n'escolten, un 17,2% –és a dir, 1,6 milions– es decanta per la música clàssica, el cinquè gènere en les preferències del públic, després del *pop-rock* (74,1%), el flamenc (24%), la música llatina (23,7%) i la cançó d'autor (20,4%). Per altra banda, l'any passat es va batre un veritable record històric quant a edició de discos a Catalunya: van sortir al mercat un total de 525 referències, quatre vegades més que fa deu anys.

Què està passant de debò? Fins a quin punt els senyals d'alerta vermella que emeten els representants de la indústria són certes? S'extingeix el sector discogràfic o, com assegura un prestigiós professional de la música, “*no hi ha una crisi de mercat musical; l'únic que es troba en crisi és el format*”. I llavors, ¿com viu tot això la indústria catalana, i més concretament els segells especialitzats en l'encara més reduït àmbit de la música clàssica? ¿La gran onada els arrossega o, pel contrari, a causa de la seva condició minoritària els passa per sobre? “*L'actual crisi de la indústria discogrà-*

No hi ha crisi de mercat musical, l'únic que es troba en crisi és el format.

la mà de guido

Cançó Tradicional i
Popular CatalanaCor Liedr Càmera
Josep Vilà i CasañasFRANCESC JVNÇÀ
MISSA EN
LA MAJORBIARNÉS-PI-CASANOVA-MUNTANER
ORQUESTRA DE CAMBRA CATALANA
CORAL DE CAMBRA D'APASON
PÀMIÉS

fica ens toca només indirectament, perquè no som una discogràfica de música moderna, que és el sector que es troba més afectat. Aquesta crisi l'ha provocada la gent jove, que ja no surt corrent a comprar-se el disc a les botigues", assenyala el compositor Llorenç Balsach, de la discogràfica La Mà de Guido/Ars Harmonica.

Núria Viladot, directora de Columna Música, coincideix plenament amb aquesta valoració. "El nostre és un altre món. No ens adresem al gran mercat, ens movem per altres paràmetres. Per tant, no patim ni el problema del top manta ni el de les descàrregues il·legals. De fet, quan em pregunten això sempre dic que ja m'agradaria que m'afectés, perquè això voldria dir que un dels nostres discos és un supervendes", bromeja.

Tant l'un com l'altra asseguren que el seu ritme respectiu de treball no ha minvat malgrat la crisi. "Nosaltres no hem deixat d'editar discos per culpa de la crisi. Fem els mateixos que hem fet sempre i tot i que les botigues redueixen espais de venda, actualment estem venent el mateix que fa dos anys enre per perquè treballem molt amb subscriptors. Els nostres clients compren els discos; no se'ls descarreguen d'Internet", afirma Balsach. Viladot, per la seva banda, confia també en la fidelitat del seu públic. "És gent que té un poder adquisitiu i una curiositat cultural i intel·lectual, i que està disposada a pagar per una cosa ben feta. Són persones que no volen passar-se hores i hores davant d'un ordinador per baixar-se gratis una cançó. Fins i tot hi ha el que ni tan sols vol la música en format digital. En canvi, un nano de vint anys que es baixa música gratis d'Internet no està interessat en allò que nosaltres fem."

Amb un catàleg d'uns 200 discos i una mitjana anual entre 20 i 25 títols nous, l'editora de Columna Música reconeix, però, que actualment "l'edició discogràfica no es pot fer si no hi ha un suport darrere. Una discogràfica no pot assumir aquest risc en solitari. Ha de ser un risc compartit, ja sigui amb el mateix intèrpret, o per la via d'una esponsorització o una subvenció". A La Mà de Guido també en són conscients. "La nostra empresa té dues divisions. Una és La Mà de Guido, que quan fa un disc assumeix tot el cost de la producció. L'altra és Ars Harmonica. En aquest cas poden haver-hi diverses possibilitats. Una via poden ser els discos d'encàrrec: algú que vol fer una gravació i ens ho porta tot fet o bé finança el procés. Altres vegades fem un disc que ja compta amb un ajut o subvenció, tant sigui institucional o privada. Per exemple, darrerament es comença a donar molt el cas d'empreses que financen una gravació a canvi de posar el seu logo i poder disposar així d'un regal de prestigi per als seus clients."

Cal anar a la creació d'un marc legal que reguli l'ús d'Internet.

En l'altre extrem de l'arc, en canvi, es troba un segell històric com Discmedi, posseïdor d'un amplíssim catàleg que també engloba la música clàssica, amb artistes com Jaume Aragall o Joan Pons. L'any passat, la facturació d'aquesta discogràfica independent catalana representà el 2,27% del conjunt del mercat espanyol. Tot i això, el diagnòstic del seu director, Àlex Eslava, és força preocupant. "Aquest és el moment més crític que m'ha tocat viure, pel problema de la indefensió. Mai, com ara, havíem tingut un consum de música tan gran, però la gent ha de prendre consciència que aquesta música s'ha de pagar. I si no s'adopten mesures de manera immediata, hi haurà tot un sector que desapareixerà en sec", opina Eslava, que reconeix que "nosaltres no editem ni un 30% del que editàvem abans. Els recursos econòmics ja no són els mateixos i això està provocant que molts artistes optin per autoeditar-se ells mateixos els discos. I això no necessàriament és bo. Es corre el risc que l'autoedició es converteixi en autolimitació. Hi ha el perill que el producte final perdi qualitat, sigui menys interessant. L'accés a la producció que han obert les noves tecnologies ha fet més amateur la música".

Davant d'aquesta situació, Eslava centra les seves esperances en una intervenció immediata de les institucions públiques que doni pas a la creació d'un marc legal que reguli l'ús d'Internet, com tot just acaba de produir-se al Regne Unit amb una normativa que fins i tot permet als operadors de telefonia mòbil tallar la connexió de banda ampla si l'usuari fa un ús abusiu de les baixades il·legals. I és que la gran xarxa global representa la cara i la creu d'aquest nou paisatge de la indústria musical. Perquè si, per una banda, les noves tecnologies han permès el consum gratuït i il·legal de música, per l'altra han obert la porta a noves vies de comercialització dels catàlegs discogràfics. Una comercialització que, lògicament, no en sap res, de fronteres.

Per aquesta raó, qui més qui menys les discogràfiques catalanes s'afanyen a digitalitzar els seus catàlegs i poder distribuir-lo a través de les principals "botigues" electròniques. I tot que la quota de mercat del format digital és encara molt modesta —un 9,5% del total—, la tendència és clarament creixent. Prova d'això és que l'any passat, les vendes per aquesta via van créixer a Espanya un 24,3%.

Dels segells clàssics, Columna Música ha estat un dels primers a espavilar-se. "Jo crec molt en el valor, com a eina, d'Internet", afirma Núria Viladot. "Per això, ara fa tres anys, vàrem digitalitzar tot el nostre catàleg i ara tots els nostres discos es poden trobar a més de 150 botigues virtuals, començant per i-Tunes. Les empreses petites tenim l'obligació

RMC
288

de no desapropiar cap eina de venda i apostar-hi; no pots esperar que un altre vingui a resoldre't el problema."

Discmedi també aposta fort en aquest sentit. El passat mes de juny va arribar a un acord que el converteix en *partners* espanyols d'IODA, el major distribuïdor digital de música independent del món, amb un catàleg de més de dos milions de cançons. "La venda digital de música és una modalitat amb molt de futur. No només és una via molt còmoda d'accés a la música, sinó també perquè en el món digital el disc sempre es troba a la botiga. A les botigues convencionals es perden moltes vendes perquè la majoria de discos ja no es troben físicament", assenyala Eslava.

Tot i això, hi ha qui s'ho mira amb altres ulls. Des de la seva vasta experiència al llarg de 15 anys a la botiga Castelló, i actualment a la distribuïdora Gaudisc, Francesc Canela és un profund coneixedor del mercat. Per a ell, "les vendes per Internet no supleixen la caiguda de les vendes tradicionals, perquè els canals de venda no es substitueixen, sinó que es complementen entre si".

Per a Canela, la situació actual "és seriosa. El problema és que per bé que funcionin alguns segells independents, la música catalana no viu sola al món. Estan plegant moltes botigues i cada cop hi ha menys clients als quals es pugui vendre música. A la gent no li importa gastar-se molts diners per anar a un concert, però fins i tot troben una estafa el parell d'euros que els demanen per un disc al top manta, perquè s'han acostumat a tenir-lo gratis a través d'Internet. I és clar, pot ser que la música clàssica vagi aguantant, però tot està interrelacionat. El Corte Inglés no muntarà una secció de discos només per vendre un gènere musical".

RMC
288

En aquestes condicions, el futur es perfila, com a mínim, incert. Llorenç Balsach confia en una nova forma d'utilitzar Internet. "No crec que el cedé desaparegui, però totes les coses noves que s'editin hauran de tenir un interès afegit. En canvi, creixeran les vendes on line, perquè tot el sistema de descàrrega es simplificarà força. El melòman no estarà obligat a tenir els discos a casa seva perquè, pagant una subscripció, disposarà d'una mena d'enorme biblioteca virtual que posarà tota la música al seu abast."

Àlex Eslava és de la mateixa opinió. "Els operadors d'Internet hauran d'oferir vies de descàrrega legal més atractives i còmodes. I si s'aconsegueix regular el sector, estic segur que en el futur podran conviure la venda física i la digital. Encara més, crec que tant l'una com l'altra creixerien i que la gent tornaria a les botigues."

Des d'un punt de vista empresarial, Núria Viladot està convençuda que el futur "serà de les empreses petites. Aquestes són les que sobreviuran, mentre que les grans multinacionals hauran de redimensionar-se i, sobretot, tenir més en compte els segells independents. La distància entre tots dos es retallarà".

I mentrestant, ¿com es posiciona el sector públic davant tots aquests canvis que sacsegen el sector? D'entrada, en el nou mapa d'ajuts culturals perfilats per l'equip de Cultura que encapçala Joan Manuel Tresserras, s'ha deixat clar que es vol donar prioritat a la difusió per sobre de l'edició. "No creiem que sigui bo treure pit per una xifra molt gran de novetats discogràfiques anuals. I menys encara si moltes d'aquestes novetats estan destinades a dormir el son dels justos en un magatzem. Hem de treure pit per les vendes, per la difusió, per la capacitat de penetrar en el mercat que tinguin aquestes novetats discogràfiques", escriu a l'Anuari 2008 de la Músi-

ca, el secretari de Cultura de la Generalitat, Eduard Voltas.

Una política que l'Institut Català de les Indústries Culturals (ICIC) ja ha començat a portar a terme amb la retirada dels ajuts automàtics a fons perdut a l'edició –"hi ha un excés de producció", s'argumenta–, tot substituint-los per ajuts reintegrables. En contrapartida, es vol potenciar la difusió i comercialització de la música catalana i, entre altres coses, s'aposta per la creació, el 2009, d'un superportal <www.catalanmusic.cat> que, en paraules del director de l'Àrea de Música de l'ICIC, Josep Maria Dutren, permetrà "fer i trobar qualsevol cosa que un es pugui imaginar en matèria de música: des de comprar un disc fins a descarregar-se un tema pagant, buscar una biografia o una partitura o trobar una agenda de concerts".

EL VALOR AFEGIT DE LA MÚSICA

Amb un sector discogràfic en crisi, les possibilitats d'edició naturalment es limiten i redueixen. I no només per la davallada de vendes que sacseja el sector. Les institucions públiques han deixat clar que volen posar fre a l'edició indiscriminada de títols discogràfics, eliminant els ajuts a fons perdut que, fins ara, es concedien a les edicions discogràfiques. "S'estava ajudant a editar discos prescindibles i que, en alguns casos, ni tan sols es distribuïen [...]. Si un CD, després d'atorgar-li un valor cultural determinat, només ha de vendre 150 còpies, potser ha arribat el moment de pensar que aquest disc no cal que s'editi", deia, en una recent entrevista, el director de l'Àrea de Música de l'ICIC, Josep Maria Dutren. En contrapartida, la Generalitat aposta ara per ajuts reintegrables a projectes que, a més d'un valor social, lingüístic o cultural, ofereixin una viabilitat econòmica.

Els mateixos artistes ho tenen clar i qui més qui menys sap que avui no es pot sortir al mercat si no és amb un producte diferent i de qualitat. "És evident que avui resulta totalment inviable plantejar-se gravar Beethoven, perquè el mercat està saturat de gravacions de referència d'aquest autor. Si un artista vol fer un disc, ha de buscar un repertori diferent, que pugui interessar a una discogràfica i que, evidentment, aportï quelcom nou al mercat", assenyala el pianista Jordi Masó, que amb més d'una vintena de títols editats amb el segell Naxos –actualment treballa en una integral dedicada a Turina i prepara dos volums amb obra encara inèdita de Mompou– es considera un veritable privilegiat en aquests moments de franca incertesa.

Encara més tranquil·la és la posició de Jordi Savall, sens dubte l'artista de més èxit discogràfic a casa nostra i un veritable supervendes en un mercat en crisi. El 1998, el famós i reputat violagambista va decidir crear el seu propi segell, Alia Vox, abocat en exclusiva a l'edició del seu treball personal i el dels artistes i les formacions del seu entorn artístic. Ara, una dècada després, Alia Vox porta venuts uns 10 milions de discos i manté una mitjana de vendes al voltant de les 25.000 còpies mensuals.

"El nostre és un treball molt especialitzat. Apostem per produccions molt, molt acurades, en les quals no prevalen factors comercials, sinó musicals. Apostem pel disc com a obra d'art, amb un contingut que no només és sonor. Oferim quelcom més: un so de màxima qualitat, unes condicions de gravacions singulars, uns textos signats per un autor reconegut. El nostre és un producte que no està fet per ser comercialitzat per la via digital. No surt rendible descarregar-se un disc nostre i per això la pirateria ens afecta molt poc", explica Jordi Savall. "El secret, avui, per tenir presència en el mercat, és oferir productes molt espe-

Si es
regulés el
sector, en el
futur podrien
conviure la
venda física i
la digital.

cialitzats i que siguin originals i diferents. Crec que si les grans discogràfiques tenen problemes és perquè no han sabut ser creatives”.

I pel que sembla, el mercat li dona la raó. Segons les dades que ofereix el mateix músic, “el 2007 vàrem créixer un 25% respecte de l’any anterior i, en la primera meitat d’enguany, ja hem experimentat una pujada d’un 15% respecte de l’any anterior”. Amb un catàleg de 60 títols editats, als quals s’afegeixen anualment entre 5 i 6 noves referències, Jordi Savall està convençut que res d’això no hauria estat possible si no hagués creat Alia Vox. “Vaig fer una aposta perquè vaig veure que d’una altra manera no podria fer res. Nosaltres fem un treball artístic molt costós que cap discogràfica es podria permetre. I la rendibilitat la veiem a llarg termini. Els nostres productes no caduquen i això és la nostra força.”

Qui ha optat també pel camí de l’autoedició és el compositor Albert García Demestres, que l’any 2005 va decidir crear el seu propi segell, D+3, amb l’objectiu d’editar la seva pròpia obra i la de joves valors del panorama català. En tres anys d’activitat porta 15 títols publicats, que es comercialitzen tant en format físic com digital. I, segons el que afirma l’artista, “els números em surten”. De fet, García Demestres assegura no sentir-se afectat per la crisi discogràfica. “En realitat, jo vaig muntar el segell quan tothom deia que la crisi era total i que el disc ja s’havia acabat. La possibilitat de fer un disc s’havia transformat en una aventura tan complicada que si volies que s’edités una gravació teva, les discogràfiques et demanaven que assumissis el cost de la producció. I llavors, posats a pagar, vaig veure que podia fer-ho jo, pel mateix preu”, recorda ara el músic.

Tres anys després, el balanç és, per a ell, força positiu. “Aquest camí m’ha donat una llibertat que d’altra manera no hauria tingut. He pogut portar la meua obra fins un punt que no podria haver assolit de cap altra manera. Sent jo mateix el productor, puc decidir tot el que es relaciona amb la sortida del producte al mercat: des de què gravar fins com serà la portada del disc. Ara bé, com que no hi ha afany comercial, puc dir que la crisi no m’afecta. No pot haver-hi crisi en un producte que no té

possibilitats d’enriquiment.”

El pianista Mac McClure també compagina la vessant artística amb l’empresarial, al capdavant de l’empresa de distribució Spanish International Labels (SILABELS), que engloba 14 discogràfiques de tot l’Estat, incloent-hi els segells catalans Columna Música, La Mà de Guido, Ars Harmonica, Edicions Albert Moraleda i Classic d’Ors. “No faig res a Espanya, tots els meus clients són de fora i, pel que jo constato, interès n’hi ha. El 80% del nostre catàleg és música de la Península Ibèrica i puc dir que les vendes van cada dia millor”, assegura. Com a intèrpret, tampoc no es queixa. “Sempre he dedicat molts esforços a la interpretació del patrimoni menys conegut i menys gravat, i això m’ha simplificat molt les coses a l’hora de buscar suport per fer un disc. Això també ha permès que em truquin molt sovint per fer-me propostes. En aquest sentit tinc massa ofertes i, de fet, no puc gravar tot el que em demanen.”

En canvi, McClure veu amb molt de pessimisme la situació del mercat discogràfic local. “Espanya és un dels pitjors països de la CE per a la venda de música, i un dels països amb més índex de pirateria del món. I per a desgràcia nostra, amb una pirateria socialment acceptada. El problema és que la gent no veu aquesta acció com un delictes. Al Japó paga un 85% de la gent que compra per Internet, i aquí la proporció és a la inversa.” Una situació a la qual McClure afegeix les grans mancances que encara arrossega la música al nostre país.

“Espanya i Catalunya tenen un gran patrimoni musical, però malauradament molt mal documentat. Això fa que per gravar qualsevol obra, les discogràfiques hagin de fer un esforç enorme, començant per trobar la partitura, revisar-la, editar-la... O sigui que abans d’haver gravat ni una nota, ja s’han gastat molts diners. I després han de trobar algú disposat a gravar la peça; algú que lògicament voldrà cobrar, perquè com que després aquella obra no la programarà ningú, no podrà rendibilitzar-la... O sigui que les discogràfiques ho tenen molt difícil a l’hora de treballar un repertori que és, precisament, el que els dona reconeixement i possibilitats de venda a l’exterior. En aquest sentit –conclou– falta suport públic i privat. I també suport per part del públic, perquè el melòman català malauradament compra Mozart; no pas Morera.”

RMC
288

25 % de descompte

Els subscriptors de la “Revista Musical Catalana” obtindran un 25% de descompte en la compra de dues entrades per concert, a les taquilles del Palau de la Música Catalana, per als cicles Concerts Simfònics al Palau, Música de Cambra al Petit Palau i El Primer Palau de la temporada 2008-09

Cal presentar el darrer rebut de la subscripció.

El baix jamaicà Willard White duu a terme una carrera atípica, tot i actuar als més grans coliseus operístics del món, com París, Salzburg, Londres, Edimburg, amb papers tan carismàtics com els de Wotan a la tetralogia wagneriana, Klingsor a *Parsifal* o Barbablava a *El castell de Barbablava* de Bartók, amb què debutà la temporada passada al Gran Teatre del Liceu, en la producció de *La Fura dels Baus*. Un carrera atípica perquè

White escull molt acuradament aquells papers en què pot mostrar la seva personalitat artística no tan sols en l'àmbit vocal sinó, per sobre d'això, en l'àmbit dramàtic. Per això també ha fet les seves incursions en el teatre clàssic, interpretant, per exemple, l'*Otel·lo* de Shakespeare. A la "Revista Musical Catalana" es mostra no només com a artista, sinó com un pensador consumat i una persona molt espiritual.

Willard White

RMC
288

La música com a filosofia de vida

per MERCEDES CONDE PONS

Willard White va actuar per primer cop al Gran Teatre del Liceu la temporada passada interpretant el rol del duc Barbablava a l'òpera homònima de Bartók. Però no és la seva primera ocasió a Barcelona. Fa uns quants anys va cantar al Palau de la Música Catalana i també a l'Auditori. Li preguntem sobre la seva primera experiència al Liceu, per engegar la conversa.

—És una meravella estar a una ciutat com Barcelona i poder passar un temps aquí. Al teatre es canta molt bé, té molt bona acústica i, a més, és molt maco poder veure totes aquelles cares somrients quan s'apaguen els llums.

Willard White es refereix als llums que envolten la sala de butaques i que provoquen un efecte de cara somrient quan s'apaguen els llums generals i només resten aquests encesos. Què n'opina de la producció de *La Fura dels Baus* del doble programa Janáček-Bartók?

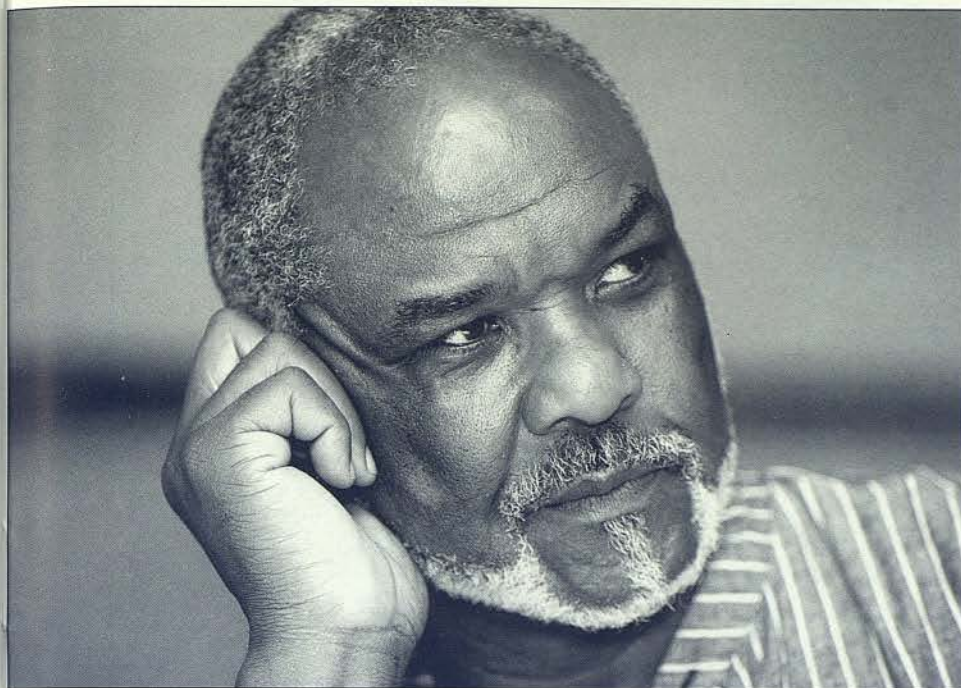
—M'agrada molt. Crec que descriu de forma molt clara les variacions que la relació d'amor entre Barbablava i Judith va patint al llarg de l'òpera, des de la seva

trobada, el petó apassionat a l'inici de l'òpera i l'interrogatori que demostra la voluntat de saber cada cop més i més de la persona estimada i com Barbablava intenta demostrar a Judith que no és necessari que conegui tot el seu passat per estimar-lo, que només cal que resti al seu costat. En aquest sentit, trobo que la producció de *La Fura dels Baus* funciona molt bé, tot i que no estiguin presents visualment les set portes que tradicionalment apareixen a la història. És una producció totalment simbòlica, perquè segueix la idea que l'home té set xacres, que poden ser traduïbles en les set portes, i que signifiquen experiències de vida diferents. Les habitacions són contenidors d'experiències del passat de cadascú, que el fan com és. Per a mi cada funció d'*El castell de Barbablava*, no importa com sigui visualment la producció, exemplifica un viatge interior del protagonista, ja que la història narra la relació entre un home i una dona. No és tan important com es planteja l'acció, sinó que queda clar el tipus de relació entre ells dos i com es desenvolupa, per tal que això permeti a cada espectador reflexionar sobre la seva vida i experiència i fins i tot sentir-se identificat en la mateixa situació. Depèn de cadascú deliberar sobre la qüestió de què és el que els succeeix realment.

És molt difícil, especialment en un idioma estranger, comprendre a primer cop d'ull què vol dir o què vol explicar una òpera; per tant, poden haver-hi interpretacions diferents.

—Creu que la producció de *La Fura dels Baus*, en aquest sentit, és prou entenedora?

—Quan vaig fer aquesta producció a París, durant el viatge de tornada a Londres em vaig trobar un home que em va reconèixer i em va dir que per a ell aquesta producció li havia resultat molt interessant, perquè havia vist moltes produccions d'aquest mateix títol, però amb aquesta havia descobert per primera vegada que entre Barbablava i Judith hi havia veritable amor. Per a mi això és molt interessant, perquè la llegenda de Barbablava el descriu com un home que mataba totes les seves esposes perquè totes volien saber més sobre ell, però ell era un home molt poderós a la ciutat i volia conservar-se invulnerable. És molt difícil trobar amor en aquesta història; per tant, el tractament de la llegenda en la producció d'Ollé és diferent, i penso, a més, que la situació que viuen els protagonistes és molt recurrent en les relacions humanes, sobretot en les relacions entre un home i una dona, o entre dues persones que s'estimen; aquest voler sa-

ber més l'un de l'altre, el voler conèixer el màxim possible de l'altre. I molt sovint, quan al final s'arriba a saber la resposta a allò que volien conèixer, ja no s'estima més aquella persona, perquè no agrada el que es veu. Per tant, en una situació així un s'ha de plantejar què és el que realment es vol saber, o més ben dit, quina és la resposta que es vol obtenir. A més, sovint oblidem prendre en consideració com a éssers humans que quan es dona una resposta a una persona, és pràcticament impossible descriure exactament els sentiments i les sensacions d'allò que s'ha viscut i es vol explicar a l'altre, per tal que l'altre ho entengui. Perquè mai no es sent el mateix ni tan sols en la mateixa situació. Per tant, què es el que es vol saber en realitat? Aquesta experiència ha d'ensenyar que és necessari aprendre a creure en allò que sentim i pensem.

—És molt interessant aquesta reflexió, perquè quan un és petit i li expliquen el conte d'*El castell de Barbablava*, l'entén d'una forma diferent de com es pot entendre d'adult. De petit un veu només un home dolent que mata les seves dones, però de gran un pot entendre més enllà i fins i tot comprendre l'actitud de l'aparentment dolent Barbablava. Vostè ha cantat *El castell de Barbablava* en nombroses ocasions, però no sempre en escena, perquè molt sovint es fa només en versió de concert. Resulta molt diferent cantar en una producció teatral que fer-ho només en concert?

—És realment molt diferent, com també ho és cantar la mateixa producció un dia i un altre. Cada dia canvia. I això és molt maco i és una de les coses més enriquidores d'aquesta professió, perquè et permet cada dia dir, percebre i pensar les coses d'una forma diferent, ja que cada cop un descobreix coses d'un mateix que l'animen a millorar o a provar coses distintes a les que ja ha fet.

—Com va ser la feina de preparació de la producció amb *La Fura dels Baus*?

—Molt interessant, perquè ells tenen la

seva pròpia concepció, la plantegen, i després cadascú va dient-hi la seva, si hi està d'acord o si no. Sempre és important entendre per què es fa un determinat gest o un altre, ja que cada cosa vol dir una cosa diferent. Cada pas ha de voler dir alguna cosa en concret. Res no és gratuït.

—Vostè ha treballat també com a actor dramàtic. Quines són les diferències entre actuar en una obra dramàtica i fer-ho en una òpera, cantant?

—Hi ha una cosa molt interessant en l'actuar i parlar sense música, perquè quan vaig interpretar *Otel·lo* de Shakespeare pensava que seria molt alliberador no haver d'estar sempre pendent del to, de la batuta del director, de les entrades a temps..., però quan ho vaig haver de fer per primer cop em vaig sorprendre molt, perquè tenia tantes possibilitats per dir les coses d'una manera o d'una altra, ja que no està escrit com s'ha de dir, que era realment complicat. En passatges en què s'han de dir trenta línies seguides, ¿de quina manera es diuen per tal que no resulti un discurs monòton i totes les frases tinguin el seu significat concret? No és tan fàcil trobar la manera de dir el text per tal d'arribar al fons d'un mateix i del propi personatge. De totes maneres, no sabia dir quina de les dues disciplines és més difícil, perquè fer òpera també implica sotmetre's a la voluntat del director, que a vegades vol fer un temps més àgil del que un voldria. En cada situació hi ha dificultats.

—Per què va voler provar fer teatre parlat?

—El meu primer amor és el drama: crear una interacció amb la gent amb una història escenificada. Fa anys jo pensava a convertir-me en un actor de teatre i vaig intentar aconseguir una feina com a anunciant en la ràdio, però no me la van donar. Potser va ser una benedicció! I, tot i que sempre m'ha agradat cantar, mai no vaig pensar que m'hi podria dedicar com a professional. De fet, jo cantava per pla-

er i perquè a les noies els agradava molt..., però jo volia ser economista, pensava que era una carrera segura. Però vaig estudiar una època en una oficina mentre començava a estudiar a la universitat, i no em va agradar. I encara més important, no era gens bo en aquesta feina... Per tant, per ofegar la meua frustració, a les pauses de descans a l'oficina me n'anava a un racó i cantava. I un dia vaig pensar: "Encara ets molt jove, t'agrada cantar, la gent sembla gaudir quan cantes: per què no explores aquest camí seriosament? Dóna't dos anys." I així ho vaig fer, i encara l'estic explorant...

—Un cantant mai no deixa d'estudiar i explorar?

—Actualment no tinc un professor de cant, però tinc un gran mestre de vida...

—Qui és?

—Ara mateix estic aprenent parlant amb vostè..., com també estic aprenent continuament d'una de les persones que més em pot ensenyar en la meua vida: jo mateix. Perquè malgrat que estic envoltat continuament de gent, que s'apropa a mi i em fa viure i sentir coses diferents, l'única certesa que tinc és com jo percebo i sento tot allò que m'envolta. Això és el veritablement important.

—Una bona filosofia de vida...

—Crec que sí, perquè tot depèn de l'actitud amb què s'afronten les situacions. Si jo tinc al davant una persona o un fet que no m'agrada i el percebo com a negatiu, el retorn serà negatiu. Però si, malgrat que no m'agradi, reflexiono i dic: "Bé, això és així, no m'agrada, però això només és la meua percepció", el retorn que jo doni serà positiu. Perquè tot succeeix a força de vibracions entre les persones...

—Aquestes sensacions també són aplicables a l'escenari, al públic?

—Sí, és clar! Perquè el públic mai no va al teatre per viure una mala experiència. Fins i tot quan van amb ganes de xiular un director d'escena o un cantant que no els agrada, és per viure una bona experiència, per passar-s'ho bé. Per tant, a l'escenari el primer que intento és ser sincer amb mi mateix, perquè llavors els altres ho percebran així. Si jo entro a l'escenari pensant: "Ara els demostraré que puc fer això", estic perdut. És com conduir pensant que vols demostrar al teu copilot o fins i tot a la gent que condueix al teu costat, que ets un bon conductor. Al final, acabes fent coses estranyes! Si un només intenta ser un mateix, amb sinceritat, això ja és prou impressionant!

—Però no tothom té la capacitat de ser tan natural com vostè ho és, per exemple, ara mateix o a l'escenari.

—Això no té per què ser veritat, és només la seva percepció. Cadascú ha de ser tan bo com vulgui ser-ho. Si un desitja ser tan bo com n'és capaç, és fantàstic. Molt millor que no pas pretendre ser millor que els altres. En l'actuació és el mateix, si un només intenta ser tan bo com vulgui i pugui ser-ho, la gent no

RMC
288

PALAU MÚSICA CATALANA
BARCELONA
1908-2008

ELS CONCERTS DEL CENTENARI

DIUMENGE · 16/11/2008 · 12 h

DOÑA FRANCISQUITA, D'AMADEU VIVES

ORQUESTA DE LA COMUNIDAD DE MADRID
COR DE CAMBRA DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA
(patrocinat per Fundació Caixa Catalunya)

AUXILIADORA TOLEDANO, soprano
RAQUEL PIEROTTI, soprano
JOSEP BROS, tenor
GUSTAVO PEÑA, tenor
ENRIC MARTÍNEZ-CASTIGNANI, baríton
JOSÉ RAMÓN ENCINAR, director

Preus: de 20 € a 40 €

Amb la col·laboració de:
Consejería de Cultura y Turismo de la Comunidad de Madrid

Concert patrocinat per

Fotografia: Gerard Poch

Fotografia: Amadeu Vives

DIMARTS · 10/02/2009 · 21 h

JOAN MANUEL SERRAT

Preus: de 25 € a 50 €

Concert patrocinat per

DILLUNS · 09/03/2009 · 21 h

ESTRENES HISTÒRIQUES AL PALAU

REAL FILHARMONÍA DE GALICIA
ORFEÓ CATALÀ
(patrocinat per Fundació Caixa Penedès)

ALBA VENTURA, piano
DANIEL HOPE, violí
DAVID RUSSELL, guitarra
ANTONI ROS MARBÀ, director

Obres de: Falla, Berg, Rodrigo i Montsalvatge

Preus: de 25 € a 45 €

VENDA D'ENTRADES

Taquilles Palau de la Música Catalana
Telèfon: 902 442 882 Fax: 932 957 208
A/e: taquilles@palaumusica.org
Horari de dilluns a dissabte de 10 a 21 h
www.palaumusica.org

Organitza:

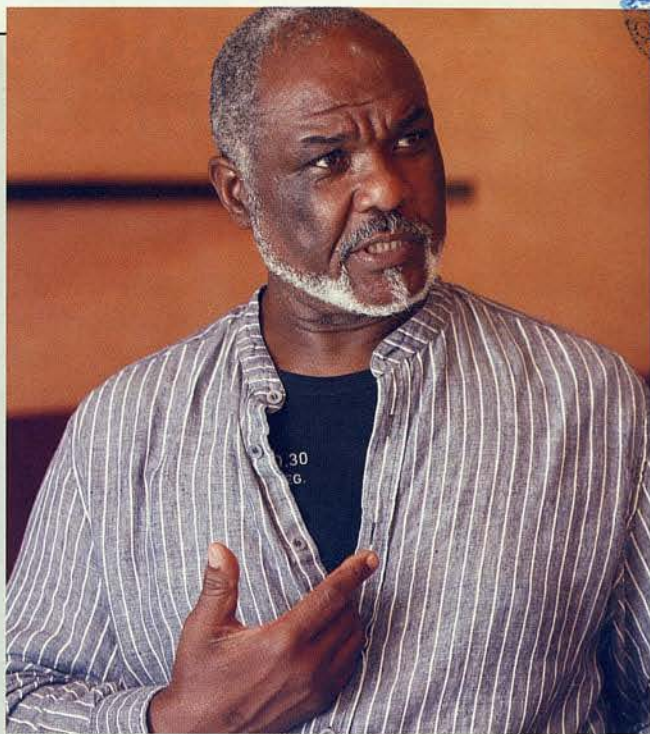
CONSORCI
PALAU MÚSICA
CATALANA

FUNDACIÓ
ORFEÓ CATALÀ
PALAU DE LA MÚSICA

Amb al suport de:

EVA GUILLAMET

Potser és pel seu lloc de naixement, Jamaica, que Willard White transmet una energia exòtica, poc comuna i molt cridanera, a flor de pell. No és habitual acabar parlant de filosofia de vida en una entrevista a un cantant d'òpera, però amb ell és impossible seguir un guió establert. Willard White aplica la seva pròpia manera de veure el món i d'actuar en tots els àmbits, i aconsegueix portar al seu terreny, molt interessant –tot s'ha de dir–, una conversa en què la música serveix d'excusa per parlar de filosofia, de xacres, dels sentiments més purament humans. És un home realment carismàtic, que no té por de contradir les convencions i sap reconvertir un caràcter aparentment antipàtic –per excessivament dominant– en un mitjà de comunicació absolutament potent, com ho és també la seva veu, tan fosca, obscura i profunda a l'escenari com en la vida real. Un home i una veu singular, sense cap dubte.

sabrà distingir si està actuant o està essent ell mateix.

–Com va descobrir les seves possibilitats vocals?

–A Jamaica hi ha molt poca tradició vocal, però a mi m'agradava molt cantar, imitava cantants *pop*... Quan anava a l'escola jo no era conscient de la qualitat de la meua veu i un dia em van fer cantar en una classe d'apreciació musical i vaig intentar cantar el millor que vaig poder. I em van fer participar en un concurs i vaig guanyar! Amb això em van donar una beca per estudiar i així vaig conèixer l'òpera i vaig percebre que es podia tenir la mateixa experiència energètica que amb una cançó *pop*, perquè totes tracten sobre l'amor! I així vaig descobrir el gran poder que té la música, perquè una cançó pot voler dir moltes coses diferents, depèn del moment i la situació personal de cadascú quan la canta. Recordo un cop, quan tenia tretze anys, que m'havien renyat i no sabia què fer, perquè pensava que era injust i no tenia ningú que em digués: "No passa res, no passa res", i estava en un racó del jardí, assegut, sentint-me molt ferit i trist. I pensant què podia fer vaig sentir una veu que em deia "Canta" i jo vaig pensar: "Que ridícul!" Però em vaig posar a cantar i cada cop més agut i més fort i vaig sentir un poder dins meu que em capacitava per canviar-me a mi mateix, per acceptar-me a mi mateix i, per tant, canviar la meua percepció sobre els altres.

–Cantar, doncs, és la seva forma de vida?

–Sí, és una manera de viure, que em permet transformar la meua percepció sobre les coses i fer-les favorables.

–En aquest sentit, creu que no deixarà mai de cantar?

–No ho sé, perquè cada dia és diferent. No em preocupa en excés, de la matei-

xa manera que hi ha molta gent que pot no estar d'acord amb la meua manera de pensar i jo no pretendré mai portar la contrària. Somiem amb el futur però en el fons sempre vivim el present, que és l'única realitat. I això és un regal, perquè si sabéssim com serà el futur, on estarien els somnis?

–Com construeix, per tant, els rols que interpreta, segons la seva manera de pensar?

–No és fàcil, és clar, construir determinats personatges històrics, o fins i tot, Mefistòfil. Però quan ho he de fer sempre penso que darrere de cada personatge hi ha un escriptor que és un home. Per tant, cada personatge està connectat a sentiments humans: amor, por, odi, poder, crueltat... i aquestes són les coses que em connecten al personatge. Per tant, jo m'he de remetre a les meves experiències passades o a la meua imaginació per tal de recuperar els sentiments inspirats en el personatge.

–I en l'àmbit vocal, quin és el criteri per escollir una obra que li va bé a la seva veu? Com és que canta tant música contemporània?

–En primer lloc perquè hi estic disposat i m'agrada fer-ho. Cada rol m'està bé si expressa quelcom al públic, si té un missatge o tracta d'una qüestió filosòfica. M'agraden els rols que em parlen a mi i, per tant, al públic.

–Ha cantat algun cop algun rol que no li digui res?

–Sí, vaig tenir problemes cantant, per exemple, Leporello del *Don Giovanni* de Mozart. No li trobava cap punt de connexió amb el públic. No veia que digués res, cap missatge, al públic. I ara ja fa molt de temps que no el canto, i de fet, quan vaig percebre absolutament que no m'agradava, ja no em van oferir més de cantar-lo. Potser la gent també va tenir la

mateixa percepció que jo.

–Quins són, doncs, els rols que més li agrada cantar?

–Barbablava, el diable, uns personatges molt interessants, creats per l'home! Uns personatges que, pel seu origen, són part de la nostra constitució humana. Tot-hom té secrets, i aquests secrets poden ser verinosos. Cada sentiment negatiu té el seu contrari, un de positiu; per tant, és essencial que hi hagi sentiments negatius per tal de convertir-los en constructius i, per tant, positius. M'agraden més els rols que tenen aquest costat negatiu, perquè són més realistes.

–Creu que actualment el públic entén l'òpera com a mode de coneixement, de reflexió, tal com entenien els grecs la tragèdia grega?

–Probablement no. La majoria de la gent va a l'òpera per tal de passar-ho bé, de gaudir de la música o de l'espectacle. Però siguin conscients o no, a una part d'aquesta gent l'òpera pot fer-los reflexionar.

–Potser en aquest sentit, l'òpera ha perdut part de la seva essència original i cal una renovació?

–Sí, i la renovació també radica en la necessitat de noves obres i nous compositors que no allunyin encara més el públic del seu objectiu. John Adams, de qui vaig cantar *El Niño*, podria ser un d'ells.

–Li agrada la provocació en l'òpera?

–Sí! Totes les nostres vides estan envoltades de provocació.

–Em refereixo a la provocació gratuïta...

–Aquest és un altre tipus de provocació; però en el fons, també és útil, perquè fa reflexionar sobre la no idoneïtat d'una producció i fa buscar el veritable sentit del drama... El mal ens pot instruir i fer-nos transformar-lo en bé.

RMC
288

EL MES D'OCTUBRE, A L'ABAST

Oue proposa exaltació simfònica per posar a punt l'OBC

L'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya comença aviat a fer els deures amb el seu mestre titular, el japonès Eiji Oue, en dos concerts consecutius treballant amb ell, en què repassaran diverses obres del gran repertori simfònic alemany i francès. Durant la resta del mes d'octubre l'OBC actuarà també amb el director britànic Rumon Gamba i la nord-americana Rachel Worby, en aquest darrer cas en el tradicional concert de música de cinema, amb fragments de *Ben-Hur*, *Gladiator* i *Robin Hood*.

per MERCEDES CONDE PONS

TEMPORADA OBC. Leticia Moreno, violí. Dir.: Eiji Oue. Sibelius i Mahler / Norah Ansellem, soprano. Dir.: Eiji Oue. Berlioz, Strauss, Montsalvatge i Ravel.
L'AUDITORI. DEL 3 AL 12 D'OCTUBRE (CAL CONSULTAR DATES I HORARI).

En el primer dels concerts de la temporada 2008-09 amb el mestre Oue, l'OBC abordarà la primera de les simfonies del mestre austríac Gustav Mahler. Abans, i junt amb la jove violinista espanyola Leticia Moreno, interpretaran el *Concert per a violí i orquestra en Re menor, op. 47* de Jean Sibelius, fet que permetrà contraposar dues interpretacions d'aquesta obra en un petit lapse de temps, ja que pocs dies després hi haurà l'oportunitat de sentir el mateix concert en el marc de la temporada de Palau 100.

Aquesta és la primera simfonia del mestre i director d'orquestra bohemí Gustav Mahler, però no és pas la seva primera obra simfònica, perquè abans havia compost una cantata simfònica avui dia rarament interpretada, coneguda com *Das klagende Lied* (El cant del lament), que va finalitzar l'any 1880 però que no va estrenar fins a l'any 1901. La *Simfonia núm. 1* data de l'any 1888 i va ser concebuda en un primer moment com un poema simfònic, a la manera com el seu contemporani, company i enemic alhora, Richard Strauss, desenvolupà poc després aquest gènere amb gran èxit. Mahler es desmarcà aviat de la concepció del poema simfònic com a música programàtica, i tot i intitular la seva primera simfonia com la *Tità*, en honor de la novel·la de Jean Paul del mateix nom, aviat va especificar que la simfonia no s'hi basava. La novel·la de l'escriptor romàntic Johann Paul Richter —contemporani de Goethe i Schiller malgrat mantenir una relació conflictiva amb ells per les diferències en la concepció d'aquest gènere literari—, *Tità*, no va ser en vida una de les seves obres més importants, malgrat que amb el temps és una de les que han perdurat com a cabdal del seu corpus literari. *Tità* narra la vida d'un heroi que té com a única arma per enfrontar-se a un món corrupte la seva força interior feta d'exaltació, d'imaginació i de somnis de

EJI OUE

puresa. Malgrat la negativa del propi compositor i tenint en compte la introducció de temes musicals dels seus *Lieder eines fahrenden gesellen* (Cants d'un caminant solitari), resulta difícil no pensar en la possibilitat d'una certa inspiració i plasmació de l'esperit de l'heroi solitari que camina en un món ple de perills.

La *Simfonia núm. 1* mostra ja totes les qualitats que marcaren les obres simfòniques de Gustav Mahler com un abans i un després per a l'univers simfònic. L'obra original estava dividida en cinc moviments, un dels quals, conegut com a "Blumine" (Floretes) va ser retirat pel mateix compositor de la primera de les versions d'aquesta simfonia i gairebé mai s'interpreta amb el conjunt de la simfonia. Aquesta és una de les poques simfonies a les quals Mahler va afegir una petita descripció al costat de les indicacions de temps i caràcter de cada un dels moviments. El primer moviment té doncs la indicació "*Com un soroll de la naturalesa*", talment el despertar d'un bosc en una matinada idíl·lica. El segon moviment mostra ja una de les característiques que es trobaran al llarg de les simfonies de Mahler: i és la introducció d'una dansa popular austríaca, el *Ländler*, que dona a la música un aire bucòlic molt especial, a mode d'*scherzo*. El tercer moviment és una marxa fúnebre —també molt

característic de l'estil mahlerià amb l'ús de reminiscències de fanfara militar que ell estava habituat a sentir d'infant— sobre el tema popular *Frère Jacques* en mode menor. El darrer moviment, profundament líric i arravatat en alguns moments, és d'un marcat optimisme, un clar contrast amb la profunditat que les obres de Mahler anaren obtenint amb el pas dels anys.

El segon dels programes que assumeix Eiji Oue durant aquesta tercera temporada al capdavant de l'OBC és un popuri de grans *hits* simfònics que asseguruen una vetllada com a mínim plena d'imatges sonores suggeridores. El concert s'inicia amb la famosa obertura *El Carnaval romà* de l'òpera *Benvenuto Cellini* del compositor francès Hector Berlioz. Aquesta obertura va ser introduïda pel mateix compositor uns anys més tard —concretament l'any 1844— respecte de l'estrena de l'òpera —l'any 1838—, després del fracàs d'aquesta, i ha passat a convertir-se amb els anys en una peça al marge de l'òpera de gran celebritat. L'obertura evoca els carnivals romans del Renaixement, unes festes on tot era permès i ningú era qui semblava ser. Tota una crida a la festa i l'equívoc, amb coneixement de causa.

El breu poema simfònic de Richard Strauss *Mort i transfiguració*, estrenat l'any 1890, està inspirat en uns versos d'Alexander Ritter i no pas en una experiència pròpia del compositor, i descriu el procés d'assumpció de la mort i redempció d'un malalt inicialment espantat per la idea de la finitud. *Tres postals il·luminades* (1991) de Xavier Montsalvatge, ideada per a orquestra de corda, és un conjunt de tres breus fotografies auditives de la Provença, l'Havana i Nova York. L'obra servirà de clau de pas cap al suggerent món orientaltitzant de l'obertura *Schéherazade* de Ravel, originalment un projecte d'òpera del qual només resta aquest fragment. Per acabar, un esbojarrat homenatge al famós compositor austríac de valsos Johann Strauss, a mode de vals frenètic. *La Valse* de Ravel, poema coreogràfic que havia d'estrenar Diaghilev, cosa que mai va arribar a fer, és una partitura suggerent que l'oient pot ballar tot tancant els ulls i deixant-se emportar pel febril ritme de la música.

• • • dansa

19 d'octubre, a les 18 hores

GRAN GALA INTERNACIONAL DELS 25 ANYS DE DANSA AL CENTRE CULTURAL

2 de novembre, a les 18 hores

GEORGES MOMBOYE Dansa africana

17 i 18 de gener, a les 21 i 18 hores

BALLET IMPERIAL RUS *Don Quixot*

8 de febrer, a les 18 hores

REIAL BALLET DE DINAMARCA Gala A. Bournonville

14 de març, a les 21 hores

TANGO METROPOLIS (Argentina)

10 de maig, a les 18 hores

COMPAÑÍA ANTONIO GADES

• • • música

23 d'octubre, a les 21 hores

REIAL ORQUESTRA FILHARMÒNICA DE FLANDES

6 de novembre, a les 21 hores

MIQUEL FARRÉ Recital de piano

22 de gener, a les 21 hores

ORQUESTRA SIMFÒNICA GRAN TEATRE DEL LICEU

5 de febrer, a les 21 hores

ORQUESTRA CIUTAT DE BARCELONA

2 d'abril, a les 21 hores

JORDI SAVALL I "LE CONCERT DES NATIONS"

7 de maig, a les 20.30 hores

Mozart W.A.: *Don Giovanni* ÒPERA A CATALUNYA

21 de maig, a les 21 hores

ORQUESTRA NACIONAL DE LA BBC DE GALES

VENDA ANTICIPADA DE LOCALITATS:

- 902 180 677
- www.fundacioct.es
- Oficines de Caixa Terrassa
- Centre Cultural

Rambla d'Ègara, 340 · 08221 Terrassa
www.fundacioct.es · info@fundacioct.es

*obra social
caixaterrassa

EL MES D'OCTUBRE A L'ABAST

Gustavo Dudamel

s'estrena a Palau 100 amb la Simfònica de Göteborg

Nous aires arriben al Palau de la Música Catalana amb la presència de joves i destacats músics del panorama musical actual com són Gustavo Dudamel i Serguei Khachatryan. Nous aires que se succeeixen en dies consecutius amb d'altres ja habituals i de gran celebritat, com és el cas de l'Orchestra of the Eighteenth Century que dirigeix Frans Brüggen i que enguany interpretarà la *Simfonia núm. 9, "Coral"* de Beethoven, el dia 28 d'octubre.

PALAU 100. Göteborgs Symfoniker. Serguei Khachatryan, violí. Dir.: Gustavo Dudamel. Sibelius i Nielsen / Orchestra of the Eighteenth Century. Orfeo Català. Dir.: Frans Brüggen. Beethoven.
PALAU DE LA MÚSICA. 27 i 28 D'OCTUBRE DE 2008 (20.30 h).

RMC
288

El jove director veneçolà Gustavo Dudamel, director titular de l'Orquestra Simfònica de Göteborg (Göteborgs Symfoniker) –l'orquestra nacional sueca– i titular de l'Orquestra Simfònica Simón Bolívar de Veneçuela, nascuda del Sistema d'Orquestres Juvenils i Infantils de Veneçuela (El Sistema) –amb la qual actuarà el proper 23 d'abril de 2009 a Barcelona–, dirigirà per primer cop a Barcelona de la mà de Palau 100 la primera d'aquestes dues orquestres, en un concert en què també actuarà el jove violinista armeni Serguei Khachatryan, el guanyador més jove que mai ha tingut el Concurs Jean Sibelius per a violí –l'any 2000– i que interpretarà precisament el *Concert per a violí en Re menor, op. 47* de Sibelius.

En el concert que Gustavo Dudamel oferirà junt amb la Göteborgs Symfoniker, el jove director veneçolà, de només 27 anys, proposa un programa íntegrament dedicat al repertori nòrdic, un repertori gens afí al seu origen tropical, però al qual se sent lligat a través d'un dels seus pro-

tectors més importants, el director finlandès Esa-Pekka Salonen, predecessor seu a l'Orquestra Filharmònica de Los Angeles, a qui prendrà el relleu a partir del 2009. Dudamel viu actualment uns anys d'absoluta expansió musical. Fruit del sistema d'orquestres juvenils i infantils de Veneçuela –fundat per José Antonio Abreu i que acaba de rebre el Premi Príncep d'Astúries de les Arts– va iniciar la seva formació com a violinista i director d'orquestra en el marc d'aquest sistema i aviat va esdevenir director de l'Orquestra Simfònica Simón Bolívar. La projecció internacional li va arribar arran d'obtenir el primer premi en el Concurs de Direcció Gustav Mahler, a Alemanya. Allà va prendre contacte amb grans directors com Simon Rattle, Claudio Abbado o Esa-Pekka Salonen, que el van començar a convidar a dirigir amb les seves orquestres. Fruit d'aquests primers contactes sorgeix l'oferta de Los Angeles Philharmonic d'esdevenir-ne director titular un cop finalitzés l'etapa de Salonen, després de 17 anys al capdavant d'aquesta prestigiosa formació

nord-americana. Gustavo Dudamel, tot i la seva joventut, prendrà el relleu a partir de l'any 2009 d'Esa-Pekka Salonen al capdavant d'una de les millors orquestres del món i continuarà així el projecte d'expansió i socialització que –seguint el model veneçolà– l'orquestra de Los Angeles està començant a instaurar en el seu àmbit geogràfic. La joventut de Dudamel, però, no és cap sorpresa per a una formació com la californiana: Zubin Mehta va esdevenir-ne titular amb només 25 anys i el mateix Salonen es trobava sobre els trenta anys quan va assumir-ne la titularitat.

El jove violinista armeni Serguei Khachatryan, amb tan sols 23 anys, du a terme una intensa carrera com a solista. Després de ser el més jove violinista a guanyar el Concurs Internacional de Violí Jean Sibelius, amb només quinze anys, l'any 2005 va ser el vencedor del Concurs Reina Elisabeth. Fent honor al mestre finlandès que li va donar els primers reconeixements, interpretarà el seu *Concert per a violí en Re menor, op. 47*.

La *Simfonia núm. 4* del compositor de Dinamarca Carl Nielsen, coneguda amb el sobrenom de la *Inextingible*, és una monumental obra simfònica estrenada a Copenhaguen l'any 1916. Contràriament a l'habitual, el sobrenom d'*Inextingible* li va posar el propi compositor, per tal d'intentar definir què és el que ell volia expressar a través d'aquesta música d'extrem lirisme i força vital. Precisament es tracta d'impuls vital –però no dels quatre impulsos vitals que defineix en la seva segona simfonia *Els quatre temperaments*– el que la *Simfonia núm. 4* vol expressar. Un impuls vital, un anhel de viure, tot allò que l'home sent i pensa i que el porta a viure, és el que Nielsen intenta reflectir en aquesta simfonia. Un motiu certament motivat per la situació històrica contemporània a la seva composició, la Primera Guerra Mundial. L'obra, estructurada en quatre moviments amb solució de continuïtat, té un pols interior perenne, que s'aprecia al llarg de l'obra i sobre el qual es van succeint moments de gran força vital, de gran positivisme i energia.

PHILIPPE GONTIER/NAÏVE

SERGUEI KHACHATRYAN

MATHIAS BOTHOR/DG

GUSTAVO DUDAMEL

EL MES D'OCTUBRE, A L'ABAST

L'Orquestra del Liceu inaugura Palau 100

PALAU 100. Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu. Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana. Angela Brown, soprano. Luciana D'Intino, mezzosoprano. Josep Bros, tenor. René Pape, baix. Dir.: Enrique Mazzola. Verdi.
PALAU DE LA MÚSICA. 19 D'OCTUBRE DE 2008 (20 h).

Una obra monumental requereix una infraestructura monumental per tal de ser interpretada al màxim nivell. Aquest és el cas de la *Missa de Requiem* del compositor italià Giuseppe Verdi, estrenada a l'església de San Marco de Milà el 22 de maig de 1874. Una obra de grandària no només pel que fa a la infraestructura necessària dalt de l'escenari, sinó també per la seva magnificència històrica i musical.

Giuseppe Verdi, compositor d'excel·lència dins de l'àmbit de l'òpera, va posar tota la seva saviesa musical a l'abast de la litúrgia eclesial de la missa de difunts per confeir una mena de cant fúnebre laicista, en honor d'Alessandro Manzoni, el poeta del Risorgimento que va defensar la unificació d'Itàlia, i per aquest motiu, ideal espiritual de Verdi i dels italians.

L'Orquestra i el Cor del Gran Teatre del Liceu, junt amb el Cor de Cambra del Pa-

HEADSHOT

ENRIQUE MAZZOLA

lau de la Música Catalana, sota la direcció d'Enrique Mazzola –en substitució del primerament anunciat Bruno Bartoletti– seran els responsables d'inaugurar la divuitena temporada de Palau 100. Els solistes, també d'excepció, seran la soprano Angela Brown, la *mezzo* Luciana D'Intino, el tenor Josep Bros i el baix René Pape.

El lied s'estrena a la temporada de cambra de L'Auditori

CAMBRA A L'AUDITORI. Cora Burggraaf, mezzosoprano. Simon Leper, piano. Bizet, Berlioz, Chausson, Mendelssohn, Schumann i Weill.
L'AUDITORI (SALA ORIOL MARTORELL). 23 D'OCTUBRE DE 2008 (20h).

Nova iniciativa de la temporada de cambra de L'Auditori, la d'incloure també recitals de *lieder* en la seva programació; aquest serà el primer de tres al llarg de tota la temporada. Amb un repertori extens, bàsicament format per una primera part d'autors francesos –Bizet, Berlioz i Chausson– i una segona part d'autors alemanys: Mendelssohn, Schumann i Weill, la jove cantant Cora Burggraaf es presenta a Barcelona.

Nascuda a Holanda l'any 1977, la mezzosoprano Cora Burggraaf va estudiar a l'Haia i més endavant al Royal College of Music amb Lillian Watson i Sir Thomas Allen. Amb una incipient però ferma car-

rera, Burggraaf ha cantat ja a importants sales de concerts i escenaris europeus, com són el Concertgebouw d'Amsterdam, el Festival de Salzburg o el Festival d'Ais de Provença.

En el recital que oferirà acompanyada al piano per Simon Leper, oferirà un interessant repertori de *chanson* francesa i *lieder* alemany d'autors prou coneguts. El principal interès, però, rau en la temàtica de les cançons, algunes escollides com a fil conductor les unes de les altres, com és el cas de *La mort d'Ophélie* de Berlioz i la *Chanson d'Ophélie*, *Les temps des lilas*, *Les papillons* i *Chanson perpétuelle* de Chausson.

Eulàlia Solé amb els Salzburger Solisten

EUROCONCERT. Salzburg Orchester Solisten. Eulàlia Solé, piano. Haydn i Mozart.
PALAU DE LA MÚSICA. 14 D'OCTUBRE DE 2008 (21 h).

El primer dels concerts de la temporada oficial d'Euroconcert, en aquesta XXIV temporada, és l'ofert per l'orquestra Salzburger Solisten junt amb la pianista Eulàlia Solé.

L'ensemble compost originàriament per catorze músics està liderat per la violinista i concertino Nathalie Chee. Tots els músics membres de l'orquestra són, a la vegada, membres destacats d'importantes orquestres arreu del món, com per exemple la Camerata Salzburger, l'Orquestra del Mozarteum de Salzburg o les orquestres de la Volksoper o l'RSO de Viena i es troben en cites esporàdiques per fer música de cambra plegats.

La pianista catalana Eulàlia Solé, actualment professora d'aquest instrument a l'ESMUC, és un dels exponents d'aquest instrument a Catalunya. Després d'estudiar a Barcelona i a París, amb Christiane Sénart, es va perfeccionar amb Alicia de Larrocha i Wilhelm Kemff. En la seva nova aparició al Palau de la Música Catalana oferirà el *Concert per a piano i orquestra* núm. 27 en *Sib major* de Mozart. Un concert que es completa amb la interpretació dels Salzburger Solisten de dues simfonies de Haydn distanciades en el temps pràcticament trenta anys: la *Simfonia* núm. 1 en *Re major* i la *Simfonia* núm. 82 en *Do major*, coneguda amb el sobrenom de "L'ós".

Jessye Norman

Amb acompanyament simfònic

IBERCAMERA. Orquestra del Gran Teatre del Liceu. Jessye Norman, soprano. Dir.: Rachel Worby.
L'AUDITORI. 30 D'OCTUBRE DE 2008 (21 h).

Una de les grans dames del cant dels anys setanta i vuitanta que encara resten en actiu, Jessye Norman, torna a Barcelona per oferir un concert amb orquestra amb un programa encara per determinar. En les seves últimes visites, la soprano dels Estats Units havia ofert recitals acompanyada al piano o bé encertades incursions jazzístiques com l'espectacle *The Diva & The Duke*.

En aquest concert, junt amb l'Orquestra del Gran Teatre del Liceu, la soprano podria tornar als seus orígens operístics amb la interpretació d'àries dels autors més representatius del seu repertori, com Strauss o Verdi, o potser recuperar alguns dels *lieder* simfònics més representatius del romanticisme i que també s'escauen a la seva veu, generosa i tornassolada.

L'Orquestra del Gran Teatre del Liceu tocarà en aquest concert sota la direcció de la nord-americana Rachel Worby, que, contemporàniament, treballarà amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya en el concert anual dedicat a música de cinema. Worby és especialista en aquest tipus de repertori i ha treballat amb moltes orquestres nord-americanes.

RMC
288

Ha nascut el canal de música clàssica catalana

WWW.
CATCLASSICA.CAT

Amb obres d'autors i intèrprets catalans, les portades dels àlbums, informació sobre el que està sonant, notes biogràfiques dels autors, galeria d'imatges i l'avanç d'allò que sonarà després. També incorpora un arxiu de programes temàtics per escoltar o descarregar, un arxiu de músics, l'accés a la informació de la programació del canal, l'agenda de concerts i un ampli ventall de notícies i destacats d'actualitat relacionats amb l'univers musical.

Cat *Clàssica*

només per internet

Un nou canal de **CATALUNYA**
MÚSICA

PAPER D'ASSAIG

Chopin

Mentre n'escolto els 'Preludis'

per NARCÍS
COMADIRA

POETA

No ho sé. Potser perquè escric aquest paper quan s'acaba el mes d'agost i el setembre, amb les seves melangies, treu la cara en la llum que s'esbiaixa o en la posta que s'avança. Potser perquè penso en aquell poema magnífic de Gottfried Benn dedicat a Chopin, que parla dels *Preludis* i diu que

*Qui algun cop li hagi sentit
certs preludis,
en una vil·la al camp
o bé a l'alta muntanya,
o a través de les portes obertes d'una
terrassa,
per exemple en un sanatori,
difícilment ho podrà oblidar.*

Potser perquè el setembre m'anuncia la tardor i la tardor em porta records o sensacions d'aquesta mena d'escenaris que Benn evoca, lligats als *Preludis* de Chopin. Potser simplement perquè aquests dies no paro d'escoltar aquests preludis de l'*opus* 28. Potser una mica per tot plegat, ara escric sobre Chopin.

Frédéric Chopin, polonès de pare francès, aviat va mostrar el seu extraordinari talent. El seu mestre Józef Elsner, amb qui va fer dos cursos d'harmonia i un de composició, va escriure en un informe, a propòsit del seu alumne: "*Extraordinàries facultats. Geni musical*". Això era el 1828. Chopin tenia divuit anys i una salut discreta que ja li havia fet conèixer el món dels balnearis. El seu pare era professor de francès a Varsòvia i la seva mare, polonesa ben relacionada —era parenta del comte Skarbek—, l'havia introduït al món dels salons aristocràtics. *Balnearis* i *salons*. Dues paraules lligades a Chopin i a la seva música. Va visitar Berlín, en companyia d'un amic del seu pare. Allà va sentir Händel, Weber i Mendelssohn. A Varsòvia, sota la dominació russa, no podia sentir-hi música contemporània ben tocada i, ciutat provinciana com era, no li

oferia grans oportunitats com a intèrpret i compositor. El 1829 va anar a Viena, on el seu editor li va organitzar dos concerts. Va tenir un èxit notable. La crítica va subratllar la seva profunda sensibilitat i el seu domini de l'expressió. *Sensibilitat i expressió*. Dues altres paraules sempre lligades a Chopin. Tot i que a Varsòvia hi era ben considerat, s'hi ofegava. Va tornar a Viena. Aquesta vegada la seva música va passar desapercibuda. El seu editor li va dir que no tornaria a publicar-li res més.

Llavors hi va haver la revolució polonesa contra l'ocupació. Va fracassar. Polònia va ser reduïda a una província russa. Chopin, decebut personalment i com a patriota, va marxar a París. Ja no tornaria a casa mai més. *Exili* és una altra paraula lligada per sempre al músic.

Moltes vegades la vida d'un artista ajuda a entendre la seva obra; per això, tot i que el que importa és l'obra, les circumstàncies vitals de l'artista no es poden obviar. Essent les obres resultat d'una vida, aquesta hi està intrínseca. De tota manera, en el cas de Chopin, el seu caràcter —delicat, educat, generós—, la seva feblesa física, la seva condició d'exiliat, la seva mort prematura, han desviat la consideració de la seva obra cap a una absurda qualificació de romàntica sentimental i tova. I res més allunyat de la veritat.

Chopin, alumne, molt jove, del violinista Zywny, havia estudiat seriosament la música de J. S. Bach. I això es nota. De fet, els *Preludis* de Chopin estan d'alguna manera relacionats amb els del gran mestre alemany, i ara que els es-

colto interpretats per Sokolov, sento que Bach hi és present d'una manera poderosa.

Quan Chopin, finalment, es va deixar caure a les xarxes amoroses de George Sand i va acompanyar l'escriptora a Mallorca, el 1838, estava treballant en aquests preludis. Va ser el que se'n va endur, juntament amb algunes partitures de J.S. Bach, i una gran quantitat de paper, plomes i tinta. La parella, amb els dos fills de l'escriptora, van arribar a Mallorca el 8 de novembre. I com que, des de Valldemossa, va enviar la partitura acabada dels *Preludis* a Pleyel, a París, pel gener de 1839, podem estar segurs que els va acabar a Mallorca.

Potser per això, també, m'agraden tant els *Preludis* de Chopin. A més de Bach, hi ha quelcom de l'austeritat cartoixana de Valldemossa i un rastre de la llum de Mallorca. I si Gottfried Benn els associava al camp, a l'alta muntanya o a la terrassa d'un sanatori, si els hagués sentit al jardinet de la cel·la de Chopin a la cartoixa de Valldemossa, segur que aquesta connotació de lloc formaria part del seu poema.

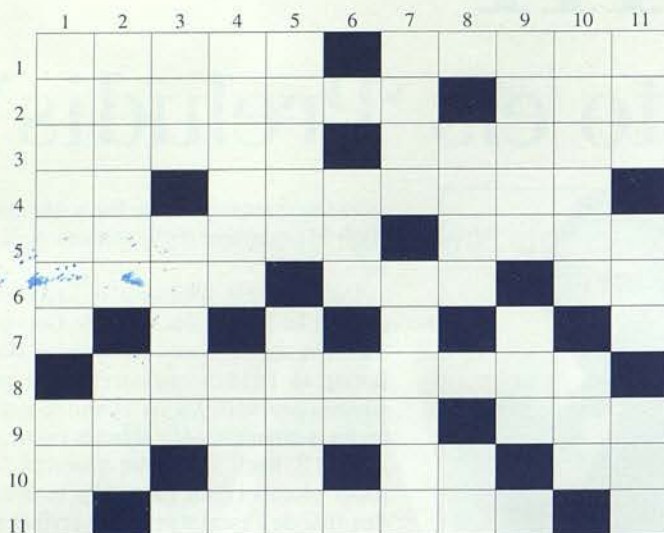
De tota manera, però, els *Preludis* no els va escriure a Mallorca. Només els hi va acabar. Els devia tenir prou avançats, perquè en un parell de mesos no s'escriu una obra de tal envergadura. I, a sobre, amb problemes de salut i d'instal·lació: van haver de deixar la caseta que havien llogat a Establiments, per la seva enorme humitat i perquè el propietari els en va treure quan es va assabentar de la tisi del compositor. Va ser això el que els va dur a Valldemossa, on, quan Chopin ja havia acabat del tot els *Preludis*, va arribar el piano —un Pleyel— que havien encomanat en marxar de França. Van sonar mai, aquests preludis, doncs, a Valldemossa?

Tot això penso, ara que s'alça un vent desagradós que m'anuncia mal temps. El cel s'enfosquirà. Plourà, segurament. Baixaran les temperatures. Tot sigui perquè, després, vingui una tardor plàcida i assolellada. Una tardor de baies madures i calma de l'esperit. Una tardor chopiniana.

RMC
288

per EDUARD V. PATSI

Música encreuada

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	C	O	N	T	E	M	P	O	R	A	N
2	A	L	L	E	G	R	O		A	F	I
3	L	L		X	O		T	I	B	L	E
4	D	A	T	A	C	I	O		U	A	S
5	E		A	N	E	L	L	S		U	
6	R	E	N	A	N	A		I	O	T	S
7	O	N	C		T	N	A	T	N	A	C
8		A	R	B	R	E	D	A		D	A
9	M		E		I	S	A	R	D	E	S
10	I	N	D	E	C	E	N		I	S	
11	G	L	I		S	S	A	N	D		O

Música encreuada de setembre 2008 (núm. 287)

Horizontals. 1. Disc dels Beatles. Repeteixi la frase musical amb alguna variació. 2. Comencis el concert. Culmell, compositor català. 3. Menudets, petitons, infims i del revés. Primera persona del present de subjuntiu del verb *sitjar* que, malgrat no ser al diccionari, podria significar participar en un festival de música a Sitges. 4. 99 romans. Prendre decisions sobre la música que interpreta una orquestra. 5. A l'amo d'en Milú li hem canviat una lletra de lloc. Mico capgirat. 6. L'única vocal dels 75ns encreuats de la "Revista Musical Catalana" (aquest que esteu resolent). Simfonies de Txaikovski. A mig to de Do. 7. Nicanor (Zabaleta, és clar). La vocal. Mozart, Mendelssohn o Morera. Dvorák, Debussy o Duran. Corelli, Cimarosa o Cassadó. Ravel, Respighi o Ruera. 8. CD diminuts. 9. Processos judicials capgirats. Crido i em falla el Do, però si segueixo per l'11 vertical és ell qui faci el crit. 10. Igor Stravinsky. A mig to de Fa. Cinquanta-un romans. Suport d'enregistrament musical. 11. Xavier (Montsalvatge, és clar). En Puccini no hi entrava, en aquest encreuat, així que hi hem posat aquest altre compositor clàssic italià. Batuta amb forma de vocal. **Verticals.** 1. Coneguin monuments (com el Palau, el Liceu, l'Auditori, per exemple). La sisena simfonia de Vaughan Williams, en anglès, és clar. 2. Comenci la interpretació. Diverses notes musicals a mig to de Fa. 3. Tornem-hi amb en Culmell, compositor català. Quatre vocals i un Sol major a baix de tot. Palestrina, Puccini o Pedrell. 4. Alguna pista que ens permeti descobrir qui és l'autor de la música que sona (cap per avall). Animis el concert, però només la part central. 5. Nota màxima d'un instrument. Categoria d'interpret inigualable, com ara Carusso, Casals, Menuhin... 6. Batuta en forma de vocal. Les consonàntiques *Runes* (d'Atenes) de Beethoven. Més de mig miler de romans. Aquí només cent romans. 7. La part central de la Missió (la possible amb música de Morricone i la impossible, de Lalo Schiffrin). El de Siegfried (compost per Wagner) és el més famós. 8. Mil romans més. Dirigissin el terç central. Serpentó. Entrada de micròfon a l'amplificador. 9. Tema musical dolç i molt personal. Cobla de Cambra de Catalunya. Vocal en forma de batuta. 10. Gran riu iraqüà. Crisi avocàlica (malgrat portar dues i) i fent la vertical. 11. Institut Nacional d'Intèrprets. Títol nobiliari, com ara el d'en Paul Mac-Cartney, en Georg Solti, en Colin David o Elton John per esmentar-ne només quatre. Musical Instrument Digital Interface, però sense musical, que tot és molt virtual. **Solucions en el número següent.**

sidokus.com

Instruccions: Per resoldre el *sidoku* cal posar en cada casella una nota musical (Do, Re, Mi, Fa, Sol, La, Si), tenint en compte que les set notes han d'aparèixer en cada columna, en cada fila i en cada zona (una zona queda delimitada per vores més gruixudes). Les notes que ja estan posades són pistes que ajuden a completar aquesta particular composició musical. I encara hi ha una altra pista: si s'interpreten les notes que hi ha a les caselles ombrejades (en ordre: d'esquerra a dreta i de dalt a baix) sonen els primers compassos de la peça musical que s'indica al peu del *sidoku*.

RE	FA	DO	SOL	SI	MI	LA
LA	SOL	SI	RE	MI	DO	FA
SI	MI	LA	DO	SOL	FA	RE
MI	LA	SOL	FA	RE	SI	DO
FA	DO	RE	MI	LA	SOL	SI
SOL	RE	FA	SI	DO	LA	MI
DO	SI	MI	LA	FA	RE	SOL

Solucions
en el número següent.

Sidoku de setembre 2008 (núm. 287)

Cal que neixin flors a cada instant (Ll. Llach)

	FA					
SI		LA	MI		RE	FA
	RE	DO				
	LA				MI	
				LA	FA	
FA	SOL		DO	RE		MI
					DO	

<www.sidokus.com>

Himne de Riego (marxa popular)

concerts

BARCELONA (BARCELONÈS)

1 OCTUBRE	19.30 h	Palau	Cheng-I Chen Liu, clavicèmbal i <i>fortepiano</i> . Paula Hernández, violoncel. M. A. Dionis, piano acompanyant. Forqueray, Bach, Tierns, Beethoven. (El Primer Palau).
2 OCTUBRE	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
3 OCTUBRE	21 h	L'Auditori	Temporada OBC. Leticia Moreno, violí. Dir.: Eiji Oue. Sibelius, Mahler.
4 OCTUBRE	19 h	Palau	OSV. Vicente Alberola, clarinet. Dir.: Pablo González. Copland, Txaikovski. (Concerts Simfònics al Palau).
	19 h	L'Auditori	Temporada OBC. (Segona audició).
	19.30 h	Caja Madrid	Vanessa Santanach i Kiev Portella, piano a quatre mans. Grieg, Saint-Saëns, Ravel, Debussy, A. Guinovart.
	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
5 OCTUBRE	11 h	Petit Palau	<i>Bim bom, nadons al Palau</i> . (Concerts Familiars al Palau. Segona sessió, 12.30 h).
	11 h	L'Auditori	Temporada OBC. (Tercera audició).
	17 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
	21 h	Palau	David Russell, guitarra.
6 OCTUBRE	21 h	Monestir Pedralbes	Les Lumières des Ténèbres. Charpentier. Concert per a abonats. (Euroconcert. Segona sessió el 7 d'octubre a les 21 h).
7 OCTUBRE	21 h	Palau	Manuel González, guitarra.
8 OCTUBRE	19.30 h	Palau	OSV. Gustavo Villegas, flauta. Ana María Valderrama, violí. Antonio Galera, piano. Dir.: Salvador Brotons. Brotons, Bruch, Rakhmàninov. (El Primer Palau).
	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
	20.30 h	Petit Palau	Damasc Ensemble Al Kindi. Música i dervitxos giròvags.
9 OCTUBRE	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
10 OCTUBRE	21 h	L'Auditori	Temporada OBC. Norah Amsellem, soprano. Dir.: Eiji Oue. Berlioz, Strauss, Montsalvatge, Ravel.
11 OCTUBRE	19 h	L'Auditori	Temporada OBC. (Segona audició).
	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
12 OCTUBRE	11 h	L'Auditori	Temporada OBC. (Tercera audició).
	19.30 h	Liceu	Concert Solidari 25 anys Casal d'Infants del Raval. Martirio. Gavalrà.
14 OCTUBRE	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
	21 h	Palau	Orquestra Salzburg Solisten. Eulàlia Solé, piano. Haydn, Mozart. (Euroconcert).
15 OCTUBRE	19.30 h	Palau	ONCA. Vicent Montalt, oboè. Guillermo Pastrana, violoncel. David Pons, saxòfon. Dario Mariño, clarinet. Dir.: Marzio Conti. Vaughan Williams, Haydn, Ibert, Weber. (El Primer Palau).
	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
	20 h	Catedral	Giorgio Parolini, orgue. Jiménez, Sola, Bach, Brahms, Reger, Bossi, Messaien, Alain. (L'Orgue de la Catedral de Barcelona. Euroconcert).
17 OCTUBRE	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.
	21 h	L'Auditori	Temporada OBC. Christian Poltera, violoncel. Dir.: Rumon Gamba. Brahms, Schumann, Dvorák.
18 OCTUBRE	19 h	L'Auditori	Temporada OBC. (Segona audició).
19 OCTUBRE	11 h	Petit Palau	<i>Bim bom, nadons al Palau</i> . (Concerts Familiars al Palau. Segona sessió, 12.30 h).
	11 h	L'Auditori	Temporada OBC. (Tercera audició).
	11.15 h	At. Barcelonès	Orquestra de Cambra Amics dels Clàssics. Dir.: Joan Palet i Ibars.
	18.30 h	At. Barcelonès	Alberto Reguera, violí. Marc García Rami, piano. Bach, Mozart, Brahms, Massià. (Associació Massià Carbonell).
	20 h	Palau	Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu. Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana. Angela Brown, soprano. Luciana D'Intino, contralt. Josep Bros, tenor. René Pape, baix. Dir.: Enrique Mazzola. <i>Missa de Requiem</i> de Verdi. (Palau 100).
20 OCTUBRE	20 h	Liceu	<i>Tiefland</i> d'Eugen d'Albert. Dir.: Michael Boder.

RMC
288

CONCERTS

21 OCTUBRE	20 h	Liceu	Orquestra de l'Acadèmia del Gran Teatre del Liceu. Hui He, soprano. Jaume Aragall, tenor. Joan Pons, baríton. Dir.: Eugene Kohn. Òpera i sarsuela.
	21 h	Palau	Manuel Barrueco, guitarra.
	21 h	L'Auditori	Temporada OBC. (Quarta audició).
22 OCTUBRE	19.30 h	Palau	Josep Garcia, piano. Alejandro Bustamante, violí. José Enrique Bagaría, piano acompanyant. Berg, Debussy, Liszt, Mozart, Brahms, Franck. (El Primer Palau).
	20 h	Liceu	Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu. Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana. Angela Brown, soprano. Luciana D'Intino, contralt. Josep Bros, tenor. René Pape, baix. Dir.: Enrique Mazzola. <i>Missa de Requiem</i> de Verdi.
24 OCTUBRE	21 h	Palau	Alen Garagic, guitarra.
25 OCTUBRE	11 h	Petit Palau	<i>Zig zag, passets al Palau.</i> (Concerts Familiars al Palau. Segona sessió, 12.30 h).
26 OCTUBRE	11 h	Petit Palau	<i>Zig zag, passets al Palau.</i> (Concerts Familiars al Palau. Segona sessió, 12.30 h).
27 OCTUBRE	20.30 h	Palau	Göteborgs Symfoniker. Serguei Khachatryan, violí. Dir.: Gustavo Dudamel. Sibelius, Nielsen. (Palau 100).
28 OCTUBRE	20.30 h	Palau	Orchestra of the Eighteenth Century. Orfeó Català. Dir.: Frans Brüggen. <i>Simfonia núm. 9</i> de Beethoven. (Palau 100).
30 OCTUBRE	21 h	L'Auditori	Orquestra del Gran Teatre del Liceu. Jessye Norman, soprano. Dir.: Rachel Worby. (Ibercamera).
31 OCTUBRE	21 h	L'Auditori	Temporada OBC. Dir.: Rachel Worby. Música de cinema.
LA BISBAL DEL PENEDEÈS (BAIX PENEDEÈS)			
21 OCTUBRE	18.30 h	Església	Quartet Penedès. Salvador Guasch i Jonatan Carbó, orgue.
CAPELLADES (ANOIA)			
25 OCTUBRE	21 h	Paper de Música	A. Ruiz-Mellado, piano. A. Gumí i Q. Roca, duo de clarinets i <i>corneo di bassetto</i> . A. Matéu, soprano i F. Poyato, piano. Concert 20è aniversari de Paper de Música.
26 OCTUBRE	18 h	Paper de Música	Concert del 20è aniversari de Paper de Música (segona audició).
CERVERA (SEGARRA)			
12 OCTUBRE	19 h	Teatre Passió	Orquestra de l'Acadèmia del Liceu. Polifònica de Puig-reig. Coral Savina. M. Alberola, soprano. O. Rosés, contratenor. T. Marsol, baríton. Dir.: G. Voronkov. <i>Carmina Burana</i> d'Orff. (25 anys Associació d'Amics de la Música de Cervera).
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT (BARCELONÈS)			
19 OCTUBRE	19 h	Auditori Barradas	Assumpta Mateu, soprano. Ferran Campadabal, tenor. Viviana Salisi, piano.
LLEIDA (SEGRIÀ)			
26 OCTUBRE	12 h	Aud. E. Granados	Vanessa Santanach, piano. Kiev Portella, piano. Ravel, Bernstein.
MAÓ-MENORCA (ILLES BALEARS)			
10 OCTUBRE	21 h	Teatre Principal	Kiev Portella, piano. Auba Saura, dansa. <i>Athalis</i> : Shore, Tiersen, Rota, Piazzolla, Falla, Winston, Prokófiev, Williams, Nyman (11 d'octubre, 21 h, segona audició).
REUS (BAIX CAMP)			
3 OCTUBRE	21 h	Teatre Fortuny	Solistes del Teatre Regio de Parma. Rossini, Verdi, Bellini.
28 OCTUBRE	21 h	Teatre Fortuny	<i>Madama Butterfly</i> de Puccini. Dir.: Elio Orciuolo. (Òpera a Catalunya).
SABADELL (VALLÈS OCCIDENTAL)			
22 OCTUBRE	21 h	La Faràndula	<i>Madama Butterfly</i> de Puccini. Dir.: Elio Orciuolo. (Òpera a Catalunya. Altres representacions: 24 i 26 d'octubre, 21 h i 18 h, respectivament).
SANT CUGAT DEL VALLÈS (VALLÈS OCCIDENTAL)			
30 OCTUBRE	21 h	Teatre-Auditori	<i>Madama Butterfly</i> de Puccini. Dir.: Elio Orciuolo. (Òpera a Catalunya).
SANT LLORENÇ DE MORUNYS (SOLSONÈS)			
11 OCTUBRE	18 h	Monegal	Trio Barroc del Cafè. Händel.
18 OCTUBRE	18 h	Monegal	Roger Mas, veu i guitarra. Xavier Guitó, piano. Arcadi Maset, contrabaix.
25 OCTUBRE	18 h	Monegal	Lídia Pujol, veu. Pau Figueres, guitarra. Miguel Ángel Cordero, contrabaix.
TERRASSA (VALLÈS OCCIDENTAL)			
19 OCTUBRE	18 h	Centre Cultural	Gala internacional 25 anys de dansa al Centre Cultural. (Fundació Caixa Terrassa).
23 OCTUBRE	21 h	Centre Cultural	Reial Orquestra Filharmònica de Flandes. (Fundació Caixa Terrassa).

The Hallelujah Chorus

from "The Messiah"

by George F. Handel

arr. by David R. Thomas ASCAP

1 Allegro

Bb Trpt. 1 *f*

Bb Trpt. 2 *f*

Horn (Tbn.) *f*

Trombone *f*

Hal - le- lu-jah! Hal - le- lu-jah! Hal - le- lu-jah! Hal - le- lu-jah!

LA FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

PATROCINA

EL COR DE CAMBRA

DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA